

18

Νεοσημία

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛ. 18 (69)
3 ΦΕΒΡ. 1940 - Δ'

Η Νεοραϊα

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, διοικου-
μένου υπό 'Ανωτάτου Διοικητικού Συμβουλίου
προεδρευομένου, υπό της Α. Ε. του 'Αρχηγού
της Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, δότης
και εκπροσωπεί ταύτην, αναπληρούμενος υπό
του Κυβερνητικού 'Επιτρόπου
κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΟΣ Β' - ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
'Οδός Λεωχάρους 19 (Β' όροφος)
'Αριθ. Τηλεφ. Λογιστηρίου 32-094
'Αριθ. Τηλεφ. Συναξέως 34-425

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικόν «ΝΕΟΛΑΙΑ»
'Οδός Λεωχάρους 19

'Αρ. Τεύχ. 18-3 Φεβρουαρίου 1940
ΤΙΜΗ Δραχ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

Διά πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνητε ἀπὸδεῖξιν φέρουσαν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Γεν. Γραμ-
ματέως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ Συναγματοῦρχου ἑ. ἀ. καὶ τὴν σφραγίδα τῆς Ε.Ο.Ν.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Μελῶν καὶ μὴ
μαθητῶν μελῶν
ΕΤΗΣΙΑ ('Εσωτερικοῦ) Δρ. 160 — 200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ » 80 — 100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ » 40 — 50
ΕΤΗΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Λίρ. 'Αγγλίας 1
'Αμερικῆς Δολ. 6
'Αιγύπτου Λίρ. 1

Διὰ Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιω-
τικοῦ Δικαίου (Δήμους, Κοινότητες) καὶ
Σχολικὰς 'Εφορίας. ΕΤΗΣΙΑ Δραχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»
ἢ ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ. Γεν. Γραμματέα Ε.Ο.Ν.

ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΙΣ

'Από τὰς βραβευθείσας σχολικὰς ἐκθέσεις ὑπὸ τῶν Ταχ. Ταμιευτηρίων

Β' ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΧΙΟΥ

Α' ΤΑΞΙΣ

Θέμα «'Η Οικονομία»

Οικονομία. Αὐτὴ εἶναι ἡ λέξι πού εἶναι πάν-
τοτε στὸ στόμα τῆς μαμᾶς μου.

— Γιάννη, κάνε καὶ λίγη οἰκονομία, σὲ παρα-
καλῶ.

— Σόνια. Ντροπή σου! Οἰκονομία. Μὴ χαλᾶς
τόσο χαρτί. Δὲν καταλαβαίνεις πὼς ἔχουν χρή-
ματα αὐτά;

— 'Αμ' ἐσὺ (στὴν ὑπηρετρία), δὲν σοῦ εἶπα νὰ
μὴν ἀφήνης τὸ σαπούνι μέσα στὸ νερό; 'Οποιοί
σοδειάεις δεκαοχτῶ καὶ ξοδεύει τριάντα, στὴ φυ-
λακὴ τὸν βάλανε καὶ δὲν ἤξέρω γιάντα.

— Μὰ τί εἶναι τέλος πάντων αὐτὴ ἡ οἰκονομία;
ρώτησα.

— 'Ακουσε παιδί μου νὰ σοῦ πῶ μιὰ ἱστορία
πού θὰ καταλάβης.

Μιὰ φορὰ ἦταν ἓνας Τοῦρκος πολὺ φαγάς.
"Ὅλα τὰ χρήματά του τὰ ξόδευε στὰ ζαχαροπλα-
στεῖα, στίς ταβέρνες καὶ δὲν οἰκονομοῦσε τίποτα.
"Ἦθελε νὰ κτίσῃ ἓνα μινaré. Καὶ ἀποφάσισε τὰ
περισσότερα λεφτά του νὰ φυλάγῃ γιὰ νὰ τὸν
κτίσῃ. Περνοῦσε ἀπὸ ἓνα ζαχαροπλαστεῖο, ἔβλε-
πε τὰ γλυκὰ καὶ ἤθελε νὰ τὰ φάγῃ. "Εβαζε τὸ
χέρι στὴν τσέπη νὰ πάρῃ χρήματα. Μὰ σκεπτό-
τανε πὼς ἔπρεπε νὰ τὰ φυλάξῃ, τὰ ἔβαζε στὴν
ἄλλη τσέπη κι' ἔλεγε: «Πές πὼς τόφαγα». Περ-
νοῦσε ἀπὸ ἄλλο ζαχαροπλαστεῖο κι' ἔκαμνε πάλι
τὸ ἴδιο. "Ετσι σιγὰ - σιγὰ οἰκονόμησε τὰ χρή-
ματα κι' ἔχτισε τὸν μινaré, πού τὸν ἔβγαλε: «Πές
πὼς τόφαγα».

"Ὅταν ἐγὼ ἄκουσα αὐτὴν τὴν ἱστορία ἀπο-
φάσισα νὰ βάζω τὰ χρήματα πού μοῦ δίνουν στὸν
κουμπάρᾶ μου. Γιατί πού ξέρετε; Μπορεῖ ὅταν
μεγαλώσω, μὲ τὰ χρήματα αὐτά, νὰ κάνω κανέ-
να καλὸ στὸν τόπο μας.

ΣΟΝΙΑ Ι. ΜΑΡΚΟΥΤΣΗ

Τρίτη 31 'Οκτωβρίου 1939

ΔΗΛΩΣΙΣ

'Επειδὴ πολλὰ σχολεῖα, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου καὶ ἄλ-
λοι ὀργανισμοὶ μᾶς ἀποστέλλουν τὴν συνδρομὴν των μείον δραχμάς
ἕξ (6) διὰ χαρτόσημον τῆς ἐτησίας συνδρομῆς τῶν 300 δραχμῶν, ἡ
Διεύθυνσις τοῦ περιοδικοῦ παρακαλεῖ πάντα ἀρμόδιον ὅπως ἀπο-
στέλλῃ ἀκέραιον τὸ ποσόν, τὸ περιοδικὸν δὲ θὰ μεριμνᾷ διὰ τὴν
χαρτοσήμανσιν τῆς ἀποδείξεως μὲ τρεῖς (3) δραχμάς, ὅπως ὀρίζει ὁ
οἰκείος νόμος (πίναξ 'Υπουργ. Οἰκονομικῶν Κατηγ. Η', ἐδάφιον 50).

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΔΩΡΕΑ 24-10-81

ΗΜΕΡΟΜ. 30354

ΑΡΙΘ. 30354

ΘΕΙΟΣ ΣΤΙΝΘΗΡ

Εἰς μίαν περικοπὴν τοῦ λόγου του, κατὰ τὰ ἐγκαίνια
τῆς χειρουργικῆς κλινικῆς τοῦ 'Ιδρύματος τῶν Κοινωνι-
κῶν 'Ασφαλίσεων, ὁ 'Αρχηγὸς ἔδωκε σύντομα, συνοπτικά
ἀλλὰ διαυγέστατα τὸν χαρακτήρα καὶ τὸ πνεῦμα τῆς νέας,
τῆς ἰδικῆς μας, τῆς μεταγυοστιανῆς ἐποχῆς. «Δὲν γνω-
ρίζω — εἶπε — τὰ συστήματα πού καταλήγουν εἰς «ισμὸς»
ἀλλὰ τὰς πραγματώσεις». Φθάνει νὰ τὴν συσχετίσῃ κανεὶς
αὐτὴν τὴν φράσιν μὲ τὴν περικοπὴν τοῦ λόγου τοῦ προέ-
δρου τοῦ Δ. Συμβουλίου τῶν Κοινωνικῶν 'Ασφαλίσεων, εἰς
τὴν ὁποῖαν ἀναφέρεται καὶ κατόπιν μὲ τὴν ἀνάπτυξιν πού
τῆς ἔδωσε, συνεχίζων τὸν λόγον του, ὁ ἴδιος ὁ 'Αρχηγός,
διὰ νὰ αἰσθανθῇ ὅτι ὑπερβαίνει ἀφαντάστως τὴν χρονικὴν
ἢ ἀπόστασις τοῦ πνεύματος, τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν ἔργων,
πρὸ παντὸς τῶν ἔργων, πού μᾶς χωρίζει ἀπὸ τὸν τρόπο
ἀντιλήψεως, σκέψεως καὶ ἐνεργείας τῆς προαγυοστιανῆς
ἐποχῆς. Τί ἦτο ἐκεῖνο πού ἐχαρακτήριζε κυριώτατα τὸν
προαγυοστιανὸν κόσμον εἰς τὴν 'Ελλάδα; 'Ἡ ἀνάπτυξις.
Καὶ τῆς ἀναλύσεως ἀπότοκος ἦτο ὁλος ὁ κυκεὼν τῶν
συστημάτων καὶ τῶν «ισμῶν», μὲ τὸν κενὸν ἦχον τῶν
ὁποίων δεξιοὶ καὶ κοινοὶ δημοκράτοι ἐχάνοντο διὰ νὰ δώ-
σουν θεωρητικὰς θεμελιώσεις εἰς ἓνα λαόν, πού ὅλα του
τὰ αἰτήματα ἤμποροῦσαν νὰ συνοψισθοῦν εἰς ἓνα: Νὰ ἐρ-
γασθῇ καὶ νὰ οἰκοδομήσῃ τὴν ζωὴν του.

"Ὅμως πάντα ἔτσι συμβαίνει. Καὶ ἡμπορεῖ κανεὶς νὰ
διαιρέσῃ εἰς δύο κατηγορίας τὰς ἐποχὰς τῆς ἱστορίας.
Εἰς ἐκείνας πού δημιουργοῦν, πού «πραγματώνουν», διὰ
νὰ μεταχειρισθῶμεν τὴν λέξιν τοῦ 'Αρχηγοῦ, καὶ ἡ ζωὴ
τῶν εἶναι γεμάτη ἀπὸ τὴν χαρὰν τῶν πραγματώσεων των
καὶ διὰ τοῦτο ἰσορροπημένη καθ' ἑαυτήν, εὐτακτος καὶ
ἁρμονικῆ, καὶ εἰς ἐκείνας πού ἀναλύουν. Εἰς ἐκείνας δη-
λαδὴ, πού ἐπειδὴ δὲν ἔχουν αἱ ἴδιαι οὔτε θέλησιν, οὔτε
δύναμιν ἀρκετὴν διὰ νὰ οἰκοδομοῦν, ἀφοσιώνονται εἰς τὸ
ν' ἀνατέμνουν τὰς πραγματώσεις τῶν προγενεστέρων,
τάχα μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ συλλάβουν τὰ μειονεκτήματά
των καὶ ἴσως νὰ τὰ θεραπεύσουν, μὲ ἀποτέλεσμα πάντοτε
τὴν ἀνακοπὴν, συχνὰ δὲ καὶ τὴν ἀποσύνθεσιν καὶ τὴν διά-
λυσιν τῆς δημιουργικῆς προσπάθειας.

'Ἡ ἀνάπτυξις εἶναι σύμπτωμα γήρατος. 'Αλλὰ μιὰ ἐπο-
χὴ, ἡ ὁποία διὰ στόματος τοῦ χαρακτηριστικότερου ἐκ-
προσώπου της διακηρύττει ὅτι δὲν τὴν ἐνδιαφέρει ἡ θεω-
ρία, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα — «καὶ τὸ πρᾶγμα εἶναι ὅτι
δὲν δύνανται νὰ ὑπάρξουν ἄνθρωποι ἀποθνήσκοντες τῆς πείνης εἰς ἓνα
τόπον, ὅπου ἄλλοι ἄνθρωποι διαθέτουν ἀγαθὰ ἐντελῶς πε-
ριττὰ» — δὲν ἔχει ἀνάγκην ν' ἀναλύῃ οὔτε νὰ ἔρευνᾷ, ἀφοῦ κρατεῖ εἰς τὰ χεῖρα της
τὰς λύσεις πού θὰ ἀναπαγιώσουν τὴν κοινωνικὴν ἁρμονίαν
καὶ ἔχει τὴν θέλησιν καὶ τὴν δύναμιν νὰ τὰς ἐπιβάλῃ.

Θὰ μᾶς εἰπουν ὅτι τὸ φαινόμενον τῶν συστημάτων καὶ
τῶν «ισμῶν» ἔχει παγκόσμιον ἔκτασιν καὶ φυσικά, ζῶντες
καὶ ἡμεῖς εἰς τὸν ἴδιον Κόσμον μὲ τοὺς ἄλλους, ἦτο ἀδύ-
νατον ν' ἀποφύγωμεν τὴν ἐπίδρασίν του. Παραδεχόμεθα
καὶ ἡμεῖς τὸν νόμον τῶν ἐπιδράσεων. Αὐτὸ ὅμως δὲν μᾶς
ἐμποδίζει νὰ βλέπωμεν καθαρά, χωρὶς τὸ χρῶμα καὶ χω-
ρὶς τὸ πρίσμα τῶν φακῶν καμμιᾶς ξένης θεωρίας καὶ κα-
νενὸς ἐπινοημένου συστήματος. Νὰ βλέπωμεν στοχαστικά
τὰς ἰδιοτυπίας τῶν συνθηκῶν τῶν ἰδικῶν μας καὶ νὰ μὴ
ἀφίνωμεν ποτὲ νὰ μᾶς διαφύγῃ ἡ πείρα τῆς μακρᾶς ἱστο-
ρικῆς ζωῆς τῆς Χώρας μας καὶ τοῦ λαοῦ μας. Καὶ ἡ πείρα
αὕτη μᾶς διδάσκει ὅτι αἰτήματα ἴδια σχεδὸν μ' αὐτὰ πού
θέτει ἡ ἐποχὴ μας. ἐτέθησαν καὶ ἄλλοτε καὶ ἐλύθησαν εἰς
τὴν γῆν αὐτήν. "Ὅτι ἡ γῆ ἡ ἰδικὴ μας, ὅπου τὰ πάντα, ἡ
φυσικὴ διαμόρφωσις τοῦ τοπίου, τὸ κλίμα, ἡ βλάστησις

δείχνουν τόσο καθαρά ὑποταγμένα εἰς τοὺς νόμους τῆς
ἀρμονίας καὶ τοῦ μέτρου, δὲν ἦτο δυνατόν παρὰ μὲ τὸ
ἴδιο αἶσθημα τοῦ μέτρου καὶ τῆς ἁρμονίας νὰ διαπλάσῃ
καὶ νὰ μορφώσῃ καὶ τὸ ἀνθρώπινόν της πλήρωμα. 'Από-
δειξίς ὅτι οἱ κάτοικοι τῆς γῆς αὐτῆς, συνεχίζοντες ἐπ'
αὐτῆς ἐπὶ τριάκοντα πέντε αἰῶνας σδιαλείπτως τὴν ἱστο-
ρικὴν των ζωὴν, δὲν ἠσθάνθησαν ποτὲ τὴν ἀνάγκην νὰ
κρημνίσουν ἢ ν' ἀνατρέψουν βιαιῶς τοὺς βασικούς των
κοινωνικοὺς θεσμούς. 'Οσάκις οἱ θεσμοὶ αὗτοι ἔδειξαν
σημεῖα ἀνεπαρκείας, τοὺς μετερρῦθμισαν καὶ τοὺς ἐτρο-
ποποίησαν, πάντα μὲ στοργὴν καὶ μὲ κατανόησιν, εἰρη-
νικῶς, χωρὶς σάλους καὶ χωρὶς καταστροφάς, χωρὶς βαρ-
βαρότητας, διὰ νὰ κατασφαλίσουν καὶ τὴν ἰδικὴν των
πρόδον καὶ τῶν θεσμῶν τὴν συντηρήσιν καὶ ἀνανέωσιν.

Δὲν ὑπάρχει παράδειγμα λαοῦ εἰς τὴν ἱστορίαν, πού
νὰ περιέβαλε μὲ τόσην ἱερότητα τοὺς βασικούς του θε-
σμούς καὶ νὰ τοὺς συνετήρησε μὲ τόσην εὐλάβειαν. Καὶ
ἀκριβῶς αὐτὸ τὸ αἶσθημα τῆς ἱερότητος καὶ τῆς εὐλαβείας
ἐξηγεῖ τὴν τόλμην, μὲ τὴν ὁποῖαν οἱ ἄνθρωποι τῆς Χώρας
αὐτῆς ἐτροποποίησαν κάθε φορὰν, ὁσάκις ἠσθάνθησαν
ὥριμον τὴν ἀνάγκην, τοὺς θεσμούς των. Τοὺς μετερρῦθμι-
σαν διὰ ν' ἀνανεώσουν τὰ φυσικά των ζωπύρα, διὰ νὰ
τοὺς συντηρήσουν δημιουργικῶς. Καὶ εἰς τὴν τέχνην μὲ
τὴν ὁποῖαν ἐπεχείρησαν αὐτὴν τὴν ἀνανέωσιν, κάθε φορὰν,
ὑπάρχει τὸ μυστικὸν τῆς συντηρήσεως τῆς ἰδίας τῆς Φυλῆς
των, τὸ μυστικὸν τῆς διακωινώσεως τῆς ὑπάρξεως τοῦ 'Ελ-
ληνισμοῦ. "Ὅντως, οὔτε ὁ Σόλων ἐχρειάσθη κανένα πολυ-
πλοκὸν θεωρητικὸν σύστημα διὰ νὰ ἐφαρμόσῃ τοὺς νόμους
του. Οὔτε ἐπεχείρησεν ἐπανάστασιν ὁ Λυκοῦργος, διὰ νὰ
ἐπιβάλῃ τοὺς ἰδικούς του. 'Ο λόγος, ἡ ἔμπρακτος ἀσκήσις
τῆς ἀρετῆς, τὸ ζωντανὸν παράδειγμα, ἦσαν τὰ μέσα μὲ τὰ
ὁποῖα οἱ Χρυσόστομοι καὶ οἱ Βασιλεῖοι ἐθεμελίωσαν τὴν
Χριστιανικὴν μας Κοινωνίαν τῶν μέσων αἰώνων. 'Αλλ' οὔτε
οἱ ἐγγύτεροί μας πρόγονοι τῆς τουρκοκρατίας εἰς τὴν Θεο-
σαλίαν, εἰς τὴν Χαλκιδικὴν, εἰς τὰς ναυτικὰς νήσους, εἰς
τὰς κοινότητας τῆς Μικρασίας, ὅταν συνεκρότουν τὰς συν-
εργατικὰς των Κοινωνίας ἠσθάνθησαν τὴν ἀνάγκην νὰ
δανεισθοῦν τὰ φῶτα καμμιᾶς πολυπλόκου θεωρίας. Τὰ
ἀνεκάλυψαν μέσα των τὰ στοιχεῖα πού ἐχρειάζοντο, εἰς
τὴν πολύτιμον πείραν των προγόνων, εἰς τὰς ἐπιταγὰς
τῆς κοινότητος τοῦ Γένους καὶ τοῦ αἵματος πού τοὺς ἠνω-
νεν, εἰς τὴν ἐθνικὴν καὶ ἀνθρωπίνην των ἀλληλεγγύην,
καὶ πρὸ παντὸς εἰς τὸ ἀκμαῖον πάντοτε καὶ πάντοτε
ὀξύ καὶ διαυγὲς αἶσθημα τῆς δικαιοσύνης, πού τοὺς ἐνεψύ-
χωνεν. Εἰς τὸ καθολικώτατον ἐκεῖνο αἶσθημα, πού, ὅπως
ἐτόνισεν ὁ 'Αρχηγός, ὑπάρχει ὡς θεῖος σπινθὴρ μέσα εἰς
αὐτὴν τὴν τάξιν τοῦ Κόσμου, μέσα εἰς τὰ ἴδια τὰ πράγματα
καὶ μέσα εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων, ζωντανόν, ἐνερ-
γόν, παντοδύναμον, ἱκανὸν πάντοτε ν' ἀνανεώσῃ καὶ ν'
ἀναδημιουργῇ τὸν Κόσμον.

Μὲ τὸ πνεῦμα αὐτὸ τῆς δικαιοσύνης πού ἀνενέωσε καὶ
ἀνεπτέρωσεν ἡ αὐγυοστιανὴ μεταβολὴ καὶ τὸ ὅποιον μᾶς
κατέδειξε πάλιν κάτι πού ἐφαίνεται νὰ τὸ εἶχαμε λησμο-
νήσει, «ὅτι δηλαδὴ ἀποτελοῦμεν ἓνα λαόν, ὁ ὁποῖος ἐάν δὲν
εἶναι συντηγμένος καὶ συνεσφιγμένος μεταξύ του εἰς τὸ
μέγιστον δυνατόν ὅριον δὲν εἶναι δυνατόν νὰ πέρασῃ ἀνευ
ζημιῶν τὴν καταιγίδα», προχωροῦμεν οἱ "Ελληνες μέσα
εἰς τὴν καταιγίδα αὐτήν. "Ἄν ὑπάρχουν ἀναμεταξύ μας
ἄνθρωποι ἱκανοὶ νὰ φοβῶνται ὅτι ἔτσι προχωροῦντες δὲν
ἡμποροῦμεν ν' ἀτενίζωμεν μὲ ἀδιατάρακτον παποῖσθιν εἰς
τὸ μέλλον, οἱ ἄνθρωποι αὗτοι, ἂν δὲν εἶναι ψυχικῶς ἀνά-
πηροι θὰ εἶναι ἀσφαλῶς ἀνάνδροι καὶ δειλοί.

Κδς

ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ ΜΑΣ

ΑΠΟ ΤΗ ΣΚΟΠΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΑΙ ΒΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΜΑΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Εάν είναι αληθές ότι η στερεωτέρα βάσις του υλικού πολιτισμού μιάς πόλεως είναι αί υπόνομοι, τὸ δικτυον δηλαδή τῶν ἀποχετεύσεων τῶν ὁμβρίων καὶ μὴ ὑδάτων τῆς ἐπιφανείας τῆς, τότε αἱ Ἀθηναί, ἡ πρώτη πόλις τῆς Ἑλλάδος, μετὰ μίαν ἀκεραίαν ἑκατονταετίαν πλήρους πολεοδομικῆς ἀναρχίας, μόνον ἀπὸ τῆς παρελθούσης ἐβδομάδος, ἤρχισαν νὰ ἀποκοτῶν τὴν ἀσφαλὴ καὶ βαρεῖαν αὐτὴν ὑποθεμελίωσιν. Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Ἰ. Μεταξάς, κατὰ τὴν πανηγυρικὴν ἐναρξιν τῶν ἔργων, ἐξήρξε διὰ τοῦ λόγου του, μὲ τὴν ἀκρίβειαν, τὴν πολυμέρειαν καὶ τὴν ἐκπληκτικὴν τάξιν ποὺ διακρίνει τὰς σκέψεις του, ἐπὶ τῶν διαφορωτέρων θεμάτων, τὴν μεγάλαν σημασίαν ποὺ ἔχει διὰ τὰς Ἀθήνας ὁ ἀποχετευτικὸς αὐτὸς ἀγωγός. Ἡ στήλη μας αὐτὴ, συμπανηγυρίζουσα μὲ ὅλον τὸν παναθηναϊκὸν πληθυσμὸν, ἀφ' ἑνὸς τὸν κόσμον τὸν ἐμφανὴ καὶ ἐπίσημον καὶ ἀφ' ἑτέρου τὴν μυριοκέφαλον μάζαν, τὸ ὕψιστον τοῦτο γεγονός, σημειώνει μὲ παχείαν ὑπογράμμισιν τὰς ἀπόψεις τοῦ Ἀρχηγοῦ ἐπὶ τοῦ μεγάλου τοῦτου κεφαλαίου τῆς ὕλικῆς ζωῆς τῆς ἱστορικωτέρας πόλεως τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ παρελθόν, πρὸ τοῦ ὁποίου ἰστάμεθα, τώρα, ἀγέλαστοι, καθὼς ἡ ἱστορία, ἀπροκατάληπτοι, χωρὶς ἀγάπην πρὸς αὐτὸ, ἀλλὰ καὶ χωρὶς μῖσος, ἐξ ὁργανικῶν ἀδυναμιῶν, ἀνίσχυρον ἢ ἀνίκανον νὰ διασκελίσῃ τὴν ἀπόστασιν ποὺ χωρίζει τὴν ἐσωτερικὴν διάθεσιν ἀπὸ τὴν ἐξωτερικὴν πραγματοποιήσιν, δὲν κατῴρθωσεν νὰ δώσῃ εἰς τὸ μάκρος πολλῶν δεκαετιῶν τὴν ὕλικὴν μορφήν εἰς τὰς μελέτας καὶ τὰ σχέδιά του. Ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν, πολιτικὴ καὶ πνευματικὴ πρωτεύουσα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἀλλὰ μὲ πρωτεῖαν τῶν ὁποίων τὸ πνευματικὸν φῶς ἠπλώθη πολὺ πέραν τῶν ὁρίων τῆς, εἶχεν ἀνοικοδομηθῇ μὲ αὐτοσχεδισμούς καὶ ἔτσι προχειρῶς, ὥστε ὅλη ἡ ἔκτασις τοῦ ὑπεδάφους εἰς τὸ ὁποῖον ἐστηρίχθη, νὰ ἀποτελῇται ἀπὸ δυσὼδη βόρβορον καὶ ἰλὺν. Τὸ μεταγυστιανὸν Κράτος, πιστεύον διὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ ὅτι τὰ ἐμπόδια διὰ τοὺς ὑγιεῖς καὶ ρωμαλέους λαοὺς ὑπάρχουν μόνον διὰ νὰ ὑπερπηδῶνται, ἀφοῦ ἐχαλάρωσεν πρὸς στιγμὴν τὴν ἔντασιν τῶν προσπαθειῶν του καὶ ἐχαλιναγώγησε, προσωρινῶς, λόγῳ τῆς πολεμικῆς κρίσεως τὴν πρὸς τὰ πρόσω ὁρμήν του, ἐξήλθε μετὰ μίαν βραχείαν περίοδον ἀναπροσαρμογῆς καὶ περισυλλογῆς, ἀποφασιστικώτερον καὶ θεληματικώτερον, προκειμένου νὰ μεταβάλῃ ἐπὶ ὅλων τῶν πεδίων τῆς κυβερνητικῆς δράσεως τὰ σχέδιά του εἰς πραγματοποιήσεις. Εἰς τὴν ἀδάμαστον αὐτὴν θεληματικότητα, εἰς τὸν παλαιστικὸν καὶ ἀποφασιστικὸν χαρακτῆρα τοῦ Ἀρχηγοῦ, ὁφείλεται ἡ πλουσία αὐτῇ συγκομιδῇ τῶν ἔργων ποὺ ἤρχισαν καὶ τῶν ἔργων ποὺ ἐτελείωσαν καὶ ἐγκαινιάσθησαν ἐντὸς τῆς παρελθούσης ἐβδομάδος. Ὁ κ. Ἰ. Μεταξάς, φύσις κατ' ἐξοχὴν θετική, παρὰ τὴν φαινομενικὴν ἡρεμίαν του, ἰδιοσυγκρασία φλογερά, συμπτυκνωμένη καὶ ἀκαμπτος, δὲν ἐξεκίνησε πορευόμενος πρὸς τὴν εὐτυχίαν τῆς σήμερον, παρὰ τὴν ὀλοκληρωμένην σοφίαν του, ἀπὸ καμμίαν θεωρίαν λήγουσαν, ὥς εἶπεν ἀλλαχοῦ, ὁ ἴδιος εἰς «ισμὸς» (Κρατικὸς σοσιαλισμός). Γέννημα καὶ θρέμμα τῆς νησιωτικῆς Ἑλλάδος, μελετητὴς βαθὺς τῆς ἱστορίας τοῦ τόπου αὐτοῦ καὶ τῆς καθόλου Ἑλληνικῆς πραγματικότητος, ἐκτενῶς μέσας ἀπὸ τὰς ἀνάγκας μας, ὡς λ ο γ ο ς, βαθὺς καὶ ἀγαπητός, πανί-

σχυρος, ὡς δύνάμις καὶ ὡς ἐνέργεια χρηστή, ὁμαλή, ἀνένδοτος καὶ πραγματοποιιός.

Κυνηγὸς τοῦ σκοποῦ του, ὡς ἐτόνισε, πάνω στὴ γῆ καὶ ὅχι εἰς τὰ σύννεφα, γεμᾶτος ἀπὸ ἀγαθότητα, ἀγαπᾷ νὰ βλέπῃ τὴν θεωρίαν πηγάζουσαν ἀπὸ τὰς καθημερινὰς πραγματοποιήσεις τοῦ πολιτικοῦ καὶ κυβερνητικοῦ του προγράμματος. Μὲ αὐτὴν τὴν πανοπλίαν τῶν ψυχικῶν καὶ ἠθικῶν χαρισμάτων του, ἀγωνιζόμενος ὁ Ἀρχηγός, δὲν ἐμφανίζεται μόνον ἐντὸς τοῦ ἀγωνιστικοῦ του στίβου ὡς τὸ ὑψηλότερον πρότυπον Ἑλληνος, πολίτου συνάμα καὶ Ἀρχηγοῦ. Ἐστὶ παρσκευασμένος, χαρίζει εἰς τὸν τόπον, ἀπὸ μιάς καὶ πλέον τριετίας, ἀφ' ἧς κυβερνᾷ τὴν Ἑλλάδα, θεσμοὺς χρησίμους καὶ εὐρεῖς εἰς τὴν ἀπρηχαιωμένην νομοθεσίαν μας, καὶ ἔργα ἐν συνεχείᾳ μεγάλης κοινωνικῆς καὶ ἐθνικῆς ὠφελείας. Ἀνεγείρει καὶ συγχρονίζει τὸ πολιτικόν, κοινωνικόν καὶ οἰκονομικόν μας οικοδόμημα, χαράσσει μὲ πρωτοτυπίαν ἐπὶ ἀγνώως ἑλληνικοῦ μαρμάρου καὶ ἐν διαρκείᾳ συναφείᾳ πρὸς τὴν ἰδικὴν μας ζωὴν τὰς νέας ἀξίας τῆς Χώρας.

Αἱ Ἀθηναί, μὲ τὴν ὑψηλὴν του πνοήν, θὰ ξαναγίνουν πάλιν ἡ ἀνταξία πρωτεύουσα καὶ τῶν τριῶν μας Ἑλλάδων, διότι τὸ νέον τεράστιον ἔργον ποὺ ἐθεμελιώθη προχθὲς ἐξυγιαίνει καὶ καθαρίζει τὴν ζωὴν τῆς πρωτεύουσας εἰς τὴν ρίζαν τῆς, εἰς αὐτὴν τὴν πρώτην ἀρχὴν τῆς. Ἡ ὑγεία καὶ ἡ ἀκμὴ θὰ ξαναγίνουσι πάλιν τὸ κτῆμα τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς καὶ εἶναι τοῦτο τὸ θεϊότερον καὶ πλουσιώτερον δῶρον ποὺ προσφέρει ὁ Ἀρχηγὸς ἀφειδώλευτα στὴ νεολαία ὅλης του τῆς Ἑλλάδος.

Γ. Ἀλς.

«Δὲν εἶναι ὁ καθένας σας χωριστὸς ἀπὸ τοὺς ἄλλους, οὔτε ἡ κάθε μία σας χωριστὴ ἀπὸ τὴν ἄλλη. Εἰσθε ὅλοι σας ἓνα σύνολον καὶ θὰ ἐργασθῇτε διὰ τὸ σύνολον καὶ θὰ γνωρίζετε ὅτι τὴν εὐτυχίαν σας δὲν θὰ τὴν εὑρετε παρὰ μόνον στὴν εὐτυχία τοῦ συνόλου. Τώρα ἔχετε ὁδηγοὺς μπροστὰ σας τοὺς δασκάλους σας, οἱ ὅποιοι θὰ σᾶς ὁδηγήσουν στὰ πρῶτα βήματα καὶ τοὺς ὁποίους θὰ ἀκολουθήσετε. Ἀπὸ τώρα πρέπει νὰ ἐτοιμασθῇτε νὰ γίνετε καλοὶ πολῖται καὶ καλαὶ πολίτιδες. Ἀπὸ τώρα πρέπει νὰ ἀσκηθῇτε στὸ μεγάλο σας ἔργο...».

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

(Ἀπὸ τὸν λόγον τοῦ Ἀρχηγοῦ πρὸς τοὺς μαθητὰς Θεσσαλονίκης τὴν 25 Ὀκτωβρίου 1936).

ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΑΝΑΛΦΑΒΗΤΩΝ

Θάπρεπε τὰ Ἑλληνόπουλα νὰ προσέξουν μιά εἰδησι, ποὺ ἐδημοσιεύθη πρὶν λίγες ἡμέρες καὶ ποὺ εἶναι ἐπανάληψις μιάς ἄλλης ποὺ ἐδημοσιεύθη τὶς τελευταῖες ἐβδομάδες τοῦ περασμένου ἔτους.

Καὶ ἡ πρώτη καὶ ἡ δεύτερη μιλοῦσαν γιὰ τὰ σχολεῖα τῶν ἀναλφabethτων, ποὺ ἱδρυσαν διάφορα ἐργαστᾶσια στὰς Ἀθήνας καὶ τὸν Πειραιᾶ, καθὼς ἐπίσης καὶ οἱ Δήμοι τῶν δύο πόλεων. Ὅχι πιά ἓνα ἢ δύο σχολεῖα, ἀλλὰ πάνω ἀπὸ δέκα, στὰ ὅποια καὶ νέα προστίθενται καθημερινῶς καὶ θὰ προστίθενται.

Ἐτοὶ προβάλλει αὐτόματο τὸ ἐρώτημα: Ἐχομε πολλοὺς ἀναλφabethτους; Δυστυχῶς, περισσότερους ἀπὸ πολλὰς ἄλλες χώρες. Καὶ τὸ πρᾶγμα εἶναι περίεργον, γιὰ πολλοὺς λόγοι λαοὶ ἀγάπησαν καὶ ἀγαποῦν τὰ γράμματα ὅσο ὁ Ἑλληνικός. Ἀπὸ τὰ σπλάγχνα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ προῆλθε τὸ κρυφὸ σχολεῖο καὶ ἂν δὲν ἦταν τὸση ἡ λατρεία τῶν Ἑλλήνων γιὰ τὰ γράμματα, ἴσως καὶ μετὰ αἰῶνες ἀκόμη νὰ μὴ εἶχε φθάσει ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς στὴ σημερινὴν του πνευματικὴν στάθμην. Παρουσιάσθη ὅμως τὸ φαινόμενο τοῦ Κρυφοῦ Σχολείου, ποὺ διετήρησε τὴν φλόγα κ' ὅταν τὸ σκλαβωμένο Ἑλληνικὸ ἔθνος ὑπῆρξε νάχῃ τὰ σχολεῖα τοῦ, σχετικῶς ἐλεύθερα, τότε ἔλαμψαν στὴν Πόλιν, στὴν Σμύρνη, στὶς Κυδωνίες, στὴ Μοσχόπολιν, στὸν Ἀθῶν καὶ σὲ πλεῖστα ἄλλα σημεῖα τοῦ ὑποδουλωμένου Ἑλληνισμοῦ καὶ στὸ ἐξωτερικόν, σχολεῖα μὲ τὰ ὅποια δύσκολα θὰ μπορούσαν καὶ τὰ καλύτερα ξένα νὰ συγκριθοῦν. Ἐλαμψαν ἀκόμη διδάσκαλοι μὲ πανευρωπαϊκὴ φήμην καὶ φιλόλογοι μπροστὰ στοὺς ὁποίους ἐθόνην ἡ αἴγλη πολλῶν ξένων. Ἡ Φυλὴ εἶχε τὴν διάθεσιν τῆς μαθήσεως στὰ σπλάγχνα ἀπὸ τὴν προκαλλιέργειάν της, ἀπὸ τὴν ἱστορίαν της, ἀπὸ τὸν ρόλο ποὺ ἔπαιξε στὴν ἀνθρωπότητα καὶ τὴν διάθεσιν τῆς αὐτῆς τῆς χαρακτηριστικῆς μιάς λαϊκῆς, ἀλλὰ καὶ γι' αὐτὸ παραστατικώτερης παροιμίας, ποὺ διακηρύσσει ὅτι: «Ἀνθρώπος ἀγράμματος ἔξυλο ἀπελέκητο».

Ἀλλὰ πέρα ἀπὸ τὸ Κρυφὸ Σχολεῖο καὶ τὴν παροιμία ὑπάρχει μιά ἄλλη ἀκαταπολέμητη ἀπόδειξις. Τὰ ἀναριθμητὰ σχολεῖα ποὺ ἱδρυσαν Ἑλληνες κ' ὅταν ἦσαν σκλαβωμένη ἡ Ἑλλάς κ' ὅταν ξεσκαβώθηκε καὶ σ' ὅλη τὴν ἔκτασιν τῆς γῆς, γιὰ νὰ διατηροῦν τὰ παῖδιά τους τὴν Ἑλληνικὴν τοὺς ψυχὴν καὶ γιὰ ν' ἀποκτήσουν τὴν μόρφωσιν ποὺ οἱ ἴδιοι πολλὰς φορὲς δὲν μπόρεσαν νάχουν. Ξεκινούσαν χωριατόπαιδα, χωρὶς παπούτσι, ἐμοχθοῦσαν σ' ὅλη τοὺς τὴν ζωὴν κ' ὅταν ἐφθάναν νάχουν μιά περιουσίαν, τὸ πρῶτον ποὺ εἶχαν νὰ κάμουν ἦταν νὰ χτίσουν ἓνα σχολεῖο, μιά ἐκκλησίαν, ἓνα νοσοκομεῖο, ν' ἀφήσουν μετὰ θάνατον τὰ ποσὰ ποὺ ἐχρειάζοντο γιὰ τὴν συντήρησίν τους καὶ κατὰρὰ στὰ παῖδιά τους ἂν δὲν ἀνοίγαν τὰ μάτια τους στὸ φῶς τῆς μαθήσεως. Ἰσως τὰ Ἑλληνόπουλα νὰ μὴ τὸ ξέρουν, πρέπει ὅμως νὰ τὸ μάθουν πὼς δὲν ὑπάρχει συγκινητικώτερον καὶ πατριωτικώτερον ἀνάγνωσμα ἀπὸ τὶς διαθήκες τῶν Ἑλλήνων, ποὺ ἀφῆσαν τὶς περιουσίας των γιὰ νὰ κτισθοῦν σχολεῖα καὶ βιβλιοθήκες, νοσοκομεῖα καὶ ἐκκλησίες. Πολλὰς φορὲς οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ εἶχαν κατορθώσει νὰ γράψουν οἱ ἴδιοι τὶς διαθήκες καὶ ἔτσι μπορούμε νὰ ἰδοῦμε ποῖος Ὀλυμπος πατριωτισμοῦ, ἀλλὰ καὶ ποῖο μέγεθος ταπεινοφροσύνης, ποῖα λατρεία τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων ἐφώλιασε στὶς ψυχὰς τους. Τὸ Πανεπιστήμιον τῶν Ἀθηνῶν, ἂν εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ ἱδρύματα μὲ τὴν μεγαλύτερη περιουσίαν, τὸ ὁφείλει στοὺς ταπεινοὺς αὐτοὺς Πανελλήνους καὶ θάπρεπε νὰ ἰδοῦν τὰ Ἑλληνόπουλα τὰ σχολικὰ κτίρια τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῆς Ρόδου, τοῦ Βουκουρεστίου κ' ὡς προχθὲς τῆς Σμύρνης, τῆς Τραπεζοῦντος, τῆς Ὁδησσοῦ, γιὰ ν' ἀντιληφθοῦν τί κατορθώνει ὁ πατριωτισμός καὶ ἡ ἀγάπη αὐτὴ τοῦ Ἑλλήνος πρὸς τὰ γράμματα.

Μὰ τότε, γιὰ νὰ ὑπάρχουν τόσοι ἀγράμματοι, γιὰ τὴν σὸν λαὸν αὐτὸν ποὺ λατρεῖ τὴν παιδείαν νὰ εἶναι ἐπιτακτικὴ ἡ ἀνάγκη τῆς ἱδρύσεως σχολείων ἀναλφabethτων; Ἡ ἀπάντησις δὲν εἶναι δύσκολη, οὔτε καὶ τὸ πρᾶγμα τόσο περίεργον ὅσο φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως.

Ὅταν ἡ Ἑλλάδα στὰ 1830 ἔγινε ἐπὶ τέλους ἐλεύθερο κράτος, ἔστω καὶ ἂν ἡ ἐξουσία του ἐκάλυπτε, κυριολεκτικῶς, μιά σπιθαμὴ γῆς, τὸ πρῶτον πρᾶγμα ποὺ ἔπρεπε

νὰ φροντίσουν οἱ κυβερνήσεις ἦσαν τὰ ἐρεῖπια ποὺ ἀφῆσεν ὁ πόλεμος. Διακόσιες πενήντα ὅλες χιλιάδες ψυχὲς ἐστοίχισαν ἢ ἐλευθερία κ' ὅπου κ' ἂν ἔστρεφε κανεὶς τὸ μάτι τίποτε ἄλλο δὲν ἔβλεπε ἀπὸ χαλάσματα, ἀνάμεσα στὰ ὅποια κυκλοφοροῦσαν δεκάδες χιλιάδων ὠρφανεμένων παιδιῶν, ποὺ θὰ μπορούσαν νὰ γίνουν εἴτε οἱ μεγαλύτεροι πατριῶτες, εἴτε οἱ χειρότεροι ἐγκληματῆαι καὶ κακοῦργοι. Τὸ Κράτος ἀπὸ τὴν ἄλλη ἦταν ἀνοργάνωτο καὶ ὅλα ἔπρεπε νὰ θεμελιωθοῦν ἀπὸ τὸ μηδέν. Χρήματα ἐχρειάζοντο πολλὰ καὶ χρήματα δὲν ὑπῆρχαν. Καὶ πάλιν ὅμως ἔγιναν πολλὰ καὶ θὰ ἐγίνοντο περισσότερα ἂν ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς δὲν ἀσφικτιόυσε. Τὰ σύνορα μόλις ἐφθάναν ὡς τὴ Λαμία καὶ τὰ περισσότερα ἐδάφη ἦσαν ξηρὰ καὶ ἄγονα. Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς Ἑλληνικῆς γῆς ἔμεινε σκλαβωμένο, ὅπως σκλαβωμένο ἔμεινε τὸ μεγαλύτερον τμήμα τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς. Μὲ τὸ πρῶτόκολλο τοῦ 1830 ἀνεγνωρίσθη τὸ νέο Ἑλληνικὸ Κράτος, ἀλλὰ τὸ Κράτος αὐτὸ ἦταν ὑποχρεωμένο νὰ θεωρήσῃ προσωρινὴν μιά εἰρήνην ποὺ τοῦ ἐκόλλωσεν τὰ φτερά του, ἀφῆνε ἔξω ἀπὸ τὰ ὅρια του τὴν Κρήτη, τὴ Σάμω, τὴ Χίο, τὴ Θεσσαλίαν, τὴν Ἠπείρον, τὴ Μακεδονίαν, παραγνώριζε τὶς θυσίες του, ἔσθην τὸ αἷμα ποὺ ἔχυσε ποτάμι ἐφτὰ ὀλόκληρα χρόνια καὶ δὲν τοῦ ἔδινε τὴν δυνατότητα νὰ ζήσῃ. Τὸ Ἑλληνικὸ λοιπὸν αὐτὸ Κράτος ἦταν ὑποχρεωμένο νὰ μὲν μὲ τὸ ὅπλο παρα πόδα, νὰ συντηρῇ ἐπαναστάσεις, πρόσφυγας, νὰ διεξάγῃ πολέμους καὶ νὰναι σ' ἐνα διαρκὴ συναγερμό. Ἐτοὶ, οἱ γλισχροὶ του πόροι πῆγαν νὰ σ' ἐντοφίαν, κανόνια καὶ μπαρουτὶ καὶ μηδαινὰ ποσὰ ἀπὸ αὐτοὺς στὴν ἱδρυσὴν σχολείων καὶ γενικώτερα στὴν ἐπέκτασιν τῆς παιδείας.

Στὰ μικρά, ἐξ ἄλλου, διαλείμματα εἰρήνης, τὰ Ἑλληνόπουλα, ποὺ δὲν μπορούσαν ν' ἀναπτύξουν τὴν δραστηριότητά τους στὰ στενὰ ὅρια τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, ἦσαν ἀναγκασμένα νὰ πάρουν τὸν δρόμον τῆς ξενιτειᾶς, γιὰ νὰ γίνουν ἀργότερα οἱ εὐεργετῆαι τοῦ Ἑλληνικοῦ Γένους, ἢ γιὰ νὰ χαθοῦν γιὰ πάντα στὴ χεῖρ τοῦ διεθνούς κόσμου. Τὰ περισσότερα ὅμως Ἑλληνόπουλα, ἀπὸ τὰ 1897 καὶ πέρα πρὸ παντός, ἦσαν ἀναγκασμένα πρῶτον καλὰ καὶ ἀποφοιτήσουν καὶ ἀπὸ αὐτὸ τὸ Δημοτικὸν σχολεῖο νὰ βγοῦν στὴ βιοπάλη. Οἱ μεγάλοι ἀδελφοί, ὁ πατέρας, οἱ ἄλλοι συγγενεῖς προστάται εἶχαν σκοταφῇ στὸν πόλεμον, στοὺς ἀγῶνες γιὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν ἀδελφῶν καὶ τὰ μικρά Ἑλληνόπουλα, πρῶτον ἀκόμη σθήθη τὸ παιδικὸν χαμόγελο ἀπὸ τὰ χεῖλη των, βρίσκονταν νὰ εἶναι τὰ ἴδια προστάται οἰκογενειῶν. Ἐτοὶ, δὲν ἔμεινε καιρὸς γιὰ γράμματα, κ' ἂν ὑποθέσουμε ἀκόμη ὅτι ὑπῆρχαν ἐπαρκὴ σχολεῖα.

Τὰ πράγματα ὅμως σήμερον δὲν εἶναι τὰ ἴδια. Ἡ Ἑλλάδα τῆς ἐποχῆς μας εἶναι τέσσερις φορὲς μεγαλύτερη ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα τοῦ 1830, ἔχει ἐδάφη πλούσια, κ' ἡ εἰρήνην ἀρκετὰ χρόνια τώρα δὲν ἔπαυσε νὰ τὴ συντροφεύῃ. Ἡ γεωργικὴ ἐξ ἄλλου καὶ γενικώτερα ἀναμορφωτικὴ προσπάθεια ποὺ καταβάλλεται μπορεῖ νὰ δώσῃ ψωμὶ σ' ὅλους τοὺς Ἑλληνες. Χωρὶς τὴν παραμικρὴν διάθεσιν ἀνοήτου καυχησιολογίας, δὲν μπορεῖ κανεὶς ν' ἀμφισβητήσῃ ὅτι ἡ Ἑλλάς βρίσκεται, μ' ὅλες τὶς μπόρες καὶ τὶς συμφορὰς τῆς, στὴν πρωτοπόριαν τῶν πολιτισμένων κρατῶν. Γι' αὐτὸ ὅμως καὶ δὲν ἐπιτρέπεται νάχῃ πολλοὺς ἢ ὀλίγους ἀγράμματοι καὶ ἀναλφabethτους, ἀφοῦ δὲν εἶναι καὶ στὴν ἰδιοσυγκρασίαν τοῦ Ἑλλήνος ἡ ἀπαιδευσίς. Γι' αὐτὸ καὶ ὅλοι πρέπει νὰ παρακολουθήσουμε μὲ τὴν μεγαλύτερη συμπάθειαν καὶ νὰ ὑποβοηθήσουμε ἀκόμη τὴν προσπάθειαν τῆς ἱδρύσεως σχολείων ἀναλφabethτων σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα, ποὺ θὰ συμπληρώσῃ τὴν προσπάθειαν ποὺ καταβάλλει ὁ στρατὸς στὸ ἴδιο κεφάλαιον.

Χ. Ἀγγελουμάτης

Στέφανος

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ

«Επειτα από τὸν πρῶτον θεατρικὸν διαγωνισμόν, τοῦ ὁποῦ τοῦ ἀποτελέσματος θ' ἀναγγελλοῦν ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν, ὡς καὶ τὸν προσφάτως προκηρυχθέντα καλλιτεχνικὸν διαγωνισμόν τραγουδιοῦ, ἀπαγγελλίαν καὶ χοροῦ, ἡ Κεντρικὴ Διοικησὶς τῆς Ε.Ο.Ν. προεκήρυξε τῶρα νέον πνευματικὸν διαγωνισμόν διὰ συγγραφῆς μονοπράκτου κωμωδίας καὶ διηγήματος, τοῦ ὁποῦ τὰς λεπτομερείας θὰ δημοσιεύσωμεν εἰς τὸ προσεχές. Σήμερον ἐπιθυμοῦμεν ἀπλῶς νὰ τονώσωμεν τὴν σημασίαν τῶν διαγωνισμῶν αὐτῶν, οἱ ὁποῖοι, ἐνῶ ἀφ' ἑνὸς ἐξασφαλίζουν ἐκλεκτὴν καὶ κατὰλληλον πνευματικὴν καὶ καλλιτεχνικὴν ἀπασχόλησιν εἰς τὰ παιδιὰ τῆς Ὀργανώσεώς μας καὶ ἀνυψοῦν τὸ πνευματικὸν καὶ καλλιτεχνικὸν ἐπίπεδον αὐτῶν, χαράσσουσιν συγχρόνως εἰς τοὺς Ἕλληνας λογοτέχνας τὸν δρόμον, ὁ ὁποῖος ἐκκινεῖ ἀπὸ τὰς γνησιωτέρας καὶ πλουσιωτέρας πηγὰς ἐμπνεύσεως καὶ δημιουργίας καὶ ὁδηγεῖ ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν ψυχὴν τῶν Νέων, δηλαδὴ εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ Ἕθνους. Καὶ αὐτὸ εἶναι ἀσφαλὲς ὁ κυριώτερος καὶ ὠραιότερος σκοπὸς τῆς Λογοτεχνίας.

ΤΑ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΑ

Εἰς τελευταίαν ἐγκύκλιον τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως τῆς Ε.Ο.Ν. τονίζεται ἡ ἀνάγκη τῆς ὁργανώσεως καὶ λειτουργίας ὅσον ἐνεστὶ περισσοτέρων θερινῶν «στρατοπέδων». Ἡ ἐγκύκλιος ἀναφερομένη εἰς τὰς τυχόν ἐλλείψεις τῶν ὀλικῶν μέσων αἰτίνας δυνατόν νὰ παρακωλύουν τὴν ἱδρυσιν τούτων τονίζει: «...Ἡ πρωτοβουλία καὶ ἡ δραστηριότης, ἡ πίστις καὶ ἡ θέλησις πρὸς ἐπιτυχίαν σκοποῦ τινος ἐξουδετερώνει πολλάκις τὴν ἐλλειψίν τῶν μέσων...». Καὶ πράγματι, ἐχομεν τοσαῦτα παραδείγματα δημιουργοῦ πρωτοβουλίας τῶν Διοικήσεων Π. Διοικήσεων μας ὥστε νὰ εἰμεθα βέβαιοι ὅτι ἡ διακρίνουσα πάντοτε τοὺς σχηματισμούς μας ζηλευτὴ ἀμύλλα θὰ ὑπερβῇ νικηφόρως καὶ πάλιν ὅλους τοὺς σκοπέλους.

ΤΟ ΠΕΝΘΟΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΟΙΚΟΥ Ἡ Α. Μ. Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΡΧΗΓΟΝ

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασίλειος Γεώργιος ἀπηύθυνε πρὸς τὴν Α. Ε. τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως κ. Ι. Μεταξάν τὴν κάτωθι ἐπιστολήν:

«Κύριε Πρωθυπουργέ,

»Ἡ θερμὴ συμμετοχὴ τοῦ ἀγαπητοῦ Μου Λαοῦ εἰς τὸ πένθος τοῦ Οἴκου Μου ἐπὶ τῷ σκληρῷ θανάτῳ τῆς Α. Β. Υ. τοῦ προσφιλοῦς Μοι θείου Βασιλόπαιδος Χριστοφόρου ἀποτελεῖ τὴν μεγαλυτέραν δυνατὴν παρηγορίαν Ἐμοῦ ὡς καὶ τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας διὰ τὴν νέαν ταύτην ἀπώλειαν φιλάτου Μέλους Αὐτῆς.

»Ἐν τῇ παρουσίᾳ ὥρα θλίψεως εἶμαι ἐν τούτοις εὐτυχῆς βλέπων πάλιν μετὰ πόσης ὁ Λαὸς Μου ὁλοψύχου συμπαθείας συμμερίζεται τὴν λύπην Μου καὶ μετὰ πόσης πάντοτε ζωηρᾶς ἀγάπης περιβάλλει τὴν μετ' Αὐτοῦ δι' ἀμοιβαίας ἀφοσιώσεως συνδεομένην Δυναστείαν Του.

»Βαθύτατα συγκεκινημένος ἐκ τῶν ἐκδηλώσεων τούτων τοῦ ἀγαπητοῦ Μου Λαοῦ, παρακαλῶ ὑμᾶς, κύριε Πρωθυπουργέ, ὅπως εὐαρεστηθῆτε νὰ ἀνακοινώσετε εἰς Αὐτὸν τὰς ἐγκαρδίους εὐχαριστίας Μου. ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β'»

Ἐν τῷ Ἀνακτόρῳ Ἀθηνῶν τῇ 27ῃ Ἰανουαρίου 1940.

ΝΕΑΙ ΠΛΕΥΡΑΙ

Ἡ ἑλληνικὴ κοινὴ γνώμη ἐπιδοκιμάζει ὁμοφώνως τοὺς θερμούς ἐπαίνους, τοὺς ὁποῖους ἀπηύθυνεν ὁ Ἀρχηγὸς εἰς τοὺς νέους ἀξιωματικούς τοῦ στρατοῦ, οἱ ὁποῖοι ἐσπευσαν προθύμως εἰς τὴν κλῆσιν τῶν ἀνωτέρων τῶν, ν' ἀναλάβουν τὴν στρατιωτικὴν ἐκπαίδευσιν τῶν τμημάτων καὶ τῶν σχηματισμῶν τῆς Ε.Ο.Ν. Οἱ νέοι αὗτοι, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ ἀπόψεως ἡλικίας εὐρίσκονται τόσον κοντὰ εἰς τὰ παιδιὰ τῶν φαλάγγων τῆς Ὀργανώσεως, θὰ ἐκτελοῦν καὶ ἐδῶ τὰ ἴδια καθήκοντα, διὰ τὰ ὁποῖα τοὺς προορίζει ἡ μόρφωσις καὶ ἡ θέσις τῶν, καὶ φυσικὰ θὰ φέρουν μαζί τῶν καὶ θὰ μεταδώσουν εἰς τὰς τάξεις τῶν φαλαγγιτῶν τὸ πνεῦμα καὶ τὴν παράδοσιν τῆς Σχολῆς ἀπὸ τῶν ὁποίων προέρχονται, πνεῦμα καὶ παράδοσιν ὕψους τάξεως καὶ αὐστηρᾶς πειθαρχίας, πνεῦμα καὶ παράδοσιν ἀγώνων καὶ αὐτοθυσίας ἑλληνικῆς.

Μὲ τὴν ἐργασίαν τῶν νέων αὐτῶν ἀξιωματικῶν δὲν πρόκειται μόνον νὰ συμπληρωθῇ, κατὰ τὸν τελειότερον δυνατόν τρόπον, αἰσθητὸν κενὸν ρυθμοῦ, ποῦ ἦτο φυσικὸν νὰ ὑπάρχῃ εἰς τὴν Ὀργάνωσιν, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐξυπηρετηθῇ σημαντικώτατα τὸ ὅλον ἔργον τῆς στρατιωτικῆς ἀγωγῆς τοῦ Ἕθνους, τὸ ὁποῖον οὔτε τὸ σχολεῖον οὔτε κανεὶς ἄλλος θεσμὸς ἦτο εἰς θέσιν νὰ ἐκπληρώσῃ. Ἡ Χώρα ἡμπορεῖ νὰ εἶναι βεβαία ὅτι ὅλη ἡ πολεμικὴ τῆς ὁργανώσεως καὶ ἡ προπαρασκευὴ τῆς ἀμύνης τῆς ἔχει ν' ἀποκομίσῃ ἀνυπολόγιστα ὀφέλη ἀπὸ τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον ἀναλαμβάνουν εἰς τὴν Ε.Ο.Ν. οἱ νέοι ἀξιωματικοί. Ἀπὸ τὴν ἐπίδοσιν τῶν ὁποίων θὰ ἐπιδεικνύται τὰ παιδιὰ τῶν φαλάγγων τῆς Ὀργανώσεως — καὶ κανεὶς δὲν ἡμπορεῖ ν' ἀμφιβάλλῃ ὅτι ἡ ἐπίδοσις αὕτη θὰ εἶναι πλουσία εἰς ἀποτελέσματα — θὰ κριθῇ ἡ ἐπίδρασις τῶν ὁποίων θὰ ἔχῃ ὁ θεσμὸς ὅχι μόνον ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς ἀρτιώσεως τῆς στρατιωτικῆς ὁργανώσεως τῆς Χώρας ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐν πολέμῳ, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἀπόψεως δημοσιονομικῆς καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἐθνικῆς οἰκονομίας. Μὲ τὸ καθιερούμενον σύστημα τῆς στρατιωτικῆς προπαιδεύσεως τῶν φαλάγγων τῆς Νεολαίας διανοίγονται νέοι πλευραὶ ἐθνικῆς ἀποδόσεως, νέοι τομεῖς ἐθνικῶν ὑπηρεσιῶν εἰς τὸν νεαρὸν ἑλληνικὸν θεσμόν τῆς Ε.Ο.Ν., τὸν ὁποῖον ὁ Ἀρχηγὸς διορατικώτατα δὲν ἔπαυσε νὰ διακηρύττῃ ὅς τὸν δυναμικώτερον μεταξὺ ὅλων τῶν πραγματώσεων τῆς Αὐγουστιανῆς μεταβολῆς.

Στέφανος

ΤΑ ΕΡΓΑ

Κατὰ ποῦ δὲν ἐτονίσθη ὅσο ἀξίζει μὲ τὴν εὐκαιρίαν τῆς θεμελιώσεως τοῦ κεντρικοῦ ἀποχετευτικοῦ ἀγωγοῦ εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ ποῦ πρέπει ὁ λαὸς μας νὰ τὸ ἐκτιμῇ ὅσον ἀξίζει — καὶ ἀξίζει παραποῦ — εἶναι τὸ γεγονός ὅτι ἐπειτα ἀπὸ βραχείαν ἀνακοπὴν, ἡ Χώρα ἐπαναλαμβάνει, μὲ νέον θάρρος, τὴν προσπάθειαν τῆς ἐιρηνικῆς τῆς ἀνασυγκροτήσεως. Εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποῖαν μέγα μέρος τῆς γῆνιν ἐπιφανείας ἔχει καλυφθῇ ἀπὸ τὰς φλόγας τοῦ πολέμου, τὸ γεγονός τοῦτο ἀποτελεῖ ἐξαιρετικὴν εὐνοίαν τῆς Θεῆς Προνοίας, διὰ τὴν ὁποῖαν πρέπει νὰ εἰμεθα εὐγνώμονες.

Ἡ θεμελίωσις τοῦ κεντρικοῦ ἀποχετευτικοῦ ἀγωγοῦ ὄντως ἀποτελεῖ ἔργον ἐξαιρετικῆς σημασίας διὰ τὸ μέλλον τοῦ συγκροτήματος τῶν μεγάλων καὶ τῶν μικρῶν οἰκισμῶν τῆς περισχῆς τῶν Ἀθηνῶν, αἱ ὁποῖαι δὲν εἶναι μόνον πρωτεύουσα τοῦ Κράτους καὶ μητρόπολις τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἀλλὰ καὶ βωμὸς καὶ προσκύνημα ὅλης τῆς πολιτισμένης ἀνθρωπότητος. Μέγα ὅμως ἐπίσης καὶ ὕψιστος σπουδαιότητος ἔργον, τοῦ ὁποῦ ἡ ἀποπεράτωσις συνεπέσει μὲ τὴν θεμελίωσιν τοῦ ἀποχετευτικοῦ ἀγωγοῦ εἶναι ὁ ἀποτοκμητοδότης Θεσσαλονίκης — Ἐάνθης. Μεγάλον τέλος ἔργον εἶναι τὰ ἀποθηραντικά καὶ ἀρθευτικά, ἀλλὰ τῶν ὁποίων — ἐν Μακεδονίᾳ — συνεπληρώθησαν καὶ ἄλλα ἐκτελοῦνται, εἰς τὴν ἡπειρον, εἰς τὴν Θεσσαλίαν εἰς τὴν Στερεάν καὶ τὰ ὁποῖα αἱ τελευταῖαι — μικρὰς εὐτυχῆς ἐντάσεως — πλημυρίαι μᾶς τὰ ἔφεραν εἰς τὴν μνήμην μας. Εἶναι χρήσιμον ὁ Λαὸς, ἀντιμετωπίζων τὰς ἀναποτρέπτους δυσχερείας, τὰς ὁποίας προκαλεῖ καὶ εἰς τὰς ἐκτὸς τῆς ζώνης τοῦ πολέμου χώρας ἡ πολεμικὴ ἀναστάσις, νὰ ἐγκαρδιώνεται ἀπὸ τὰς προόδους ποῦ σημειώνει συνεχίζων ἐν εἰρήνῃ τὰ δημιουργικά του ἔργα.

ΤΟ ΝΕΟΝ ΜΑΣ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

Συνιστοῦμεν εἰς ὅλους τοὺς ἀναγνώστας μας νὰ παρακολουθήσουν ἀπὸ τοῦ προσεχέως τεύχους τὸ νέον μας ἀνάγνωσμα «Στὰ χρόνια τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου». Ἡ δρᾶσις τοῦ θὰ τοὺς συναρπάσῃ.

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΜΑΣ

Ἡ πρώτη: «Ἐνα τοπίο τῆς Πάρης μετὰ τὰ τελευταῖα χρόνια». Ἡ τελευταία: Οἱ Σκαπανεῖς τῆς Καλλιθέας Ἀθηνῶν.

Χρᾶνιμα
ΣΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ

ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Ἀγαπητοί μου φίλοι,

Μιά παρατήρησις ποῦ ἔκαμε συχνὰ ὁ Ἀρχηγός, ἕνα εἶδος στοργικοῦ παραπόνου, εἶναι ὅτι τὰ παιδιὰ τῆς Ὀργανώσεώς μας δὲν τραγουδοῦν στίς συγκεντρώσεις τους, στοὺς περιπάτους, στίς παρελάσεις. «Πρέπει νὰ μάθουν νὰ τραγουδοῦν», ἐτόνισε πολλές φορές. Δηλαδή, μὲ ἄλλα λόγια:

Πρέπει νὰ εἶναι χαρούμενα. Δὲν ταιριάζει, δὲν μπορεῖ τὰ φωταῖνα αὐτὰ μάτια νὰ εἶναι σκυθρωπά, τὰ ζωντανὰ αὐτὰ πρόσωπα νὰ εἶναι σοβαρά, νὰ εἶναι κλειστὰ καὶ βουθὰ αὐτὰ τὰ γεμᾶτα ἀπὸ βοῇ χαρᾶς στόματα.

Ἀφήστε τὰ ἐλεύθερα νὰ ἐκδηλωθοῦν. Ἡ χαρὰ θὰ ξεχυθῇ αὐτόματα κι' αὐθόρμητα ἀπὸ μέσα τους, ὀρμητικῇ, θορυβώδεσ καὶ ὠραία, ὅπως ὅταν ἐλευθερώνεται καὶ ἐκπηδᾷ τὸ κρυμμένο κάτω ἀπὸ τὴ γῆ νερό. Νά! Αὐτὸς ὁ χαρούμενος θόρυβος τοῦ νεροῦ εἶναι τὸ τραγούδι στὰ στόματα τῶν παιδιῶν, μιὰ ὁλόδροση καὶ ζωογόνα πηγὴ χαρᾶς καὶ ζωῆς.

Γιατὶ τὸ τραγούδι δὲν εἶναι ἀπλῶς ἕνας ρυθμικὸς ἦχος ποῦ βγαίνει ἀπὸ τὸν λάρυγγα. Εἶναι ἡ φωνὴ τῆς ψυχῆς, μιὰ ἀπὸ τίς πιὸ γνήσιες καὶ πιὸ ἀληθινῆς ἐκδηλώσεις τῆς, ἡ πιὸ πηγαία καὶ πιὸ ὠραία ἔκφρασις τῆς υγείας τῆς, τῆς ζωτάνιας τῆς, τῆς δυνάμεώς τῆς, μὲ μιὰ λέξι: τῆς χαρᾶς τῆς.

Φαντασθῆτε τὸ πιὸ ὠραῖο φυσικὸ τοπίο καὶ συλλογισθῆτε το γιὰ μιὰ στιγμὴ χωρὶς τὸ κελάδημα τῶν πουλιῶν, χωρὶς τὸ κελάρυσμα τῶν νερῶν, χωρὶς τὸ μουρμούρισμα τῶν δένδρων. Θὰ τὸ αἰσθανθῆτε ἀμέσως κρῦο κι' ἄχαρο, θὰ τὸ δῆτε νὰ ἔχῃ χάσει τὸ μεγαλεῖτερο καὶ πολυτιμώτερο μέρος τῆς ὁμορφίας του. Καὶ ξέρετε γιατί; Γιατὶ θὰ τοῦ λείπῃ τὸ τραγούδι, θὰ τοῦ λείπῃ δηλαδὴ ἡ ψυχὴ.

Ἔτσι καὶ τὰ παιδιὰ, χωρὶς τραγούδι, μοιάζουν σὰν νὰ μὴν ἔχουν μέσα τους ψυχὴ, σὰν νὰ μὴν ἔχουν μέσα τους αἰσιοδοξία, πίστι, θέλησι, σὰν νὰ μὴν ἔχουν νειάτα καὶ ζωὴ. Κι' εἶναι τόσο ἀφύσικο αὐτό, τόσο ἀταίριαστο πρὸς τὴν ἑλληνικὴν ψυχὴ, ποῦ ὑπῆρξε πάντα χαρούμενη κι' αἰσιοδοξία, τόσο ξένο πρὸς τὴν ἑλληνικὴν φύσιν, ποῦ κι' αὕτη δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ ἕνα ἀτέλειωτο χαρούμενο τραγούδι.

Αὐτὸ εἶναι τὸ νόημα τῆς παρατηρήσεως καὶ τοῦ παραπόνου τοῦ Ἀρχηγοῦ. Καὶ σὰν ἀπάντησι ἀκριβῶς σ' αὐτὸ ἦρθε ἡ πρόσφατη προκήρυξις τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως τῆς Ὀργανώσεώς μας γιὰ διαγωνισμό τραγουδιοῦ, ἀπαγγελίας καὶ χοροῦ.

Ὁ διαγωνισμὸς αὐτὸς εἶναι ἕνα κήρυγμα χαρᾶς. Οἱ τρεῖς περιπτώσεις του — τραγούδι, ἀπαγγελία καὶ χορὸς — εἶναι τρεῖς ἐκδηλώσεις τῆς ἴδιας μορφῆς, τῆς μορφῆς τῆς χαρᾶς σὴν πιὸ πλατεία καὶ ὕψηλῃ τῆς ἔννοιας, τῆς χαρᾶς τοῦ καλοῦ, τοῦ ἀγνοῦ καὶ τοῦ ὠραίου. Φροντίστε νὰ τὴ νοιώσετε βαθιά, ἀγαπητοί μου φίλοι, νὰ τὴ νοιώσετε καὶ νὰ τὴ μεταδώσετε μὲ τὸ τραγούδι γύρω σας σὰν μῆνυμα ἀνοιξέως, τῆς πιὸ ὠραίας καὶ πιὸ γόνιμης ἀνοιξέως, τῆς ἀνοιξέως τῆς ψυχικῆς καὶ πνευματικῆς ἀνατάσεως, τῆς ἀναδημιουργίας τοῦ πολιτισμοῦ μας.

Μὲ ὅλη μου τὴν ἀγάπην
Μελῆς Νικολαΐδης

ΜΑΘΗΤΙΚΑ ΣΥΣΣΙΤΙΑ

Τὴν περασμένη ἐβδομάδα ἔτυχε νὰ παρευρεθῶ σὲ μιὰν ἀπείρητη καὶ συγκινητικὴ τελετῇ, ἀπ' αὐτῆς ποῦ, ἂν καὶ ἔχουν κάθε φορὰ τοπικὴ σημασία, ἐνδιαφέρουν ὡστόσο τὸ σύνολο τοῦ τόπου μας καὶ δείχνουν πόσο θετικὴ εἶναι ἡ φροντίδα τῶν κυβερνητῶν γιὰ τὴν καλυτέρευσι τῆς φυλῆς μας. Πρόκειται γιὰ τὰ ἐγκαίνια τοῦ μαθητικοῦ συσσιτίου ἐνὸς νεοσύστατου ἀγροτικοῦ συνοικισμοῦ σὴν περιφέρειαν τῆς Ἀττικῆς. Εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποῦ λειτουργεῖ σὲ μέρος ἐκεῖνο δημοτικὸ σχολεῖο, καὶ ἔτσι ἐξηγεῖται ἡ σχετικὴ ἀργοπορία ποῦ παρατηρήθηκε σὴν ἐναρξὲ τῆς διανομῆς φαγητοῦ μεταξὺ τῶν ἀπόρων μαθητῶν.

Ἀφοῦ ὁ ἐφημέριος τῆς περιοχῆς ἐτέλεσε τὸν σχετικὸν ἀγιασμό, ὁ πρόεδρος τῆς σχολικῆς ἐφορείας ἐξήγησε μὲ λίγα λόγια, κατανοητὰ ἀπ' ὅλο τὸ ἀκροατήριον, τὸ σκοπὸ ποῦ ἐπιδιώκουν τὰ μαθητικὰ συσσίτια καὶ τὴν ἀνάγκη νὰ ἐνισχυθῇ τὸ ἔργον τοῦτο ἀπὸ ὁλόκληρην τὴν κοινωνίαν. Ἐπειτα μῆψκαν σὴν ἀράδα οἱ μισοὶ μαθηταὶ τοῦ σχολείου, ὡς εἴκοσι περίπου, καὶ κρατῶντας τὸ πιάτο τους σὲ χερί προχώρησαν πρὸς τὰ καζάνια, ὅπου ἀχνίζαν ζεστὲς φακές καὶ ἄπ' ὅπου καθέννας ἐπῆρε τὴν μερίδα του μαζί μὲ δυὸ μῆλα καὶ ἕνα πορτοκάλι. Ἐπρεπε νὰ παρευρεθῇ κανεὶς σ' αὐτὴ τὴν σκηνή, γιὰ νὰ ἰδῇ μὲ τὰ μάτια του τὴν χαρὰ ποῦ ἦταν ζωγραφισμένη στὰ πρόσωπα τῶν φτωχῶν ἐκείνων παιδιῶν, τὰ ὁποῖα εἶχαν ἐξασφαλίσῃ πιά γιὰ ὅλη τὴ σχολικὴ χρονιά τὸ καθημερινὸν τους πιάτο. Οἱ οἰκογένειές των, ποῦ μὲ δυσκολία ὡς τώρα τὰ συντηροῦσαν, ἀνακουφίστηκαν πιά ὁλοσδιόλου μὲ τὸ μέτρο αὐτὸ τῆς κοινωνικῆς προστασίας, τὸ ὁποῖο δὲν ἀποβλέπει σὴν ἐξυπηρέτησι λίγων ἢ πολλῶν ἀτόμων, ἀλλὰ ἔχει τὴν γενναία πρόθεσιν νὰ ἐξυγιάνῃ σωματικὰ καὶ ψυχικὰ τὴν αὐριανὴν μας γενεά.

Δὲν ὑπάρχει καμμιὰ ἀνάγκη νὰ ἐξάρουμε μὲ φράσεις χτυπητῆς τὸ θεσμὸ τῶν μαθητικῶν συσσιτίων. Δὲν ἐχρειάστηκε παρὰ μιὰ ἀπλὴ ἐκκλήσι γιὰ νὰ προσφέρουν πρόθυμα τὴν ὑποστήριξιν τοὺς σ' αὐτὰ καὶ τὰ εὑπορα μέλη τῆς κοινωνίας μας καὶ οἱ ἄνθρωποι τῆς καθημερινῆς δουλειᾶς. Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς, μὲ τὸ σίγουρον ἐνστικτο ποῦ τὸν διακρίνει, αἰσθάνθηκε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τὴν σοβαρότητα τοῦ σκοποῦ καὶ, ἄλλος λίγο, ἄλλος πολὺ, πρόσφεραν ὅλοι τὴ συνδρομὴν τους στὰ μαθητικὰ συσσίτια. Ἡ λαμπρὴ πρωτοβουλία τοῦ κράτους συμπληρώθηκε ἀπὸ τὴν αὐθόρμητη ἐνίσχυσιν τοῦ κοινοῦ. Καὶ ἔτσι κανένα ἀπὸ τὰ παιδιὰ ποῦ φοιτοῦν σήμερον στὰ ἐκπαιδευτήρια δὲν θὰ στερηθῇ τὴν ταχτικὴν, τὴν ὑγιεινὴν, τὴν χορταστικὴν τροφὴν του. Τὰ μαθήματα, ποῦ θ' ἀκούνε σὲ σχολεῖο, θὰ πιάουν πιά τόπο καὶ τὰ κεντρίματα τῆς πείνας δὲν θὰ παρακωλύουν, ὅπως ἄλλοτε, τὴν προσοχὴ τῶν ἀκροατῶν. Ὁ κάθε μαθητὴς θὰ ἔχῃ μπροστά του ἐλεύθερον τὸ πεδίο νὰ διακριθῇ καὶ νὰ ἐπιβληθῇ, χωρὶς νὰ ἐμποδίζεται σ' αὐτὸ ἀπὸ δυσχερεῖς οἰκονομικῆς.

Εἶναι ἀνάγκη τώρα νὰ προσθέσωμεν σὲ τὸ πρόσωπο τίνος πρέπει νὰ περιστρέφονται οἱ εὐχαριστίες τῶν παιδιῶν καὶ τῶν οἰκογενειῶν των; Ἐκεῖνος ποῦ συγκράτησε τὴν ἀκαθοδήγητη πατρίδα μας σὴν ἀκρὴ τοῦ γκρεμοῦ, αὐτὸς ὁ ἴδιος φρόντισε καὶ γιὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῶν ἀπόρων παιδιῶν ἀπὸ ἀπομὴ τροφῆς. Ξέροντας πὼς ἡ πνευματικὴ ἀνάπτυξι δὲν μπορεῖ νὰ ἐννοηθῇ χωρὶς τὴν υγείαν τὴν σωματικὴν, πῆρε τὴν ἀπόφασιν νὰ ἐξαφανίσῃ τὴν ἀνισότητά μεσ' ἀπ' τὴν σχολικὴ νεολαία καὶ νὰ τὴν βοηθήσῃ πατρικὰ σὲ τὸ δύσκολον ἀγῶνα τῆς. Αὐτὸς μὲ τὴν συνδρομὴν τῆς ἀξιοτιμῆς κυρίας του καὶ τῶν ἐπὶ-λεκτῶν συνεργατῶν του θεμελίωσε τὸ ἀτράνταχτο ἔργον τῶν μαθητικῶν συσσιτίων, γιὰ τὸ ὁποῖο καὶ ἡ σημερινὴ καὶ ἡ αὐριανὴ Ἑλλάδα θὰ τὸν εὐγνωμονῇ.

Κτε

A'.

Ὁ τυφλὸς μάντις Τειρεσίης.

551

Το Έναντι της παλ. Βουλής άγαλμα του Κολοκοτρώνη. Έργον του Λ. Σώχου.

Β'.

Στό προηγούμενο φύλλο είπαμε πως αρχίζει η ιστορία των νέων Έλλήνων γλυπτών, που σύντομα, με χρονολογική σειρά και χωρίς καμιά αξιολογική κατάταξη, προαναφέραμε, για να ανακεφαλαιωθώ ολόκληρη και να κλείσω εις τις μέρες μας οριστικά με το τραγικό πέρας του δημιουργού της «Κοιμωμένης».

Ο βασικός χαρακτήρας της προσπαθείας αυτής είναι η βαθεία, ή αποκλειστική προσήλωσις της προς τὰ ἀρχαία γλυπτικά πρότυπα. Φυσική συγγένεια, μαθητεία, ζωντανή παράδοσι και λόγοι ιστορικοί, ροπές της εποχής κι' επιδράσεις από τὰ μεγάλα βαυαρικά πνευματικά κέντρα, που βρίσκονται τότε στη μεγαλύτερη που έφθασε ποτέ της άκμης, κι' από λόγους πνευματικής ακτινοβολίας και από δεσμούς ένθνικούς, κατά την χρονική αυτή περίοδο, καταντούν οι πνευματικές Μητροπόλεις μας, τους κατευθύνουν πλησίον τους προς τόν «κλασικισμό». Δεν είναι λοιπόν από άκνηρία ψυχής που πλευρίζουνε σ' αυτόν κι' η περίπτωσις τους, μολονότι φαίνεται στο πρώτο κύτταγμα ν' ακολουθή τη γενική πνευματική έκτρογιάσι μας προς τους άνεδαφικούς και άφηρημένους χώρους του άρχαίου, πρέπει να ξεετασθή σαν μιά περίπτωσι ξεχωριστή. Δεν πρέπει να λησμονήται κατ' άρχήν ότι ή έπιρροή του άρχαίου πλαστικού κόσμου πάνου σ' όλη την τέχνη, μά ιδιαίτερα στη γλυπτική, έστάθηκε μέχρι τὰ σήμερα σχεδόν διαρκής: άκόμη ότι

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΝΕΟΕΛΛΗΝΕΣ ΓΛΥΠΤΑΙ ΚΑΙ Η ΚΛΑΣΣΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙ

τούτοι δεν ήρθαν σαν τυμβωρύχοι μέσα στα λείψανα του άρχαίου κόσμου. Πίστις κι' ευλάβεια θρησκευτική και άγωνία τους κατέχει να μάς μεταφέρουν κάτι από το πνεύμα του. Μιά που δεν είναι ίκανοί να τόν αναδημιουργήσουν, προσπαθούν να τόν πλησιάσουν' και τόν πλησιάζουν όσο καλένας άλλος του καιρού τους. Μόνοι αυτοί τόν αντικρύζουν όχι σαν μιά ένταφιασμένη όμορφιά, αλλά σαν κάτι που υπάρχει αιώνως. Για όσους τὰ μάτια και τὸ στόμα τῶν έργων τῆς τέχνης είναι σθηστά, γι' αυτούς είναι σθηστός και ό ήλιος' κι' είναι μονάχα οι πραγματικοί τεχνίτες που μπορούν κι' από μιά καταπεσμένη κολώνα να πιάσουν τόν παλμό μιάς περασμένης όμορφιάς. Είναι κλασικιστάι' μά είτε σ' αυτό χρωστούν ένα μέρος της άδικίας που τους γίνεται, είτε ένα μέρος της γοητείας τους, τὸ βέβαιο είναι ότι τὸ πνεύμα αυτό τὸ ζουν μέσα τους σαν από μιά φυσική κληρονομία, σηκώνουν αυτό τὸ τεράστιο βάρος δίχως να καμφοῦν. Δεν είναι λοιπόν ὀρθὸ και δίκαίο να τους παίρνουμε για άπλοους μιμητές αὐτοῦς που προσλήθηκαν τόσο σοβαρά σὲ τόσο ζωντανές ἀλήθειες, που στὸν καιρὸ τους ὤψωνουν τάν άκόμη επιβλητικότερα, όταν ὁ τόπος αὐτὸς κρατοῦσε και στις καρδιές και στη φύσι του πιδ άμόλυτον τὸν ἀληθινὸ του χαρακτήρα. "Ας δοῦμε μόνο τί μπόρεσαν να καρπωθοῦν, τί διδάγματα ἔλαβαν και τί μάς μεταδίδουν εις τὰ έργα τους.

***

Η γλυπτική περισσότερο από κάθε άλλη πλαστική τέχνη είναι βιασμένη να πειθαρχή σ' ένα αρχιτεκτονικό νόημα' πολύ περισσότερο άκόμη όταν είναι στήμένη μέσα στο ὕπαιθρο' τότε πρέπει να ὑποταγῇ μέσα εις τους ιδιαίτερους τοπικούς νόμους του, για ν' ανασταίνῃ φυσικά και φυτωμένη να ποῦμε κι' αὐτὴ σαν ένα λουλουδί που βγήκε από τὰ σπλάγχνα του. Μονάχα κατόπι απ' αὐτὴ τὴν ὑποταγή, απ' αὐτὴ τὴν πειθαρχία εις τὴ φύσι ή καλύτερα στο νόημά της, μπορεί τὸ άνθρωπιο έργο να τὴν ὑποτάξῃ με τὴ σειρά καὶ να τὴν κάνῃ ολόκληρη να κινῆται με τὸν ἴδιο ἀνθρώπινο ρυθμό. Τότες μονάχα δεν ξέρεσι πια ἔάν τὸ έργο ὤψωθήκε για να τὴν ὑπηρετήσῃ, ή αν αὐτὴ γίνηκε για να ὑπηρετήσῃ τὸ έργο. "Απ' ἐκείνη αὐτὴ πῆρε τὴ φυσικότητα και ή φύσι πῆρε κάτι από τὸ πνεύμα του. Τοῦτο και κείνη βρίσκονται θαρρεῖς σὲ μιά διαρκή έρωτική κατάσταση, που άνοίγει τὴν καρδιά στα αίσθηματα της άγάπης και της άρμονίας. Η φύσι είναι άείρωτος άγαθή, άρκεῖ να μὴν τὴν πειράξῃς' είναι άπείρωταπεινή, άρκεῖ να μὴν τὴν ξεευτελίξῃς' με τὴν ταπεινότητά του ὁ άνθρωπος τὴν κάνει ταπεινότερη από κείνον και με τὴν ὑποταγή του τὴν ὑποτάσσει, αὐτὴν, που είναι ένα χάος ή άνυποταξία της.

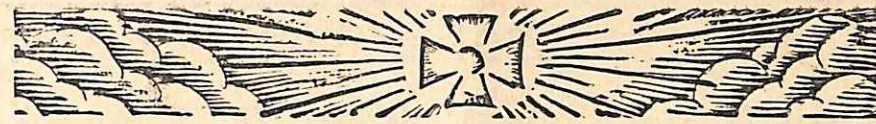
Μ' αὐτὴ τὴν ἀρετὴ της πειθαρχίας κατῳρθώσαν οι παλαιοί γλύπται να συγκεντρώσουν τὸ φῶς εις τὰ μνημεῖα τους, για να στολίσουν ὕστερα με κείνα τὴ φύσι — νύχτα και μέρα — ν' αῖφινουν ἐλεύθερο τὸν ἀγέρα της να τὰ χαϊδεύῃ, να τὰ πλένῃ ή στάλα της βροχῆς και να τὰ συντροφεύῃ τὸ δέντρο — ή ἔλῃα ή τὸ κυπαρίσσι — φκιάνοντας μαζί τους ποιήματα που ποτέ δεν μπορεί να κατορθώσῃ μονάχη της ή ἀνθρώπινη μεγαλαυχία. Πειθαρχία λοιπόν στη φύσι, πειθαρχία στοῦς ένθνικούς ρυθμούς, που δεν είναι παρά τὸ πνεύμα της, είναι ή σοβαρτερη ἀρετὴ ένός τεχνίτη και πιδ πολὺ ένός γλύπτη.

Σ' αὐτὲς τις αρχιτεκτονικές και γλυπτικές ἀρετὲς ἐμύπησε τοὺς πρώτους νεοέλληνες γλύπτες —μαστόρους αὐτοῦς από ράτσα τὸ «κλασικὸ» πνεύμα' τοὺς ἔμαθε να είναι κάτοχοι της ὕλης τους, στατικοί στὸν καταμερισμὸ και τὴν ἀλληλεπίθεσι τῶν μαζῶν τους, πειθαρχημένοι στο ἀνθρώπινο αἶσθημα. Τοὺς ἔμαθε τὴν λιτότητα και τὴ συμμετρία, τὸν ρυθμικὸ παλμό, τὸ μέτρο και τὴν άρμονία, τὴν πνευματική πειθαρχία τῶν αξιῶν, τέλος τὴν ὕψηλὴ ἀνάτασι τῆς ζωῆς.

Τις ἀρετὲς τοὺς αὐτὲς κινημένες προσωπικότερα τὴς βλέπουμε στὴν ἡλυσιακὴν ἐργασία που μάς ἔφησαν μέσα στο πρώτο νεκροταφεῖο. Γιατί ὅλοι τοὺς σχεδὸν ὑπηρετῶντες τις ἀνάγκες και τις ὥραιες παραδόσεις τοῦ τόπου ὕψηξαν και γλύπτες μνημειῶν ὁ τόπος τοῦ έργου τους ἐδῶ είναι ὁ τόπος τοῦ θανάτου, σκοπὸς τους ή μορφοποίησις ἐκείνου που μένει ὕστερ' απ' αὐτὸν στη ζωῇ. Ἀλήθεια τί μείνει; Στὰ ζωικά αίσθητήρια ένας χαμός' κάτι ἔχει χαθῇ' και στο πνεῦμα ένα ἐρώτημα: Ποῦ πάει; Σ' αὐτὸ τὸ ἐρώτημα οι νέοι Ἕλληνες γλύπτες ἀποκρίθηκαν ἀντάξια με τις παραδόσεις τους' ή συγκίνησις τους καταφέρνει να ἀποπνευματώσῃ τὴν ὕλη, ὁ τόνος τους παίρνει μιά πονεμένη ἀξιοπαίεια' τὸ βάδιμά τους γίνονται πιδ σύμμετρο, πιδ άρμονικό, ή φαντασία τους πιδ εὔστροφῃ στὶς ἰδιαίτερες συνθήκες. Ἐδῶ πια μίλησαν σαν γλύπτες, μ' ένα πνεῦμα πολὺ σοβαρὸ για τὸν καιρὸ τους' μ' ένα πνεῦμα πολὺ παλὸ, μά και πολὺ νέο' με τὸ πνεῦμα της ἀληθινῆς τέχνης.

Στρατῆς Δούκας

Παρακολουθήσατε
ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς
φύλλου τὸ νέον μας
ἀνάγνωσμα
"ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ
ΜΕΓ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ,"

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΕΠΟΜΕΝΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοὺς εις τὰ μέρη Τύρου καὶ Σιδῶνος. Καὶ ἰδοὺ γυνὴ Χαναναία ἀπὸ τῶν ὀρίων ἐκείνων ἐξεληθοῦσα ἐκραύγασεν αὐτῷ λέγουσα· ἑλέησόν με, Κύριε, υἱὲ Δαυὶδ· ἡ θυγάτηρ μου κακῶς δαιμονίζεται. Ὁ δὲ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῇ λόγον. Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἠρώτων αὐτὸν λέγοντες· ἀπόλυσον αὐτήν, ὅτι κράζει ὀπίσθεν ἡμῶν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· οὐκ ἀπεστάλην εἰ μὴ εις τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλὸτα οἴκου Ἰσραὴλ. Ἡ δὲ ἐλθοῦσα προσεκύνη αὐτῷ λέγουσα· Κύριε, βοήθει μοι. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· οὐκ ἔστι καλὸν λαθεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ βαλεῖν τοῖς κυναρίοις. Ἡ δὲ εἶπε· ναί, Κύριε· καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τῶν κυρίων αὐτῶν. Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοὺς εἶπεν αὐτῇ· ὦ γύναι, μεγάλη σου ἡ πίστις· γενήθητω σοι ὡς θέλεις. Καὶ ἰδοὺ ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.

Χαρακτηριστικὴ εἶναι εἰς τὸ ἔναντι Εὐαγγέλιον ἡ ἐπιμονὴ τῆς Χαναναίας γυναικὸς ὅπως ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοὺς Χριστὸς ἐλεῆσῃ αὐτήν. Εἰς τὰς παρακλήσεις της οὗτος δὲν ἔδωκε κατ' ἀρχὰς καμμίαν ἀπάντησιν. Ἀλλὰ όταν οἱ μαθηταὶ τοῦ τὸν παρεκάλεσαν νὰ τὴν ἀπομακρύνῃ ἀπὸ κοντά του, αὐτὸς ὅχι μόνον δὲν ἔκαμε αὐτό, ἀλλὰ εἶπεν εἰς τοὺς μαθητάς του ὅτι ἀποστολὴ του καὶ ἔργον του εἶναι νὰ σώσῃ κατὰ πρῶτον λόγον τὸν ἐκλεκτὸν τοῦ Θεοῦ λαόν, δηλαδὴ τοὺς Ἰσραηλίτας, καὶ ὅτι δὲν ἦτο τάχα σωστὸ νὰ εὐεργετηθῇ καὶ αὐτὴ, ἐπειδὴ ἦτο εἰδωλολάτρης, ὅπως οἱ Ἰσραηλίται. Ἐκείνη ὅμως ἐξακολουθοῦσε τὰς παρακλήσεις της πρὸς τὸν Ἰησοῦν ἐπειδὴ εἶχε ἀπόλυτον πίστιν ὅτι ἂν ἤθελε αὐτὸς θὰ ἔσωζε τὴν ἀρρωστητὴ κόρη της. Καὶ ὁ Ἰησοὺς βλέποντας τὴν ἐπιμονὴν της τὴν ἐλυπήθηκε καὶ ἐθεράπευσε τὴν ἀσθενή.

Ἀπ' αὐτὸ τὸ παράδειγμα προκύπτει ὅτι πρέπει νὰ ἔχωμεν ἐπιμονὴν εἰς τὴν πίστιν μας καὶ ὅχι μετὰ τὴν πρώτην ἀναποδίαν νὰ ἀπελπιζώμεθα. Διδασκόμεθα δὲ πρὲπει νὰ ἐπιμένωμεν εἰς τὰς προσευχὰς μας πρὸς τὸν Θεόν. Αὐτοὺς πολλὰκις θέλοντας νὰ δοκιμάσῃ τὴν πίστιν μας δὲν μάς δίδει ἀμέσως ἐκείνο διὰ τὸ ὅποιον τὸν παρακαλοῦμεν. Ἐκεῖ βέβαια ὅλην τὴν θέλησιν νὰ μάς δώσῃ ὅτι τοῦ ζητοῦμεν, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἔχωμεν ἀπόλυτον πίστιν εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὴν δύναμιν του. Πολλὰς φορὲς πάλιν διὰ νὰ μάς κάμῃ νὰ ἐκτιμῶμεν περισσότερον τὸ ἅγαθόν ποῦ τοῦ ζητοῦμεν ἀναβάλλει νὰ μάς τὸ δώσῃ. Διότι ἂν τὸ ἐλαϊθάναμεν ἀμέσως καὶ χωρὶς καμμίαν δυσκολία, δὲν θὰ ἐδίδαμε εἰς τὸ ἅγαθόν αὐτὸ τὴν ἀξία ποῦ τοῦ πρέπει.

Όταν ὅμως ἡ παράκλησίς μας πρὸς τὸν Θεὸν εἶναι συνεχὴς καὶ ἐπίμονος, ἐξ ἀπαντος θὰ ἐπιτύχωμεν ὅ,τι θέλομεν. Περὶ αὐτοῦ μάς βεβαιώνει αὐτὸς ὁ θεάνθρωπος μετὰ τὰ λόγια του αὐτά: «Αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν, ζητεῖτε καὶ εὕρησεται». Ἀρκεῖ μόνον ἡ προσευχὴ νὰ εἶναι γεμάτη ἀπὸ πίστιν.

Ἀφοῦ λοιπόν ὑπάρχουν τόσοι λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ ἐπιμένωμεν εἰς τὰς προσευχὰς μας ὅπως φανερώσαμεν ὅσο μπορούμε περισσότερον τὴν πίστιν μας πρὸς τὸν Θεόν, ἀς μὴ ἀποθαρρυνώμεθα ποτέ. Εἶναι ἀδύνατον εἰς τὰς παρακλήσεις μας νὰ ἀδιαφορήσῃ. Ἀς δώσωμεν εἰς αὐτὸν τὴν ὑπαρξίν μας. Ἀς καταφεύγωμεν εἰς αὐτὸν μετὰ πλήρη ἐμπιστοσύνην καὶ μετὰ ἀπόλυτον πεποίθησιν ὅτι θὰ ἐπιτύχωμεν ἀπ' αὐτὸν ὅ,τι ζητοῦμεν. Φθάνει μόνον νὰ εἶναι θεάρεστον.

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

Γιὰ νὰ καταλάβῃ κανένας καλά πόσο ἐτίμησε κι' ἐξύψωσε τὴν παιδικὴν ἡλικία ὁ Ἰησοὺς Χριστός, πρέπει νὰ ἐξετάσῃ καὶ νὰ μάθῃ ποῖα ἦταν ἡ θέσις τῶν παιδιῶν μέσα στὴν κοινωνία πρὶν τὸν Χριστὸν στὸν κόσμον. Λοιπόν, ἡ κατάσταση στὴν ὁποία βρῆκε τὰ παιδιά ὁ Ἰησοὺς ἦταν ἐκείνη. Ἡ περιφρόνησις, ἡ ἀσπλαχνία, ἡ κακία ποὺ εἴδειναν οἱ εἰδωλολατρικὲς κοινωνίες στὰ παιδιά εἶναι ἀφάνταστη. Τὴν βλέπει κανεὶς ὅταν διαδῶν τὰ βιβλία τῶν συγγραφέων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἀνατολικοὺς λαοὺς, οἱ Ἀσσύριοι, οἱ Φοίνικες, οἱ Ἰνδοί, καθὼς καὶ οἱ Καραχθῶνιοι, πολὺ συχνὰ ἐπράσσαν γιὰ θυσιὰς παιδιά στοὺς εἰδωλολατρικοὺς θεοὺς τῶν, σφάζοντας ἡ καίοντας ζωντανὰ ἀγῶρια ἡ κορίτσια. Γι' αὐτὸ ένας ἀπ' τοὺς συγγραφεῖς τῆς Ἀγίας Γραφῆς λέει μετὰ τῆς: «Τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν κατακαίουσιν ἐν πυρὶ τοῖς θεοῖς αὐτῶν». Κι' ένας ἄλλος προσθέτει: «Ἐξέχεον αἷμα ἀθῶον, αἷμα υἱῶν καὶ θυγατέρων».

Ἀκόμη χειρότερα ἐσυμφερόντο στὰ παιδιά οἱ Ρωμαῖοι στὴν ἐποχὴ τοῦ Χριστοῦ. Κανένας οἰκτὸς γιὰ τὰ παιδιά, καμμίαν ἀγάπην. Καθημερινῶς πολλὰ βρέφη εὐρίσκοντο πεταγμένα στοὺς ἐξοχικούς δρόμους τῆς Ρώμης, ὅπου ἐπέβαιναν ἀπ' τὴν πείνα καὶ τὸ κρύο ἡ κατέβαιναν ἀπ' τὰ βουνὰ καὶ τὰ κατασπάραν οἱ λύκοι. Καὶ τὴ σκληρότητα αὐτὴ τὴν εὐνοοῦσαν οἱ ρωμαῖκοὶ νόμοι, ποὺ ὥριζαν πῶς τὰ παιδιά, ὡς τὴν ἡλικία τῶν τριῶν ἐτῶν, ὁ πατέρας τους ἦταν ἐλεύθερος ν' ἀποφασίσῃ ἂν θάπρεπε νὰ ζήσουν ἢ νὰ σκοτωθοῦν! Ὁ Ρωμαῖος φιλόσοφος Σενέκας, ποὺ ἐξῆσε ἐκείνη τὴν

ἐποχὴ, γράφει: «Τιμωροῦμε μετὰ θάνατον τοὺς κακοῦργους, χτυποῦμε μετὰ ρόπαλα τοὺς λυσσοσμένους σκύλους, σκοτώνομε τοὺς ἐξαγριωμένους ταύρους, καὶ πνίγομε τὰ θηρία καὶ τὰ ἀδύνατα κι' ἀνάπηρα βρέφη». Δηλαδὴ τὰ μικρὰ καὶ ἀδύνατα μωρὰ ἐμπαιναν στὴν ἴδια θέσι μετὰ τὰ θηρία καὶ τοὺς λυσσοσμένους σκύλους!

Ἡ ἀσπλαχνία δυστυχῶς ἦταν γενική. Ἐνας μεγάλος χριστιανὸς συγγραφεὺς ἐκείνης τῆς ἐποχῆς, ὁ Τερτυλλιανὸς, κάποτε ποῦ ὑπεστήριξε μετὰ θάρρους τὴν χριστιανικὴν πίστιν μπροστὰ στοὺς Ρωμαῖους συγκλητικούς, τοὺς ἡ λέγεῖ μετὰ τὰ λόγια: «Ἄναγε, μέσα σὲ ὅλο αὐτὸ τὸ πλῆθος ποὺ μετὰ περικυκλῶναι αὐτὴ τὴν στιγμὴ καὶ ζητεῖ τὸ αἷμα τῶν χριστιανῶν, ἀνέμεινα σὲ ὅλους αὐτοὺς τοὺς δικαστάς, ποὺ μετὰ τὴν ἀσπληνότητα καταδικάζουν ἐμὰς τοὺς πιστοὺς, ὑπάρχει κανένας ποὺ νὰ μὴν παρέδωκε σὲ θάνατον τὰ παιδιά του, ποὺ νὰ μὴν τὰ ἐπνίξε, ποὺ νὰ μὴν τὰ ἐθανάτωσε εἴτε μετὰ τὴν πείνα, εἴτε ρίχνοντάς τα στὰ χιόνια, εἴτε ἀφήνοντάς τα στὴν δικτυχία, εἴτε πετώντάς τα στὰ σκυλιὰ καὶ στὰ σαρκοφάγα θηρία».

Τέτοια ἦταν λοιπόν ἡ θέσις τῶν παιδιῶν όταν ἦρθε ὁ Χριστὸς στὸν κόσμον. Σ' αὐτὴ τὴν ἀθλία κατάστασι βρῆκε τὰ παιδιά. Καὶ μέσα σὲ κείνη τὴν εἰδωλολατρικὴν κοινωνία ὤψων ὁ Ἰησοὺς τὴν φωνὴν του, γιὰ νὰ κηρύξῃ σ' ὅλοκληρον τὸν κόσμον τὸ κηρυγμὰ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἐκτιμῆσεως πρὸς τὰ παιδιά. «Ἀφετε τὰ παιδιά ἐλθεῖν πρὸς μετὰ τὸν γὰρ τοὺς οὗτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν». Ἐτοί εἶπε κάποτε. Κι' όταν ἄλλη φορὰ οἱ μαθηταὶ τοῦ ἐσυζητοῦσαν μεταξὺ τους ποῖος εἶναι ἀνώτερος ἀπ' ὅλους, καὶ ζήτησαν καὶ τὴ γνώμη τοῦ Διδα-

σκόλου, ἐκείνος ἐπροσκάλεσε κοντὰ του ἕνα παιδάκι, τὸ ἔστησε ἀνάμεσα σὲ ὅλους καὶ εἶπε: «Ἄν δὲν γίνετε καὶ σεις σαν τὰ παιδιά, ἀθάοι καὶ ἀπληροῦτοι, ταπεινοὶ καὶ καταδεχτικοί, δὲν θὰ μῆτε στὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Ἐκείνος ποὺ θὰ γίνῃ ταπεινὸς σαν τοῦτο τὸ παιδάκι, αὐτὸς εἶν' ὁ μεγαλύτερος ἀπ' ὅλους». Καὶ συνεχίζοντας ἐπρόσθεσε: «Προσέξετε καλά νὰ μὴ δεῖξετε περιφρόνησι σ' ἕνα ἀπ' τὰ μικρὰ ταῦτα παιδιά. Νὰ ξέρετε πῶς καθεὶς ἀπ' αὐτὰ τὸ φυλάει ὡς ἄγγελος τοῦ Θεοῦ. Κι' οἱ ἄγγελοι τοὺς κάθε στιγμὴν βρῖσκονται μπροστὰ τοῦ θρόνου τοῦ οὐρανοῦ Βασιλέως».

Τέτοια τιμητικὰ λόγια εἶπε ὁ Χριστὸς γιὰ τὰ παιδιά. Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ποὺ ἀκούστηκαν τὰ λόγια αὐτὰ ἡ θέσις τῶν παιδιῶν ἀλλάξε πολλὴ. Ὑστερὰ ἀπὸ τὸ

κήρυγμα τοῦ Χριστοῦ τὰ πράγματα μετεβλήθησαν ριζικά. Σήμερα τὰ παιδάκια εἶναι ἀγαπημένα ἀπὸ ὅλους. Σὺλλογοι ἱδρύονται γιὰ τὴν προστασία τους, ὁργανώσεις γίνονται γιὰ τὴν μόρφωσι καὶ τὴν διαπαιδαγώγησιν τους. Μεγάλαι φιλανθρωπικὰ ἱδρύματα χτίζονται γιὰ νὰ τὰ προστατεύουν. Βρεφοκομεῖαι ἱδρύονται γιὰ τὰ βρέφη, παιδικὸι σταθμοὶ γιὰ τὰ παιδιά, Ὁρφανοτροφεῖα γιὰ τὰ ὀρφανὰ, συσσίτια γιὰ τὰ φτωχὰ, ἔρνοι γιὰ τὸ φαγνὸν τῶν ἀπόρων, γιὰ τὰ ροῦχα, γιὰ τὰ βιβλία τῶν φτωχῶν μαθητῶν. Ὅλοι φροντίζουν γιὰ τὰ παιδιά, ἡ Πατρίδα, ἡ Ἐκκλησία, τὸ Κράτος, ἡ Κοινωνία.

Σκεφθήκατε ποτέ, ἀγαπητὰ παιδιά, τὸ ἀνυπολόγιστον αὐτὸ καλὸ ποὺ σὰς ἔκαμεν ὁ Χριστός; Α. Ι. ΓΚΙΑΛΛΑΣ

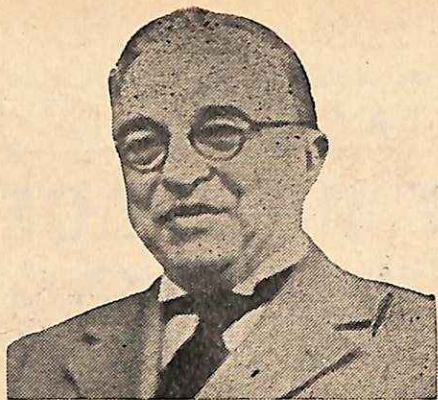
Τὸ ἄλλο πρᾶγμα, ποὺ ἔχω νὰ σὰς συστήσω, εἶναι ὅτι πρέπει νὰ τοὺς ἀναπτύξετε τὸ θρησκευτικὸ αἶσθημα. Δεν σὰς ζητῶ νὰ τὰ κάνετε θεολόγους, οὔτε με ἐνδιαφέρει νὰ μάθουν τὰς λεπτομερείας τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας. Ἐκείνο ὅμως ποὺ θέλω εἶναι νὰ πιστεύουν εἰς τὴν ἀνωτέραν δύναμιν τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ὑποτάσσωνται εἰς αὐτήν. Θέλω νὰ ζήσουν σαν Ἕλληνες Χριστιανοί.

(Ἀπὸ τὸν λόγον τοῦ Ἀρχηγοῦ πρὸς τοὺς Ἐκπαιδευτικοὺς Θεσσαλονίκης).

Ο γάμος

ΤΟ ΠΟΡΤΡΑΙΤΟ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ ΜΑΣ

Από μια προσωπική μου εντύπωση.

Νέο κορίτσι,

Αγαπητή μου Φαλαγγίτισσα,

Σήμερα δεν θα ασχοληθούμε με τα λόγια του Αρχηγού όπως κάθε βδομάδα, δεν θα αναλύσουμε τις σκέψεις του για να μάθουμε από την πείρα και τη γνώση του. Σήμερα θα καταπιναστώ να σας δώσω μια ιδέα για το πρόσωπό του, θα προσπαθήσω να σας ζωγραφίσω τον άνθρωπο, θα τολήσω — γιατί αλήθεια είναι μεγάλο τόλμημα — να σας περιγράψω τον Αρχηγό μας, έτσι όπως τον είδα. Και από την καρδιά μου θέλω ένα: Να σας μεταδώσω τον μεγάλο ένθουσιασμό, που ένοιωσα από τη μεγάλη του καλωσύνη, την απέραντη στοργή του, την απεριόριστη απλότητα, και γενικά από τη μεγάλη του προσωπικότητα. Καμιά φωτογραφία του, καμιά περιγραφή δεν ανταποκρίνονται προς την πραγματικότητα. Πόσο σφαλερή εικόνα μας δίνουν αυτά τα δυο προκειμένου περί εξαιρετικού ανθρώπου! Ό,τι είχα διαβάσει, ό,τι είχα ακούσει αναφορικά με το πρόσωπό του, δεν ήταν ούτε η σκιά της φωτεινής του ύπαρξης.

Μα ως αρχίσουμε τη διήγησή μας καλύτερα με τη σειρά. Γιατί υπάρχει φόβος να εξαντλήσω το χώρο μου με τον πρόλογο κι' έτσι θα μείνουν τα πινέλλα μου βαριά από τα χρώματα τα λαμπερά του ένθουσιασμού μου και η ψυχή μου φορτωμένη όπταισης. Κι' εγώ, όπως σας είπα, είμαι αποφασισμένη σήμερα να σας πάρω μαζί μου στην εξαιρετική μου αυτή εντύπωση, στη γιορτάσιμή μου αυτή χαρά!

Ήταν λοιπόν την περασμένη Παρασκευή, που μια επίσημη έντολη από μέρους της καλής μας Διοικήτριας κ. Μαντζούφα με ώδηγησε στο Υπουργείο των Έξωτερικών, το πρωί στις οχτώ και μισή. Γιατί — και πρέπει αυτό να το ξέρετε — ο Αρχηγός μας βρίσκεται, σαν ακούρατος στρατιώτης και υπεθνός εργατής, στη θέση του από πολύ πρωί. Αν όλοι μας τον παίρναμε και στις λεπτομέρειες της ζωής μας ως παράδειγμα, θα γινόμαστε μια ζήλευτη γενιά, ένας περίδοξος και πάλιν λαός. Γιατί οι λεπτομέρειες κάνουν το σύνολο. Είναι οι μικρές πινελλίες στο μεγάλο ταμπλό.

Στερνά από πολλές και διάφορες διατυπώσεις, βρέθηκα καθισμένη σε μια πολυθρόνα στον προθάλαμο του Αρχηγού σφίγγοντας το νέο μου βιβλίο, που ήθελα να το προσφέρω. Αυτό ήταν φυσικά η άφορμή, ενώ η άλλη αιτία της προσπαθείας μου να παρουσιασθώ ήταν η απεριόριστη επιθυμία να τον δω από κοντά, να τον ακούσω να μιλή, και να μιλή αποκλειστικά σε μένα. Αυτή την ευτυχία επιδιώξα, γιατί ήθελα να κάνω και σας όλες αγαπητές μου, μικρές και μεγάλες, κοινωνούς στη χαρά αυτή, μετόχους στην εξαιρετική αυτή γιορτή.

Διάφορα πρόσωπα επίσημα — τόνιωθα από τα χαρακτηριστικά των — μπαίνουν μέσα στις μεγάλες ζεστές και καλοστολισμένες σάλες. Οι υπούργοι — ήταν και η μέρα του υπουργικού συμβουλίου — συζητούσαν και μιλούσαν χωρίς άλλο για τη μελλούμενη συνεδρίαση. Το τηλεφώνον χτυπούσε αδιάκοπα και ο υπασπιστής άπαντούσε υπομνηστικά και καλόβουλα. Κάπου-κάπου περνούσε τη διπλή καρυδένια βαρεία πόρτα κάποιος φορτωμένος με χαρτιά και φακέλους, που κλείνανε ίσως μια σπουδαία πτυχή των τυχών του Έθνους μας. Σε κείνη τη διπλή δριήνη πόρτα είχανε καρφωθεί τα μάτια μου και η ψυχή μου. Όλα τ' άλλα που σας ανέφερα φτερούγιζαν γύρω μου σαν ίσκιος θαμποί και φευγάλοι. Το μυαλό μου δούλευε έντατικά, φοριόροντας τις λέξεις και τις φράσεις, που θάλεγα σαν βρισκόμουν μπροστά Του. Όλο γύριζαν μέσα στο κεφάλι μου κι' έκαναν να βουίζουν τ' αυτιά μου.

Κανένα σχήμα λόγου δεν μου φαινόταν αντίξιο για μια τέτοια περίσταση, κι' αυτό μου γεννούσε κάποια νευρική κατάσταση.

Γιατί, αγαπητά μου κορίτσια, δεν είναι λίγο πράγμα να βρεθής μπροστά στον Αρχηγό ενός Κράτους και να θελήσης να του πής πολλά και διάφορα, που νοιώθει η ψυχή σου, μέσα σε μερικά μόνον λεπτά. Και Δημοσθένης νασαι θά τα υπερδέψης. Έτσι ένοιωθα λοιπόν κι' εγώ τα ιστορικά κολλάδια, που ο αρχαίος μας ρήτορας έχωνε στο στόμα του καταβαίνοντας στ' ακρογιάλι, προσπαθώντας να νικήση τη βοή του κύματος και να φθάση στη ρητορική εκείνη δεινότητα, που μας παρέδωσε γι' αυτόν η ιστορία.

Όταν ήλθε η σειρά μου κι' άκουσα τόνωμά μου, άρπαξα το βιβλίο μου σαν σανίδι σωτηρίας και πέρασα τη διπλή εκείνη δριήνη πόρτα, που τόσα καρδιοχτύπια μου γεννούσε σε κάθε της άνοιγμα.

Μια πλατεία, πελώρια αίθουσα, παχιά χαλιά, βαθειές πολυθρόνες, αναπαυτικοί καναπέδες, σπουδαίες εικόνες, λαμπεροί πολυέλαιοι. Όλα αυτά όμως ξεφανίστηκαν, όταν στάθηκα μπροστά σ' Εκείνον. Και δεν ξεφανίστηκαν μόνο όλα τα γύρω μου, παρά κι' εκείνα που είχα σμιλέψει μέρες τώρα μέσα στο μυαλό μου και που νύχτες μου άφαιρούσαν τον ύπνο. Όλα σαν από μαγεία είχανε χαθεί και μόνο δυο καλόκαρδα γεμάτα πραότητα γαλανά μάτια, σαν έλθετικές λιμνούλες, με άσασχολούσαν και μου δίνανε ολοένα θάρρος, ως που βρήκα τέλεια τον έαυτό μου. Ξέρετε όμως ότι οι έλθετικές γαλάζιες λίμνες, που τόσο ήσυχες είναι συνήθως, μπορούν κάποτε και να φουρτουναίνουν; Φαντάζομαι πως τα γαλανά μάτια του Αρχηγού μας, που φυλάγουν τον ένθουσιασμό της νεότητος και την πραότητα της ωριμότητος, θα μπορούσαν και ν' αγριέψουν, όταν λάχη ανάγκη κι' όταν πρόκειται για την ευτυχία της Ελλάδος μας. Έτσι είναι ένας γνήσιος Αρχηγός. Έτσι ήταν κι' ο Χριστός μας με της πραότητος το ευαγγέλιο για τους καλούς και με της αυστηρότητας το φραγγέλιο για τους Ιερόσυλους.

Μου είπε ο Αρχηγός ανάμεσα στα άλλα τα καλά και τα μεγάλα:

— Σας ευχαριστώ για όσα γράφετε στη «Νεολαία». Έλστε μαζί μου, αγαπημένα μου κορίτσια, Φαλαγγίτισσες και μη, να γιορτάσουμε σήμερα τη μεγάλη αυτή γιορτή της χαράς μας. Γιατί αυτό το «ευχαριστώ» του Αρχηγού μας δεν είναι μονάχα για μένα.

Είναι για όλες μας, ως τα πέρατα της ελληνικής χώρας, στις πολιτείες και στον κάμπο, στ' ακρογιάλια και στα βουνά. Γιατί το ξέρετε και σεις ότι μόνο το δικό μου χέρι είναι, που ζωγραφίζει μέσα στις σελίδες μας αυτές, μαζί με τη δική μου και τη δική σας ψυχή.

Νοιώθω εγώ τί αισθάνεσθε για Κείνον, τον καλόν Πατέρα και Αρχηγόν, κι' αυτό μονάχα γράφω κι' αυτό μονάχα ζωγραφίζω κάθε βδομάδα. Γι' αυτό ως χαρούμε όλες μας για το μεγάλο αυτό δώρο, που μας κάνει, για το «ευχαριστώ» Του.

Κι' ένα ακόμα θα σας αναφέρω, ένα πολύ σπουδαίο: Δίνοντας του το βιβλίο μου του είπα: «Είθε να μ' αξιώση ο Κύριος να γράψω μια φορά και τη δική σας τη ζωή...».

Τα γεμάτα καλωσύνη μάτια του γελοούσαν ενώ μ' άπαντούσε:

«Μά για να γράψης την Ιστορία μου πρέπει να πεθάνω πρώτα, παιδί μου».

Έτσι είπε ο Αρχηγός μας σ' εκείνα μου τα λόγια. Όμως αλλοιώς είναι στην αλήθεια το ζήτημα. Για κυττάξτε, αγαπητά μου κορίτσια. Πολλές φορές δεν χρειάζεται ο θάνατος για να περάση ένα πρόσωπο στα βασίλεια της Αθανασίας. Μια εξαιρετικά μεγάλη πράξη είναι αρκετή για να γεμίση τόμους και τόμους και να δημιουργή

Των Βορρικών

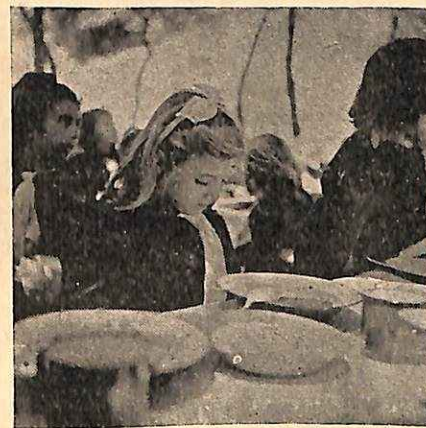
ΤΟ ΡΥΖΙ

Καμιά νοικοκυρά δεν θα υπάρχει στον κόσμο, ίσως και κανένας άνθρωπος, που να μην ξέρη το ρύζι. Από τότε που γεννηθήκαμε, άμέσως άρχισε να μας εξυπηρετή και να μας τρέφει. Σε μερικούς λαούς αντικαθιστά το ψωμί. Οι Κινέζοι και εν μέρει οι Ιάπωνες τρέφονται κυρίως με βρασμένο ρύζι. Κάθε άλλο φαγητό τους συνοδεύεται με ρύζι, όπως σ' εμάς με ψωμί ή σε άλλους βόρειους λαούς με πατάτα.

Δεν θα είναι λοιπόν άσχημο να γνωρίσουμε πλησιέστερα το προϊόν αυτό και να μάθουμε και τα διάφορα είδη του — πράγμα το οποίο παίζει μεγάλο ρόλο για την επιτυχία ενός πιλαφιού ή μιας σουπας.

Το ρύζι λοιπόν κατάγεται από την Απω Ανατολή. Στην Κίνα χρονολογείται η καλλιέργειά του πριν από 5.000 χρόνια. Από την Κίνα καλλιεργήθηκε και διαδόθηκε στας Ινδίας, στην Περσία, στη Συρία, στην Αίγυπτο και πριν από 200 χρόνια στην Ιταλία, Ισπανία και στη χώρα μας, στη Θεσσαλία και στην Πελοπόννησο, ειδικά στο νομό Μεσσηνίας, και σε μερικές περιοχές της Ηπείρου και Μακεδονίας.

Συνολικά η χώρα μας παράγει 150.000 δκάδες. Φυσικά το ποσόν αυτό δεν μας είναι αρκετό και αναγκαζόμαστε να εισάγουμε 20 εκατομ. δκάδες, που μας κοστίζουν κάπου 200 εκατομ.

γηση Ιστορία. Κι' αυτή την πράξη την έχει ο Αρχηγός ο δικός μας επιτελέσει. Έχει ενώσει τους Έλληνες από το βοριά ως το νοτιά, κι' από Ανατολή σε Δύση, ακόμα ώδηγησε κοντά μας και την ψυχή εκείνων, που βουνά και θάλασσες τους απομακρύνουν από μας. Έπέτυχε να λαιπικάρη τις ψυχές του πανελληνίου μέσα στο χυτήριο της λαϊκής αγάπης και να χαρίση σ' αυτές εθνική συνείδηση. Δεν είναι αυτό κάτι πολύ μεγάλο;

Αν σήμερα όλοι μας, μικροί και μεγάλοι, βαδίζουμε με το ίδιο βήμα, σκεπτόμαστε με το ίδιο πνεύμα και ζούμε με τον ίδιο ρυθμό, το χρωστόμε μόνο στη δυνατότητα του χειρονομία, που με την μεταστροφή της 4ης Αύγου-

δραχμές. Και σήμερα, που όλα τα Κράτη φροντίζουν τόσο για την αὐτάρκειά τους, πόσον καλή θά ήτανε η μεγαλύτερα εξάπλωση της καλλιέργειας του ρυζιού!

Το ρύζι είναι μια πλάση από το γένος των άγρωσσοειδών, όπως μας λέγει η φυτολογία, και εὐδοκίμει σε υγρό έδαφος. Φθάνει το ύψος του σιταριού, δηλ. 110-130 εκατοστόμετρα. Κυριώτερα τους είδη τέσσερα:

1) Ορυζα ή πρώιμος, που μέσα σε 4 μήνες ωριμάζει.

2) Ορυζα ή άρεινη.

4) Ορυζα ή γλοιώδης.

4) Ορυζα ή καρολίνας, που είναι ανώτερα όλων και μας δίδει το καλύτερο πιλάφι, που δεν λασπώνει, αλλά διατηρείται κουκκί-κουκκί.

Από το ρύζι γίνεται το ριζάλευρο, κατάλληλο για τροφή των παιδιών, πρό πάντων με γάλα, και η ριζόσκηνη, ή λεγόμενη στο εμπόριο «πουντ ντε ρίζ». Ακόμα κι' ένα είδος άμυλου, δηλ. κόλλας, μας δίδει το ρύζι, ως κι' ένα ρακί που είναι τόσο προσφιλές στους Κινέζους.

Το ρύζι περιέχει πολύ άμυλο (85 τοίς εκατόν), είναι όμως πτωχό σε άζωτο και σε λιπαρές ουσίες. Γι' αυτό σε συνδυασμό με λίπος αποτελεί θρεπτική τροφή.

Οι λευκωματώδεις ουσίες βρίσκονται κυρίως μετά τον φλοιό, όπου και οι βιταμίνες. Γι' αυτό η διαρκής χρήση αποφλοιωμένου ρυζιού βλάπτει τον οργανισμό, προκαλώντας την γνωστή στην Απω Ανατολή αρρώστια υπέρ-μπερι, που καταπολεμείται με το απόδρασμα αποκλειστικώς φλοιού του ρυζιού.

Κι' αφού είπαμε τόσα πολλά για το ρύζι και το γνωρίσαμε καλά από διάφορες μεριές, ως έλθουμε και στην πράξη. Ας κάνουμε τα έγκαίνια της χρήσεως του ρυζιού με το άτζεμ πιλάφι. Όσο εύκολη και να μας φαίνεται η παρασκευή του, έχει τα διάφορα μαγειρικά της τρικ. Π. χ. θα είναι καλό από την αρχή να βάλουμε το ανάλογο νερό ή αν χρειασθώ να προσθέσουμε ακόμα λίγο, ποτέ κρύο.

Α τ ζ έ μ πιλάφι: Πλύνουμε το κρέας και τ' αφίνουμε να στραγγίξη. Πάντα να το κάνετε αυτό, γιατί το

νερό βλάπτει στο καλό τσιγάρισμα. Το κόβουμε σε μικρά σχετικώς κομμάτια και το τσιγαρίζουμε με βούτυρο. Κατόπιν βάζουμε το φιλοκομμένο κρεμμύδι. Όταν κοκκινίσουν αυτά προσθέτουμε αλάτι, πιπέρι και τόσο νερό — καλύτερα ζεστό — που να σκεπάξη το φαγητό. Όταν το κρέας είναι σχεδόν βρασμένο συμπληρώνουμε με ζεστό νερό — όσο θα μας χρειασθώ για να βράση το ρύζι — και με την ανάλογη σάλτσα. Κατόπιν βγάζουμε με προσοχή τα κόκκαλα και ρίχνουμε το ρύζι, αφού το βάλουμε πρωύτερα 30-40 λεπτά σε χλιαρό νερό για να φύγη η υπερβολική του κόλλα και να μη λασπώση το πιλάφι.

Μετά την πρώτη βράση λιγοστεύουμε τη φωτιά αφίνοντας το φαγητό να σιγοβράση ως που να απορροφηθή το νερό. Ας ανάκατεύουμε πάντα με πιρούνι. Το κουτάλι σπάει το ρύζι.

Μπορούμε να σεβήσουμε σε μικρές φόρμες για κάθε πιάτο μια. Ας μεταχειρισθούμε μια σουπιέρα μερίδας. Την βρέχουμε εσωτερικά με κρύο νερό, τη γεμίζουμε πιλάφι και την αποδογυρίζουμε στο πιάτο ή την πιατέλα.

σου μας χάρισε την ενότητα και την κατανόηση του αδελφού μας Έλληνα πολίτη.

Και κάτι άλλο όμως θα του αντιτείνουμε στα λόγια του αυτά, κι' ως μας συγχωρήση ο καλός μας Πατέρας.

Αγαπητέ μας Αρχηγέ, Σὺ δεν θα φύγης ποτέ από την ψυχή μας. Τ' όνομά Σου δεν θα σβήση ποτέ από την πλάκα της ύπαρξής μας. Η μορφή σου δεν θα σκιασθή ποτέ από τη λησμονία. Οι γενεές γενεών θά σ' έχουν αιώνα μέσα τους, γιατί τις ανάστησες με την πνοή Σου.

Εσὺ μὴ μιλᾷς γιὰ θάνατο.

Εσὺ, Αρχηγέ μας, δεν θά πεθάνης ποτέ.

Σ. Καρ.

ΜΕ ΤΟ ΝΙΚΗΦΟΡΟ ΦΩΚΑ

ὑπὸ : Μ. ΑΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΑ΄.

Πρὸς τὴ δόξα

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου)

Μερικά παράθυρα εἶχαν ἀνοίξει κιόλας καὶ μυρωδιὰ ἀπὸ θυμίαμα χύθηκε στοὺς ἔρημους δρόμους... Ἡ ἀνησυχία πετοῦσε πάνω ἀπὸ τὴν κοιμισμένη πολιτεία σὰν καμιά τεράστια νυχτερίδα ποὺ πάει κι' ἔρχεται καὶ πὺ πολλὸ τὸ μαντεύει παρὰ τ' ἀκούς τὸ βουθὸ πέταγμά της.

Ὁ θάνατος ἐνὸς Βυζαντινοῦ βασιλιά δὲν ἦταν κάτι ποὺ μπορούσε νὰ βάλῃ μονάχα σὲ ἔγνοια τοὺς παλατιανούς, ἀν θὰ διατηρήσουν τὰ ἀξιώματά καὶ τὴ θέσση τους, ἢ τοὺς στρατηγούς τῶν θεμάτων καὶ τὴν ἄλλη ἱεραρχία τῶν ἀξιωματωμένων, μὰ καὶ τοὺς πιδ ἀσήμαντους λαικοὺς ἀνθρώπους, μιά καὶ ἀπὸ τὴν πολιτικὴ τοῦ νέου ποὺ θ' ἀνέβαιναν στὸ θρόνο κρέμονταν ὁλόκληρα τὰ συμφέροντά τους καὶ ἡ γαλήνη τους. Σπουδαῖα πολιτικά καὶ θρησκευτικά ζητήματα ὑστερα ἀπὸ αἰματοχυσίες καὶ λογοκόπημα ποὺ βάστηξε κάποτε χρόνια καὶ χρόνια, βρήκανε μιά κάποια λύση καὶ καταστάλαξαν κάπου καὶ λούφαξαν, σὰ θεριά ποὺ τὰ κλείσανε τέλους πάντων στὸ κλουβί τους. Ἄν τοῦτος, τ' ἀπολυοῦσε πάλι λεύτερα καὶ ξανάρχιζαν τὰ ἴδια καὶ τὰ ἴδια; Μὴ δὲν μπορούσε νὰ τὸ κἀνὴ τάχα; Ὅλη τὴν ἐξουσία στὰ χέρια τοῦ τὴν κρατοῦσε. Δὲν ἦταν ἡ σκιά τοῦ Θεοῦ πάνω στὴ γῆ; Κλειοῦσε μιά ἐποχὴ κι' ἀνοίγει μιά καινούργια, ὅχι μόνο στὴ δημόσια, μὰ καὶ στὴν ατομικὴ ζωὴ τοῦ καθενός; φυσικὸ ἦταν λοιπὸν ν' ἀνησυχοῦν ὅλοι καὶ νὰ εὐχωνται ἢ χάρι τοῦ Θεοῦ νὰ φωτίξῃ καὶ νὰ ὁδηγῇ τὴν κεφαλὴ τῆς αὐτοκρατορίας, γιὰ νὰ κυβερνᾷ σύμφωνα μὲ τὸ δίκιο καὶ τὴν ἀν ἐ ξ ι χ ν ἰ α σ τ ῆ θεϊκὴ βουλὴ τὸ ἀπέραντο κορμὶ της, ποὺ ἀπλωνόταν ἀπὸ τὴν ἀνατολὴ ἴσαμε τὴ δύση...

Γιὰ μιά στιγμὴ οἱ δυὸ ἀρχόντοι κοιτάχτηκαν σιωπηλοί.

Ἐπειὰ πρῶτος ὁ Λέων Φωκάς ἔκοψε τὴ σιωπὴ καὶ γυρίζοντας στὸν ἀξιωματικὸ διατάξε:

— Τρέξε καὶ εἰδοποίησε τὸν καραβοκύρη τοῦ δρόμου τοῦ βασιλικοῦ νάρθη εὐθὺς στὸ Ἐπαγγεῖο. Χωρὶς ἀργοπορία. Διαταγὴ τοῦ Δομestικοῦ Φωκά. Ἐταίρος πέες του. Κι' ἀκούσε... Ἄν τύχη κι' ἔχῃ δώσει ἀδεία σὲ ἀξιωματικούς ἢ ναυτεῖς, νὰ στείλῃ νὰ τοὺς καλέσῃ ὅπου κι' ἂν βρίσκωνται...

Ὁ ἐκατόνταρχος χαίρετῃσε καὶ ὑστερα χτύπησε δυνατὰ τ' ἀλόγό του ποὺ ἐξαφνιασμένον χύθηκε κατὰ τὸ λιμάνι. Τὰ πέταλα κροτήσανε στὸν πλακοστρωμένον δρόμον καὶ τινάζανε πίσω τοὺς χρυσογαλάζιους σπῆτες.

Ξαναμπήκες στὴ θάλασσα; μοῦ εἶπε ὁ γέρο - ναυτικός.

καὶ λογοφέρνουν καὶ δὲ λογαριάζουν πῶς μπορεῖ, μόνο νὰ θέλῃ, μ' ἕνα του χτύπημα, νὰ σθῆσῃ στὰ σκοτεινὰ κρύα νερά του κι' αὐτοὺς καὶ τὰ παρδαλὰ ὄνειρα καὶ τὶς λαχτάρεις τοὺς μαζί.

«ὦ! δίχως ἄλλο» σκέφτηκε ὁ Γρηγόρης «τὸ πιδ ἀξιοθάμιστο πρᾶμα στὴ φύση εἶναι ὁ ἀνθρώπος».

Θυμῆθηκε ἕνα χορικὸ τοῦ Σοφοκλῆ ποὺ εἶχε ἀποστηθίσει ἄλλοτε κατὰ δι-αταγὴ τοῦ δασκάλου του...

Πολλὰ τὰ δεινὰ, κοῦδὲν ἀνθρώπου δεινότερον πέλει. Τοῦτο καὶ πολιοῦ πέραν πόντου χειμερίῳ νότῳ χωρεῖ, περιθρυχιοῖσι περὶ ὧν ἐπ' οἶδμασι.

— Ἐνας γέρο ναυτικὸς τὸν πλησίασε.
— Πῶς πᾶς, νιούτσικε, ζαλίζεσαι;
— Ὅχι.
— Μπήκες κι' ἄλλοτε σὲ θάλασσα;
— Πρῶτὴ φορά.

— Παράξενο. Ἐγὼ ὅταν πρωτομπήκα σὲ καράβι, νόμιζα πῶς θὰ πεθάνω. Μὰ συνήθισα μὲ τὸν καιρὸ καὶ τώρα μονάχα στὴ στεριά ζαλίζομαι.

— Στὴ στεριά; Γιατί;

— Ὁ θαλασσόλυκος γέλασε χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ· κάποιος ἄλλος ὅμως σύντροφός του ποὺ τὸν ἀκούσε ἔδωσε τὴν ἀπόκριση...

— Ἐξ αἰτίας ποὺ ἐχτρεύεται τὸ κρασί καὶ βάλθηκε νὰ τ' ἀφανίσῃ ἀπὸ τὸν κόσμον.

Γέλασαν τὰ χοντρά καλόκαρδα γέλια τοὺς σκέπασαν τὸ βουητὸ τῆς θάλασσας.

«Κοίταξε» σκέφτηκε ὁ Γρηγόρης «τί ἀφροντισιὰ ποὺ τὴν ἔχουν... Τοῦτοι βέβαια θ' ἀντίκρουσαν κι' ἄλλες φουρτούνες φοβερώτερες».

— Ἐταίρος ζοῦμε μεις, μὴ σοὺ φαίνεται παράξενο παιδί μου, εἶπε ὁ γέρος, σὰ νὰ κατάλαβε τὴ σκέψη του... Παίζουμε, βλέπεις, τὴ ζωὴ μας μονά-ζυγά κάθε μέρα... γιατί τοῦτο μαθὲς τὸ θεριὸ — κι' ἔδειξε τὴν ἀφρισμένη θάλασσα — ἐκεῖ ποὺ χωρατεύει μαζί μας καὶ παίζογελά, ἐκεῖ μᾶς πνίγει. Ἐταίρος φτάσουμε στὸ λιμάνι... ἔ, θέλουμε νὰ ξεσκάσουμε λιγάκι.

Ἀρχισε ὑστερα νὰ τοῦ ἱστορᾷ διάφορα περιστατικά τῆς ζωῆς του. Θαλασσοταραχές φεβερές. Εἶχαν βαλθῇ θαρρεῖς μὲ λύσσα ὁ ἀγέρας καὶ τὸ νερὸ νὰ τοὺς ἀφανίσουν. Τί μπορεῖ κι' ὁ ἀνθρώπος, σὰν ἔχῃ νὰ κἀνῃ μὲ τὰ φοβερὰ τοῦτα στοιχειά; Παλεύει, παλεύει καὶ ὑστερα σταυρώνει τὰ χέρια καὶ περιμένει τὴν ἐξ ὕψους βοήθεια...

— Κι' ἔρχεται νιούτσικε, πάντα ἐρ-χεται, φτάνει νὰ πιστεύῃς... γιατί ἡ μεγαλύτερη δύναμις τ' ἀνθρώπου δὲν εἶναι τὸ μυαλό... Μὴν ἀκούς τοὺς δα-

σκάλους... Τὶς πιότερες φορὲς βλέπει κι' ἀπορεῖ καὶ δὲν καταλαβαίνει... Δὲν εἶναι ἡ καρδιά ποὺ μοιάζει μὲ λιγύποστη κλαψιάρικα γυναικούλα... Κάτι ἄλλο εἶναι... τὸ ξέρεις; Τὸ λοιπὸν νὰ σοὺ τὸ πῶ ἐγώ... Εἶναι ἡ πίστη! Κἀνε τὸ χρέος σου, κράτα καθαρή τὴ συνειδήσή σου καὶ μὴ φοβάσαι τίποτα... Ἀγωνιστὴς εἶναι μαθὲς καὶ ὁ Θεός... Δὲ μόχτησε νὰ πλάσῃ τὸν κόσμο; Τὰ ἱερὰ βιβλία λένε πῶς ὑστερα ἡσύχασε... Ἐταίρος δὲ λένε; Χμ! Κάποιος σοφὸς βάλθηκε νὰ τὰ ἐξηγήσῃ κι' ἔκαμε λάθος. Ἄκου τί σοὺ λέω... Γιὰ νὰ νιώσῃς τὰ βιβλία πρέπει νὰ ζήσης... Ἐταίρος σὰν ἐμᾶς... καὶ νὰ παλαίψῃς. Δὲν εἶδε, μαθὲς, ποτὲς ὁ καλὸς σου θάλασσα ἀγριεμένη... Τότε θὰ τὸν ρωτοῦσα κι' ἐγώ... Ἐλα πέες μου τώρα, πῶς τὰ βγάζεις πέρα χωρὶς τὴ βοήθειά Του; Ὁ Θεὸς ἀγωνίζεται πάντα κοντὰ στὸ δίκαιο σὰν συμπολεμιστὴς του, καὶ τὸν παρακινᾷ στὸν ἀγῶνα... γιατί ἀλλοιῶτα τὰ παγανά θὰ παίρνανε τὴν ἐξουσία στὰ χέρια τους... ἡ ἀδικία θὰ φούντωνε σὶνὸν κόσμον... καὶ θὰ κυλοῦσαμε πάλι στὸ χάος καὶ στὸ σκοτάδι... Ἀπὸ κει ποὺ βγήκαμε...

— Θωμᾶ, εἶσαι αἰρετικός.

Ἀκούστηκε μιά φωνὴ πιδ πέρα. Ὑστερα δυνατὰ γέλια.

Τὸ πρόσωπο τοῦ γέρου, ποὺ φαίνονταν ἡσυχὸς καὶ καλοκάγαθος ἀνθρώπος, ἄλλαξε μὲ μιάς ἐκφραση... Κοκκίνισε, ἔσφιξε τὶς γροθίες του καὶ προχώρησε κατὰ τὸ μέρος ποὺ στέκονταν οἱ σύντροφοί του. Τοῦτοι εἶχανε σκοπὸ βέβαια νὰ τὸν πειράξουν μόνο, κι' ὡς τόσο, ὅταν ὁ γέρος μὲ φωνὲς καὶ χειρονομίες θέλησε νὰ τοὺς ἀποδείξῃ πῶς τὰ ὅσα ὑποστήριζε ἦταν ὁλόκληρα σωστά καὶ σύμφωνα μὲ τὴ Γραφή, τοῦ ἀπάντησαν σοβαρὰ πιά μὲ ἄλλα ἐπιχειρήματα, κι' ἔτσι ἀνοίξε μιά ἀτέλειωτη συζήτηση, ὅπου ὅλοι μιλοῦσαν, κανένας δὲν ἄκουσε καὶ πήγαιναν νὰ πιαστούν στὰ χέρια.

Ὁ Γρηγόρης τράβηξε κατὰ τὴν πρῶ-ρα τοῦ καραβιοῦ δρασκελώντας σκοινιά καὶ διάφορα ναυτικά σῦνεργα.

Ὁ ἥλιος ἦταν ἀκόμη ψηλὰ· τρεῖς ἢ τέσσερες ὥρες θάχην περάσει ὑστερα ἀπὸ τὸ μεσημέρι... Τὰ βαρεῖα μαῦρα σύννεφα ἀρχίζουν νὰ ξεφτοῦν καὶ ποὺ καὶ ποὺ μιά γωνιά γαλάζιου οὐρανοῦ ξεχωρίζει... Ἡ θάλασσα ὅσο πήγαινε κι' ἀγρίευε.

Ἀπὸ ἀπόσταση σὲ ἀπόσταση ἔστεκε κι' ἕνας βιγλάτορας ἀκίνητος, τυλιγμένος μέσα σὲ βαρὺ ἐπιβλατάρι, μὲ τὰ μάτια στηλωμένα κατὰ τὸ ἀφρισμένο πέλαγος. Δὲν ἤξερε καλὰ-καλὰ ὁ Γρηγόρης νὰ ξεχωρίσῃ γιατί, μὰ τὸ θέαμα αὐτὸ τὸν συγκινοῦσε. Οἱ ἀνθρώποι ποὺ ἀγρυπνοῦσαν ἐκεῖ, πάνω στὸ χρέος τους, καὶ καμμιὰ ἄλλη ἔγνοια κι' ἀδυναμία δὲν μπορούσε νὰ τοὺς τραβήξῃ, τοῦ φαίνονταν ἱεροί.

Κάθισε πάνω σὲ κάτι χοντροδόκινα κουλουριασμένα... Ἦθελε νὰ βρεθῇ μόνος, νὰ τακτοποιήσῃ τὶς σκέψεις του, νὰ καταποτισθῇ μέσα στὸ καινούργιο τοῦτο περιβάλλον, ποὺ βρέθηκε ἔτσι μονομιάς. Κι' ἀλήθεια, χτὲς τέτοια ὥρα, ἦταν ἀκόμα κοντὰ στοὺς φίλους του στὸ περιβόλι τοῦ Πρωτοσπαθήρη.

Ποῦ νὰ φανταστῇ!

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΤΟΡΠΙΛΛΗ

Τί εἶναι καὶ πῶς λειτουργεῖ.

Ἡ πρώτη торпиль ἐκαμε τὴν ἐμφάνισίν της πρὸ 70 περίπου ἐτῶν. Εἰς τὰ 1860 ὁ πλωτάρχης Ἰωάννης Λούπης τοῦ αὐστριακοῦ Π. Ναυτικοῦ ἐπενόησε ἕνα μικρὸν σκάφος, πλήρες ἐκρηκτικῶν ὕλων κινούμενον ἀπὸ μίαν ἔλικα καὶ κυβερνώμενον ἀπὸ πηδάλιον, ἢ κατευθυνοῦν τοῦ ὁποῦ ἐκονομίζετο πρὸ τῆς ρίψης τῆς торпиль εἰς τὴν θάλασσαν.

Μετὰ παρέλευσιν ὁμῶς ὀλίγων ἐτῶν, καὶ ἀκριβῶς εἰς τὰ 1866 ὁ Ἄγγλος μηχανικός Ροβέρτος Οὐίλκιντ ἐτελειοποίησε τὸ πρῶτον αὐτὸ μηχανήμα, τὸ ὁποῖον ἔθεσεν εἰς κίνησιν μὲ πεπιεσμένον ἀέρα καὶ τοῦ ἔδωκε τὴν ἱκανότητα νὰ πλῆῃ ὑποερυχίως. Ἡ πρῶτὴ αὕτὴ торпиль ἦτο μήκους 3 μέτρων καὶ 53 ἐκατ., εἶχε 18 κιλά ἐκρηκτικῶν ὕλων καὶ ταχύτητα δέκα περίπου χιλιομέτρων τὴν ὥραν.

Ἡ σύγχρονη торпиль, ποὺ εἶναι ἀρκετὰ τελειοποιημένη, ἀποτελεῖται ἀπὸ τέσσαρα μέρη: τὴν κεφαλὴν, ὅπου εὐρίσκεται ἡ ἐκρηκτικὴ ὕλη, τὸν θάλαμον πεπιεσμένου ἀέρος, τὰ μηχανήματα ρυθμίσεως βάθους καὶ τοὺς κινητήρας.

Πρὸ τῆς ἐξακοντίσεως τῆς торпиль ρυθμίζεται τὸ βάθος εἰς τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ πλεύσῃ (ποῦ δύναται νὰ φθάσῃ τὰ 15 μέτρα) καὶ τὰ πηδάλια κατευθύνσεως. Ὅταν εὐρεθῇ ἐντὸς τοῦ ὕδατος ἡ торпиль ἀρχίζει μὲ τὰ ἴδια αὐτῆς μέσα τὸν δρόμον πρὸς τὸν στόχον καὶ μὲ ταχύτητα ποὺ ὑπερβαίνει τὰ 80 χιλιόμετρα τὴν ὥραν.

Κατὰ τὴν στιγμήν τῆς ἐξακοντίσεως τῆς ἑνὸς μικροῦ μοχλὸς ἐφάπτεται μιάς ἐιδικῆς συσκευῆς, ποὺ ἐπιτρέπει τὴν αὐτομάτην παροχὴν πεπιεσμένου ἀέρος εἰς τὴν κινητήριον μηχανήν. καὶ ἡ торпиль συνεχίζει μόνῃ τὸν δρόμον της. Ὁ πεπιεσμένος αὐτὸς ἀήρ (150 χιλιογράμματα εἰς πίεσιν 200 ἀτμοσφαιρῶν) εἰσέρχεται αὐτομάτως εἰς ἕνα θάλαμον ὅπου ἀναμειγνύεται μὲ σταγόνας ὕδατος καὶ πετρελαίου. Αὐτὸ τὸ μίγμα τροφοδοτεῖ τὴν μηχανήν ποὺ θέτει εἰς κίνησιν τὴν ἔλικα.

Αἱ πρῶται торпиль ἐκρηκτικὰ ὄντα διὰ τὴν κίνησιν τῶν καθαρῶν πεπιεσμένων ἀέρος, ἀλλὰ ἡ ἀπόδοσιν δὲν ἦτο ἱκανοποιητικὴ. Σήμερον ὁμῶς, μὲ τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ ἀνωτέρου μίγματος, ἡ ταχύτης τῆς торпиль ἔχει πενταπλασιασθῇ καὶ ἡ δύναμις τῆς μηχανῆς δύναται νὰ φθάσῃ τὸν 500 ἵππους.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ταχύτητα τῆς торпиль συνήθως δὲν ὑπερβαίνει τὰ 50 ἕως 60 χιλιόμετρα τὴν ὥραν, ἡμπορεῖ ὁμῶς νὰ φθάσῃ καὶ ὑπερβῇ τὰ 80.

Εἶναι εὐνόητον ὅτι ἡ торпиль πρέπει νὰ εἶναι ἐφωτισμένη μὲ εἰδικὰ μηχανήματα ποὺ νὰ κρατοῦν σταθερὰν τὴν κατεύθυνσιν καὶ τὸ βάθος εἰς τὸ ὁποῖον πλεῖ ἐντὸς τοῦ ὕδατος. Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ὑπάρχει ἕνα γυροσκόπιον ποὺ ρυθμίζει τὸ πηδάλιον κατευθύνσεως καὶ ἕνα ὕδροστατικὸν μηχανήμα ποὺ ρυθμίζει τὸ πηδάλιον βάθους.

Ἡ σύγκρουσις τοῦ ἐπικρουστήρος μὲ τὰ ὕφαλα μέρη τοῦ ἐκρηκτικοῦ σκάφους προκαλεῖ τὴν ἀνάφλεξιν τῶν ἐκρηκτικῶν ὕλων.

Τὸ μήκος μιάς σύγχρονης торпиль φθά-νει τὰ ἑπτὰ μέτρα, ἡ διάμετρος τῆς τὰ πη-νήτα ἑκατοστὰ καὶ τὸ βάρος της ἀπὸ ἕνα ἕως δύο τόνους. Τέλος, ἡ δαπάνη διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς ὑπερβαίνει τὸ ἡμισυ ἑκατομυρίων δραχμῶν.

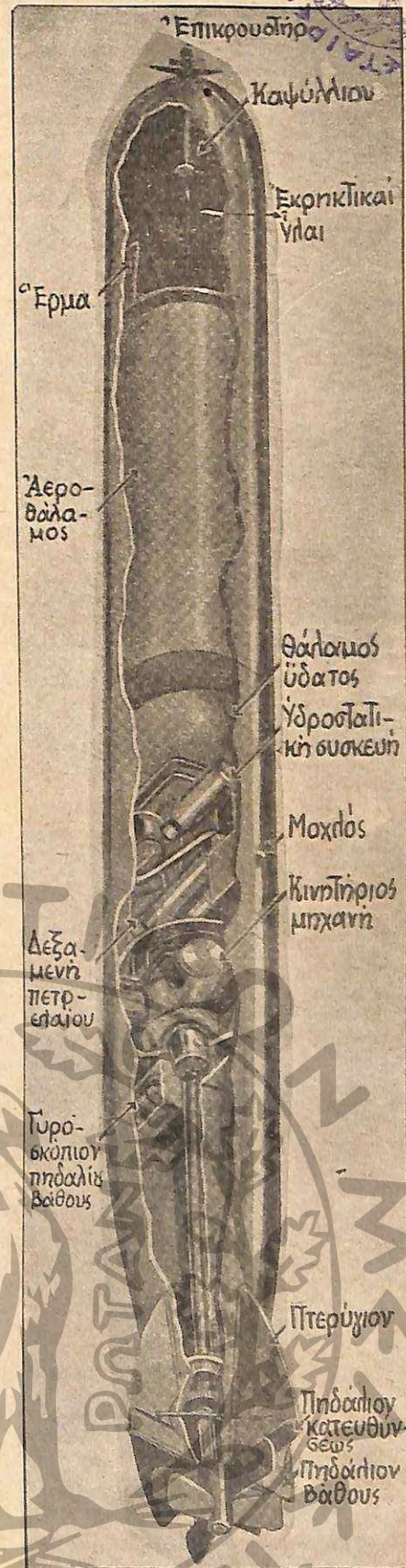
Ἐνα ἀπὸ τὰ μειονεκτήματα τῆς торпиль εἶναι τὸ αὐλάκι, τὸ ὁποῖον ἀφήνει κατὰ τὴν διάδοσίν της. Αὐτὸ τὸ αὐλάκι βλέπει ὁ ἐκ-θρὸς ἐναντίον τοῦ ὁποῦ ἔχει ἐξακοντίσῃ ἡ торпиль καὶ λαμβάνει τὰ μέτρα τοῦ πρὸς ἀποφυγῇ της.

Αἱ πρῶται торпиль ἐτοποθετοῦντο εἰς τὴν θάλασσαν διὰ τῶν χειρῶν καὶ ἔπειτα ἐτίθεντο εἰς κίνησιν τὰ μηχανήματά των. Ἐπειτα ἐφευρέθησαν οἱ торпильοθητικοὶ σωλήνες, ποὺ εἶναι διαφορετικοὶ ἀπὸ τοὺς ὁλοκλήρους τοῦ σκά-φους ἐπὶ τοῦ ὁποῦ εὐρίσκονται. Διὰ τὴν ἐξακόντισιν τῆς торпиль ἀρκεῖ ἡ ἀνάφλε-ξις μικρᾶς ποσότητος πυρίτιδος ποὺ εὐρίσκε-ται ἐντὸς τοῦ σωλήνος.

Αἱ торпильοκατοῖ καὶ μερικὰ ὕδροπλάνα ἔ-χουν торпильας, ἀλλὰ τὰς ἐξακοντίζουν κατ' ἄλλον τρόπον: Τὰς ἀφίουν εἰς τὴν θάλασσαν ἀπὸ εἰδικῶν ἀρπᾶγας μὲ τὰς ὁποίας τὰς κρα-τοῦν ἕως τότε, καὶ ἡ торпиль συνεχίζει μόν-ῃ τὸν δρόμον της. Ἡ торпильοκατοῖς μετα-φέρει δύο ἕως τρεῖς торпильας, τὸ δὲ ὕδρο-πλάνον μίαν ἕως δύο.

Ἐναντίον τῶν торпильων, τὰ μεγάλα σκά-φη δὲν ἔχουν παρὰ τὰ ταχυθόλα τῶν διὰ ν' ἀμυνθοῦν, ἀλλὰ δὲν εἶναι πάντοτε ἀποτελε-σματικά.

Πρὸ τριάντα ἐτῶν, ὁ Ρώσος ναύαρχος Μα-κάρφω ἐφευρε τὰ торпильοκατευθυντικὰ δίκτυα, ἀλλὰ τὰ καθήργησαν ἀργότερα λόγῳ τῶν ἐμ-

ποδίων ποὺ παρουσίαζαν, ἰδίως εἰς τὰς ἑλι-κας. Τώρα ὑπάρχουν τὰ торпильοκατευθυν-τικά πλοῖα, διὰ τὰ ὁποία ὁμῶς θὰ σὰς ὁμιλήσω-μεν εἰς ἄλλο σημεῖωμα.

ΤΑ ΚΑΡΒΟΥΝΑ

Πριν από χιλιάδες χρόνια, όπως λέγει ο Αίσωπος, ένας καρβουνιάρης έζητησε να συνεργασθί με ένα καθαριστήν και βαφέα ύφασμάτων.

— Δέν ανοίγομε μαζί ένα μαγαζί;
— Καλός ό λόγος σου, απήντησεν ό βαφέας, μά τά ρούχα πού θά καθαρίζω έχω έσύ θά μου τά μαυρίζης.

Ο μύθος αυτός του Αίσωπου, πού έχει τίτλον «Ανθρακός και γναφεύς», πιστοποιεί ότι τό επάγγελμα του καρβουνιάρη είναι αρχαιοτάτον και ότι οι άνθρωποι από άμνημονεύτων χρόνων ήξευραν να κατασκευάζουν κάρβουνα. Είναι δέ ή τέχνη αυτή όχι εύκολη και έχρειάσθη πολλή πείρα και σοφία ώσπου να φθάση ό άνθρωπος εις την κατασκευήν καρβούνων από τά ξύλα. Χωρίς να τό ξεύρη έμιμήθη την φύσιν και εφήρμοσε τό ίδιον σύστημα.

Μέσα σε δεκάδας ή εκατοντάδας χιλιάδων χρόνων, ή φύσις από τά τεράστια δάση πού κατεπλακώθησαν από τά χιόνια και από τούς πάγους και από τά χώματα, κατέσχευσε τούς λεγομένους λιθάνθρακας ή πετροκάρβουνα. Τά κάρβουνα αυτά έγιναν βραδυτάτα. Τά καταπλακωθέντα δάση ύφίσταντο ένα είδος καύσεως και σιγά-σιγά έμαύρισαν και έγιναν κάρβουνα. Έπειδή δέ μοιάζουν εις τό βάρος και την σκληρότητα με πέτρες, τά ώνόμασαν λιθάνθρακας.

Η Έλλάς δέν έχει μέν λιθάνθρακας, αλλά έχει δάση από δρύς, από πρινάρια, από κουμαριές, από αρηούς, από φηλίκια και έχει άφθονίαν από σχοίνους και από ελαιόδενδρα διά την κατασκευήν ξυλανθράκων. Κατασκευάζονται δέ και πολλοί άμαξιτοι δρόμοι μέσα εις τά δάση μας, ώστε να είναι εύκολωτέρα ή μεταφορά των ξυλανθράκων.

Εις τόν Πειραιά, άριστερά από τό Τελωνεϊόν, είναι ή λεγομένη Καρβουνόσκαλα. Κουβαλούν εκεί τά κακια ξυλάνθρακας από όλα τά μέρη της Έλλάδος.

Τούς φέρνουν από την Χαλκιδική με τά άπέραντα δάση της, από την Αλεξανδρούπολι, από την Σαμοθράκη, από τό Λιτόχωρο, από την νότιον παραλιακήν Μακεδονίαν, από την Ήπειρο, από την Αιτωλοακαρνανία, από την Μυτιλήνη και από άλλα μέρη.

Οι σιδηρόδρομοι κουβαλούν κάρβουνα από τη Θεσσαλία και την Μακεδονία. Πολύ κάρβουνο βγάζουν τά δάση του Όλύμπου και των Πιερίων παρά την Κατερίνη.

Οι σπουδαιότεροι όμως τεχνίται ανθρακείς είναι οι κάτοικοι της νήσου Ίκαρίας. Ταξιδεύουν εις όλην την Έλλάδα, όπου υπάρχουν δάση κατάλληλα, τά ένοικιάζουν και φτιάνουν καμίνια.

Και οι μεγαλείτεροι έμποροι ξυλανθράκων είναι οι κάτοικοι της Ίκαρίας. Τό λιανικόν όμως έμπόριον τό έχουν εις τά χέρια των ίδιων οι Κυνουριείς. Η Κυνουρία είναι όρεινή έπαρχία της Αρκαδίας. Λέγεται και Τσακωνιά. Οι Κυνουριείς ή Τσακωνες είναι εύφύεστατοι, έπιχειρηματικώτα

τοι και ταξιδευτά. Εις τας Αθήνας και τόν Πειραιά οι έκ του Αγίου Πέτρου της Κυνουρίας έχουν άνοίξει πολλές μάνδρες. Πωλούν κάρβουνα, ξύλα, κρασί.

Τά κάρβουνα πηγαίνουν ως έπιχειρήσεις μαζί με τό κρασί. Εις τις μάνδρες αυτές μαγειρεύουν. Γι' αυτό βλέπετε τακτικά αυτές τις έπιγραφές:

«Ανθρακοπωλείον και οίνοπωλείον». «Ανθρακοπωλείον και οίνομαγειρείον».

«Πωλούνται οίνος και ανθρακες».

Εις ένα τέτοιο ανθρακοπωλείο είχαμε διαβάσει κάποτε αυτήν την έπιγραφή:

«ΑΝΘΡΑΚΟΠΩΛΙΟΝ 190025».

Η δίφθογγος ου είχε γραφή με τό μέγα ύψιλον. Αλλά τί εσήμαινε τό 190025;

Ο ανθρακοπώλης μου είπε:

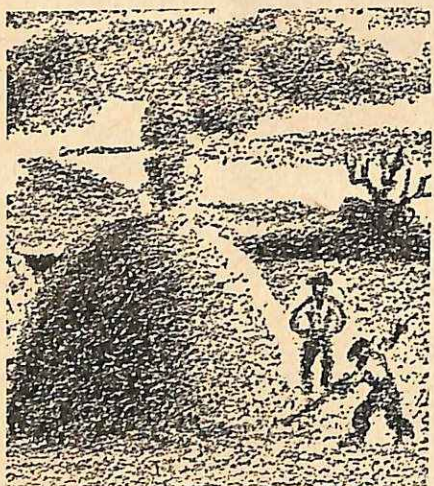
— Είναι τό έτος ίδρύσεως, 1925.

— Και πώς τό έγραψες έτσι;

— Έπιτηδες τό έκανα. Τό ου με τό μέγα ύψιλον και τό 1925, 190025. Παραξευεύονται πολλοί. Με ρωτούν και μαζεύονται πελάτες.

Δάση πολλά διά την ανθρακοποιάν είναι έκτός των Πιερίων και του Όλύμπου εις την Κατερίνη, τά δάση της Χαλκιδικής, τά δάση της Καλαμπάκας—Γρεβενών, τά δάση των Αγράφων εις την Θεσσαλία. Και ή Θράκη έχει πολλά δάση για κάρβουνα και ή Ανατολική Μακεδονία.

Η ζωή των ανθρακείων είναι σκληρά. Άλλοι κόβουν τά ξύλα, άλλοι κά

νουν τά καμίνια και άλλοι κουβαλούν τά κάρβουνα.

Αυτοί πού τά κουβαλούν είναι άγωγιάται. Έχουν κάθε ένας τέσσερα, πέντε, δέκα άλογα ή μουλάρια. Τά καμίνια είναι εις τό δάσος. Φέρνουν τό κάρβουνο με τά μουλάρια εις τόν πλησιέστερο σιδηροδρομικό σταθμό ή εις τόν αυτοκινητιστικό δρόμο ή εις τό λιμάνι. Είναι οι περισσότεροι λιτοδίαιτοι άνθρωποι. Εις την Θεσσαλία και εις την Μακεδονία βλέπετε πολλά καραβάνια από καρβουνιάρικα ζώα. Γίνεται μία συνοδεία από είκοσι, τριάντα, σαράντα. Τά ζώα πηγαίνουν σύμφωνα με τόν ρυθμό του πρώτου άλόγου, πού έχει ένα μεγάλο μπρούντζινο κουδούνι.

— Ντούγκ, ντούγκ, ντούγκ.

Και σε κάθε 5-6 ζώα είναι και ένα με κουδούνι. Άλλα κουδούνια είναι μονά και άλλα έχουν μέσα και άλλο κουδουνάκι. Ο ήχος είναι διπλός και γλυκύτατος. Οι άγωγιάται αυτοί των καρβούνων έχουν εις τόν τορβά ψωμί και ένα μπουκάλι με ξύδι. Στο ξύδι είναι κοπανισμένα σκόρδα. Τό κυριώτερο φαγητό των είναι ψωμί με σκορδόξυδο. Τό βρίσκουν θρεπτικό και ύγιεινό. Πράγματι δέ είναι υγιέστατοι άνθρωποι.

Η κατασκευή των καμινιών των ξυλανθράκων δέν είναι εύκολος. Σχηματίζουν με τά κομμάτια τά ξύλα ένα κωνικόν σωρό. Τοποθετούν τά ξύλα δρθια. Την βάσι του σωρού την χτίζουν και αφήνουν μερικές τρύπες μεγάλες. Εις τό κέντρον του σωρού βάζουν κλαδιά, δαδί, εύφλεκτους ύλας. Σκεπάζουν τόν κωνικό σωρό των ξύλων, πού μοιάζει με καλύβαν άγρίων, με φύλλα του δάσους. Από επάνω από τά φύλλα ρίχνουν χώμα. Σχηματίζεται έτσι τό καμίνι. Ανάθουν φωτιά εις τά εύφλεκτα κλαδιά πού είναι εις τό μέσον του σωρού. Η φωτιά μεταδίδεται εις τόν κώνον των ξύλων και αυτά ανάθουν από την κορυφήν του κώνου. Η φωτιά προχωρεί σιγά-σιγά προς τά κάτω.

Έπειδή τά ξύλα είναι σκεπασμένα με χώμα δέν γίνεται λάμψις. Αναπνέουν σιγά, πολύ σιγά από τις τρύπες της βάσεως. Η καύσις είναι βραδυτάτη και διαρκεί αρκετάς ήμέρας. Οι ανθρακείς παρακολουθούν να μη σκάση ό κωνικός σωρός και κανονίζουν τά ανοίγματα ή τις τρύπες της βάσεως. Έτσι τά ξύλα δέν καίονται. Ψήνονται τρόπον τινά και βαθμηδόν μαυρίζουν και ανθρακοποιούνται. Γίνεται ή ίδια καύσις πού έγινε από την φύσιν εις τά σκεπασθέντα από τά χώματα και από τούς πάγους και από τά νερά και τις λάσπες δάση, πού μέσα εις τας χίλιετηρίδας μετεβλήθησαν εις λιθάνθρακας.

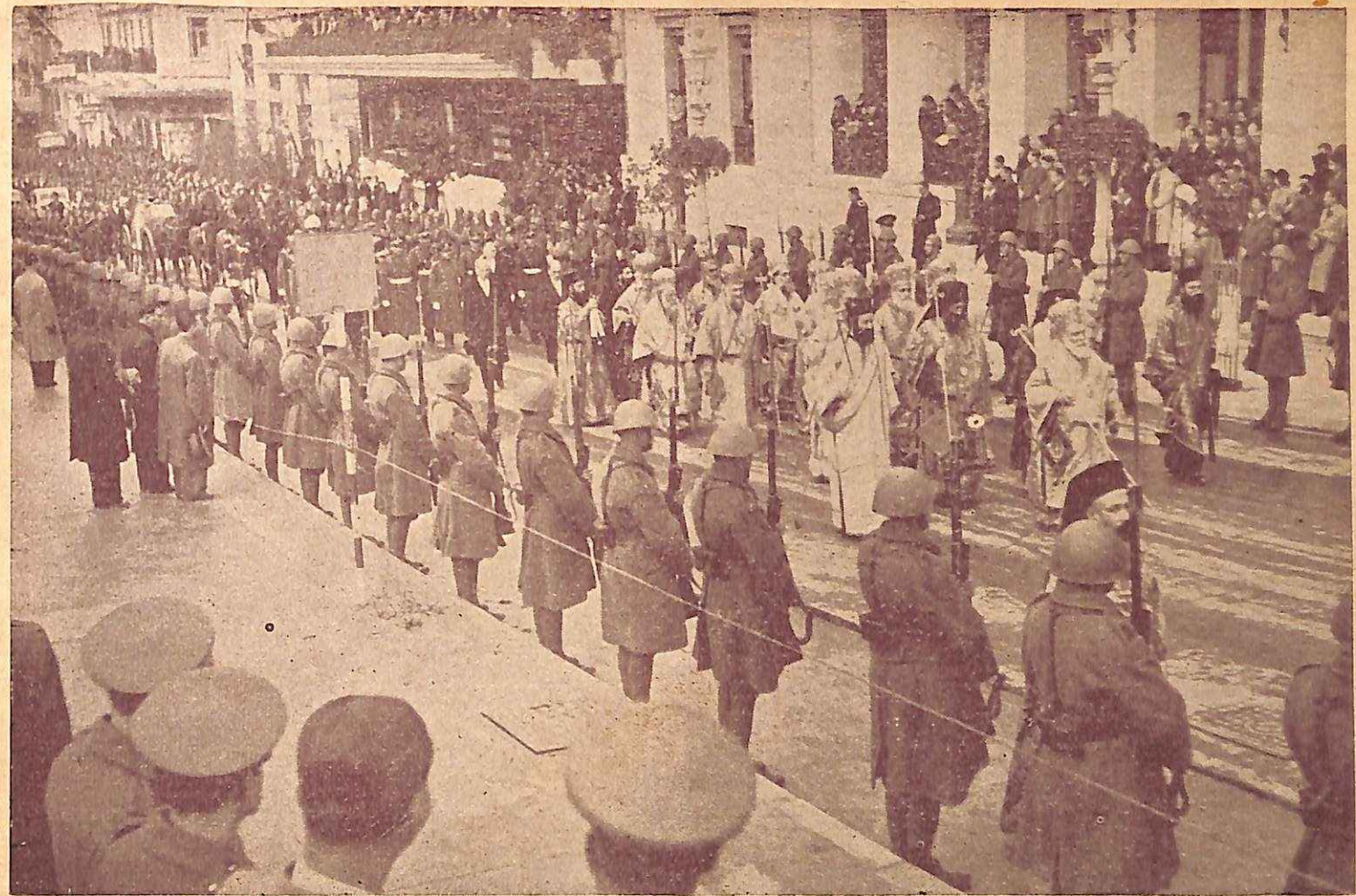
Είναι και κάρβουνα πού λέγονται «γύφτικα» ή σιδηρουργικά. Τά χρησιμοποιούν οι σιδηρουργοί των χωριών για τη δουλειά των. Αυτά δέν έχουν καμμία τέχνη να κατασκευασθούν.

Είναι κάτι κλαδιά με ώραϊα μικρά μώβ άνθάκια. Λέγονται ρύκια ή έρύκαι. Όχι μεγάλος πολύ ό θάμνος των. Άλλά ή ρίζα των τεραστία, όγκώδης και πλατυτάτη, σαν κορμός δένδρου. Από τας ρίζας της έρύκης κατασκευάζουν ταμπούκια, ταμπακιέρες και διάφορα άλλα ξυλοτεχνήματα. Οι σιδηρουργοί όμως κάνουν από αυτά τά κάρβουνα των.

Ανοίγουν κάτι λάκκους στη γή και τούς γεμίζουν από ρίζες έρύκης. Ανάθουν φωτιά και αι ρίζες καίονται έτσι εις τό ύπαιθρον. Δέν είναι σκεπασμένοι οι λάκκοι με χώμα, όπως σκεπάζονται οι κώνοι των ξυλανθράκων. Όταν ανάψουν καλά αι ρίζες και άρχίζουν να σντηνιάζουν στάχτη, τις σβήνουν με νερό. Τά γύφτικα ξυλοκάρβουνα διακρίνονται από τά άλλα. Είναι ελαφρότερα και δέν γυαλίζουν. Βγάζουν πολλήν λάμψιν, αλλά καίονται εύκολα.

Τώρα έπειδή είναι χειμώνας και καταφεύγουμε στα κάρβουνα, καλόν είναι να ξεύρωμε και κάτι από την ιστορίαν των.

Κ. Φαλτάιτε

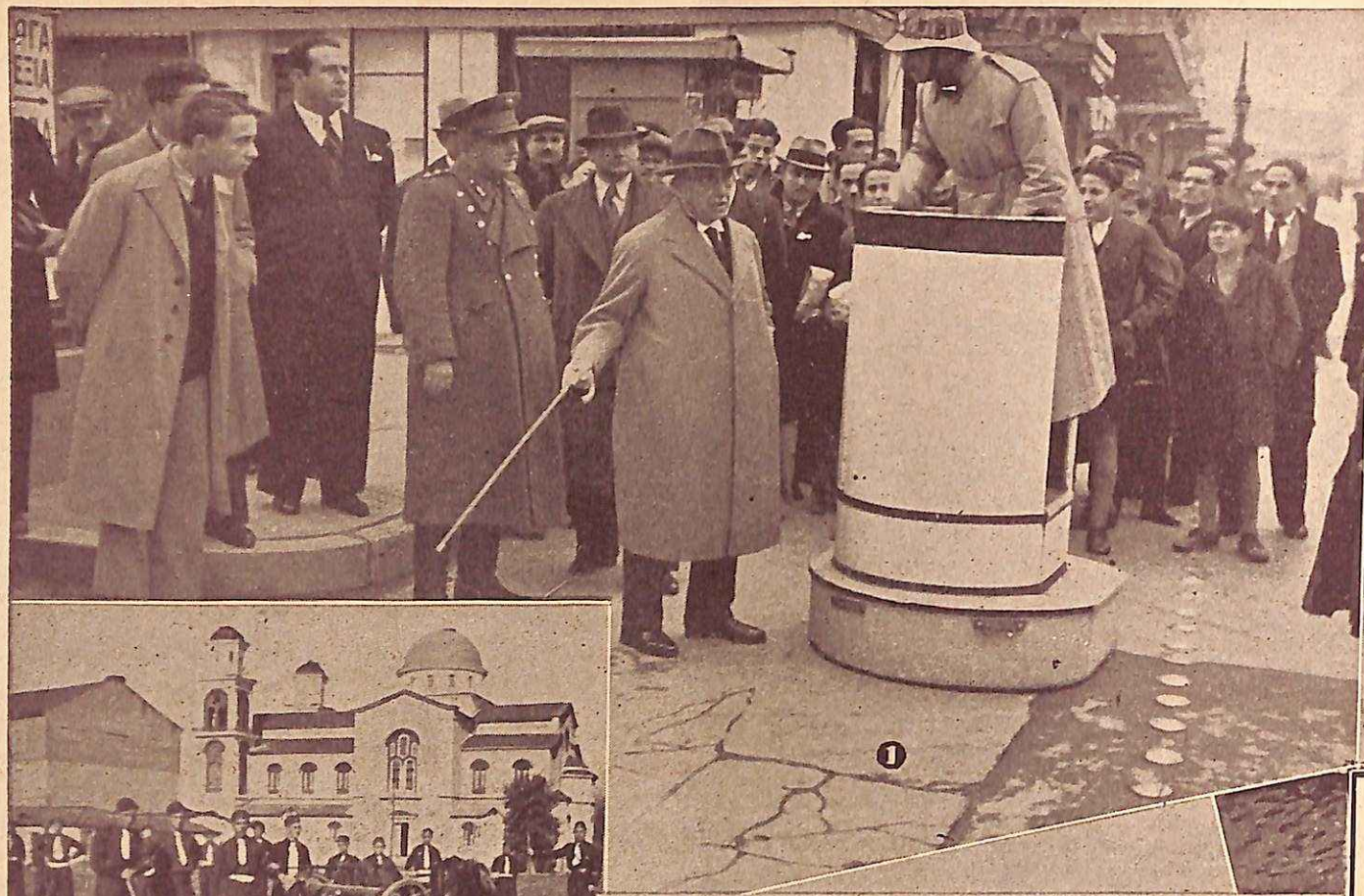

Από την έκφοράν της Α.Β.Υ. του πρίγκηπος Χριστοφόρου.

Η Α.Μ. ο Βασιλεύς και αι Α.Α.Β.Β.Υ.Υ. οι πρίγκηπες παρακολουθούντες πεζή την έκφοράν του άεμνήστου πρίγκηπος Χριστοφόρου.

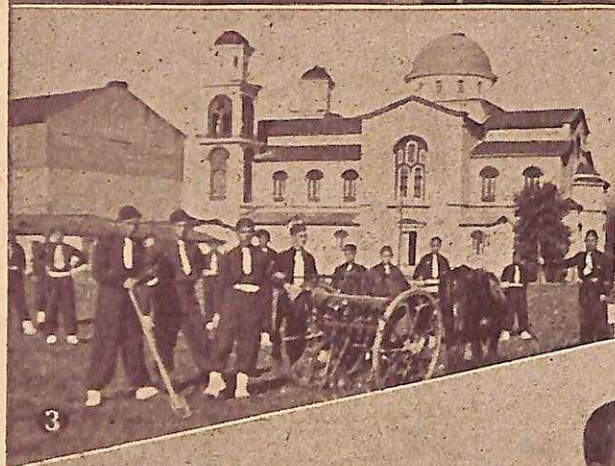

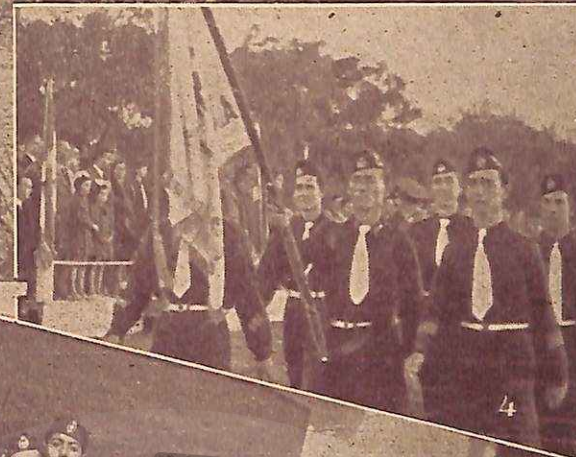
1

2

3

4

1) Ο Άρχηγός συν-
ομιλών με άστυφύλα-
κα της Τροχαίας. 2)
'Η Ε.Ο.Ν. Ζακύνθου
κατά την ημέραν της
ανάδασώσεως. 3) Φα-
λαγγίται Καρδίτσας.
4) Παρέλασις Ε.Ο.Ν.
Λαρίσης. 5) Φαλαγγί-
ται ομάδα Σουηδ.
Γυμναστικής Θεσ-
νίκης. 6) Φαλαγγίται
Μουράνων Κοζάνης.
7) Ποδοσφαιρ. ομάς
Ε.Ο.Ν. 24ου Ύποτο-
μέως Πρωτεύουσας
(Ύμηττος)...

5

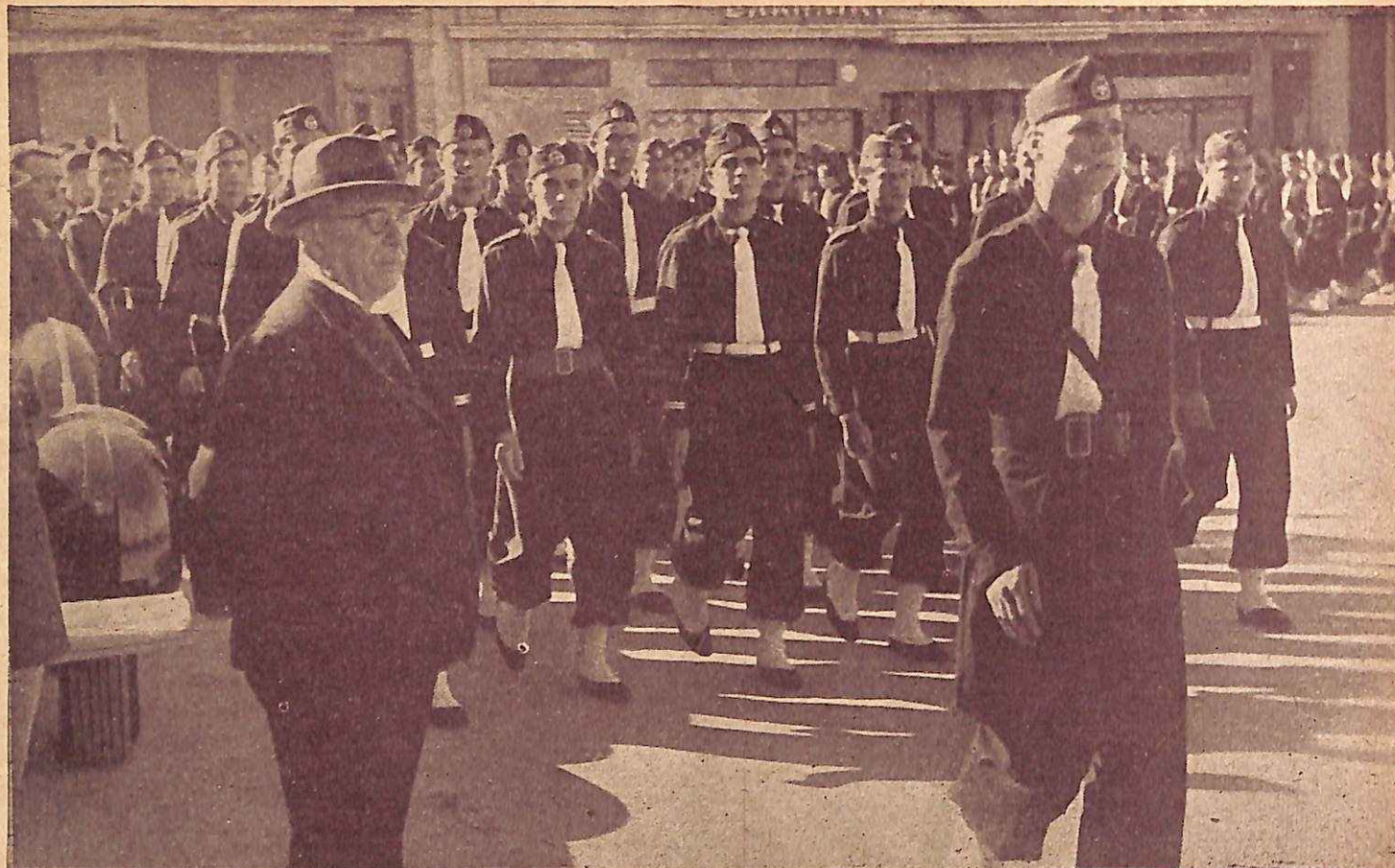

6

7

Σχηματισμοί της Ε.Ο.Ν. Πρωτεύουσας παρελαύνοντες πρό του 'Αρχηγού Έμπροσθεν της Μητροπόλεως.

'Αθλητική ομάδα Ε.Ο.Ν. Λιχαιδίωτη ('Ιστιάδας).

Το Όπιο των νέων

ΣΤΗΝ ΠΑΛΙΑ ΣΠΑΡΤΗ

— Γλυκοχαράζει... 'Η αὐγή, ἀφθαστη σ' ὁμορφιά, προβάλλει στολισμένη με τὴν αἰθέρια ἀνοιξιὰτικὴ στολή της, ζηλευτὴ βασίλισσα μέσα στὸ λουλουδένιο της ἄρμα.

Ὁ ἥλιος, σωστὸς βασιληᾶς, θαμνώνει με τ' ὀλόχρυσο στέμμα του τὴν πλάσι.

— Τὴ δῶραὶς ἀλήθεια ἥλιος, ἀλλὰ τί φρικτὸ θέσμι ἀντίκρυσσε στὰ πρῶτα βήματα τοῦ σημερινοῦ τοῦ ταξιδιοῦ!

Τὸ πῶμα μιάς μάχης, ποὺ λίγες ὥρες πρὶν μπροστὰ εἶχε ξεψυχοῦν καὶ εἶχε ἀφήσει τόσο ζωντανὰ τὰ πρόσφατα ἴχνη της. Κοντάρια, σπαθιά, συντρίμια, πτώματα, λεβέντικα κορμιά αἱματοκυλισμένα, αἱματοσταλάκτα ἀκόμη! Θλίβερα ἀπομεινάρια μιάς ἀλλῆς σφαγῆς.

Ἀπέραντο νεκροταφεῖο μοιάζει ὁ τόπος αὐτὸς τῆς συμφορᾶς καὶ τῆς καταστροφῆς! νεκρικὴ σιγαλιά εἶχε θρονιάσει στὸ ἐρημικὸ κοιμητήρι! δὲν ἀκούονται παρά λίγα κελαδόμενα πουλιῶν, πούχουν ἓνα τόνο τόσο θλιμμένον! Λές κι' εἶναι ἐπικηδεῖα τραγοῦδία στοὺς λεβέντες ποὺ θέρσιε τὸ ἀδυσώπητο δρεπάνι τῆς σφαγῆς.

Τὰ νεκρά τους ὅμως πρόσωπα, ποὺ, παρ' ὅλη τὴ νεκρικὴ τους χλωμάδα, θαρρεῖς πὼς εἶναι ζωντανά, καὶ θὰ μιλήσουν, τί μᾶς λένε; Κανένα παρὰ πόνον, καμμιὰ ζήλεια γιὰ τὴν ὁμορφὴ ζωὴ ποὺ ἄφησαν, καμμιὰ ἀγανάκτησις γιὰ τὸν θάνατο ποὺ τοὺς ἔκοψε τὴν ἀνάσα, δὲν εἶναι ζωγραφισμένη πάνω τους.

Εἶναι Σπαρτιάτες!

Ὁ θάνατος στὴ μάχη, ὁ θάνατος γιὰ τὴν πατρίδα, γιὰ τὴ Σπάρτη, εἶναι γλυκός, εἶναι δόξαμένος καὶ ζηλευτός.

Μάχεται, μάχεται ὁ Σπαρτιάτης! μπροστὰ του βλέπει τὸν ἑθρὸ, τὸν ἀδάσταχο τύραννο, τὸ βάνισο κατακτητῆ, ποὺ εἶναι ἑτοιμός, σὺν λυσσασμένο καὶ πεινασμένο λιοντάρι, νὰ χυθῇ καὶ νὰ ξεσχίσῃ τὰ σπλάγχνα τῆς μητέρας Πατρίδας.

Καὶ λυσσᾷ, βγάζει ἀφ' ὧν ἀπὸ τὸ στόμα, μόνον τὴν ἰδέα πὼς ἡ ἀγαπημένη του πατρίδα, τὸ ἱερωτέρον του πράγμα, μπορεῖ νὰ καταπατηθῇ ἀπὸ τοὺς ἄλλους! καὶ φρικτὰ στὴ σκέψι πὼς ἡ μητέρα του, ἡ οἰκονομία του, ἡ περιουσία του καὶ ὅλα τὰ ἀγαπητὰ του πράγματα, θὰ ὑποφέρουν τὴ δουλεία καὶ θὰ χάσουν τὴν πατρίδα ποὺ ἀκούραστη παρέχει ἀγάπη-ἀγαθὰ.

Γίνεται ὁρμητικὸς χειμαρρὸς, θέλει νὰ πνίξῃ τὸν ἀπαισιὸ ἑθρὸ. Ὁρμᾷ, ἐπιτίθεται καταβάλλοντας ὑπεράνθρωπες δυνάμεις, κτυπᾷ, σκοτώνει, βγάζει ἐπιφωνήματα ἐνθουσιασμοῦ,

ἀλλὰ δυστυχῶς, κτυπιέται... προσπαθεῖ γιὰ τελευταία φορὰ νὰ κτυπήσῃ! δὲν ἔχει δύναμι, λυγίζει ἐσθνικά...

Τὸ αἷμα ζεστὸ τρέχει ἀπὸ τὴν πληγὴ του καὶ αὐτὸς κυλισμένος χάμω, χωρὶς νὰ αἰσθάνεται τοὺς φρικτοὺς τοῦ πόνου καὶ τὰ μαρτύριά του, κυττάζει με ἀπάθεια τὸ κόκκινο αἷμα, ποὺ χύνεται ἀδιάκοπα ἀφαιρώντας του τὴ ζωὴ.

***

Τὰ μέλη του εἶναι κομμένα, παράλυτα, δὲν μπορεῖ νὰ σηκωθῇ. Ψυχορραγεῖ, πεθαίνει.

Ἡ μέρα προχωρεῖ σιγὰ-σιγὰ. Ὁ ἥλιος ἀνεβαίνει στὸ στερέωμα ἀργὰ-μεγαλόπρεπα.

Ὁ δόλος Σπαρτιάτης χτυπᾷ δειλὰ-δειλὰ καὶ τρέμοντας τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ τοῦ ἀφέντη του καὶ με πνιγμένη φωνή, με μισόλογα, ἀναγγέλλει στὴ Σπαρτιάτισσα μητέρα τὸν θάνατο τοῦ γιου της, τοῦ μονακριβοῦ παιδιοῦ της.

Ἡ μητέρα ἀνοίγει τὸ στόμα της! ἴσως γιὰ νὰ φωνάξῃ, νὰ κλάψῃ! τὸ μητρικὸ αἶσθημα, ἡ μητρικὴ στοργὴ ἔμπᾳ γιὰ μιά στιγμὴ μέσα της σὺν μιά ἀστραπιαία σπινθίρα, ἀλλ' ἀμέσως σβήνει. Τὸ στόμα εἶναι ἀνοικτὸ, μὰ δὲν βγάζει θρήνους. Νικᾷ τὸ αἶσθημα τῆς πατρίδας μέσα της καὶ μετανοιώνοντας ἴσως γιὰ τὴν πρώτη της αὐθόρμητὴ λύπη, γίνεται ἐξαφνὰ σκληρὴ, σκέπτεται ὑπερήφανα καὶ τὰ χεῖλη της προφέρουν τὰ παγερά γιὰ κάθε μητέρα λόγια, στὸν ἐξαιρισμένο δούλο.

«Ἀθλίε, δὲν θέλω νὰ μάθω ἂν σκοτώθηκε τὸ παιδί μου, ρωτῶ νὰ μάθω ἂν ἡ πατρίδα ἐνίκησε»!!!

ΕΛΛΗΝ Α. ΠΕΡΑΚΗ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΕΟΛΑΙΑ ΠΑΡΕΛΑΥΝΕΙ

Πάμ, παραράμ, πάμ, παραράμ. Οἱ Φαλαγγίτες προχωροῦν με βήμα ζωρὸ ἐπάνω στὸν ἀσφαλτοστρωμένο δρόμο.

Δυὸ σειρές ἀπὸ ἐθνικά χρώματα κοινοῦνται ρυθμικά, με τὸν ρυθμὸ, ποὺ δίδει ὁ μονότονος ἦχος τῶν τυμπάνων.

Ὅλοι με κορμιά τεταμένα, με τὸ κεφάλι ψηλά, με βλέμμα δνειροπόλο, βλέπουν στὸ βάθος τοῦ γαλάζιου οὐρανοῦ νὰ φεγγολοῦν ὁ διπλὸς πελεκὺς τοῦ σύμβολο τῆς Ε.Ο.Ν., καὶ οἱ τρεῖς λέξεις «Ἐμπρός πάντα ἑμπρός», ποὺ εἶναι τὸ σύνθημα, ὁ παλμός σ' ὅλες τὶς καρδιές τῶν Ἑλληνοπαιδῶν.

Μπροστὰ τὴ γαλάζια σημαία κυματίζει ὀδηγώντας τὴν Ἑλληνικὴ Νεολαία.

Στὶς τάξεις τῆς φάλαγγος μιά χαρὰ βασι-

λεύει, μιά εὐχαρίστησι πλημμυρίζει τὶς ψυχές ὅλων.

Οἱ Φαλαγγίτες ἐξακολουθοῦν νὰ προχωροῦν με τὸ ἀγέροχο ὕψος. Τώρα πλησιάζουν τὴν ἐξέδρα τῶν ἐπισήμων.

Με ζωρὴ, ἀπότομη στροφή τῆς κεφαλῆς τους χαιρετοῦν.

Χαιρετοῦν αὐτοὺς ποὺ θὰ μᾶς δείξουν πὼς νὰ κάνουμε μίαν Ἑλλάδα νέα, ἓναν τρίτο Ἑλληνικὸ πολιτισμὸ.

Τὸ πλῆθος ποὺ συγκεντρώθηκε χειροκροτεῖ τὴν ἀκμάζουσα νεολαία.

Οἱ Φαλαγγίτες με περισσώτερη ἀκόμη ὑπερηφάνεια, με τὰ στήθη φουσκωμένα ἀπὸ ἀγαλλίασι αἰσθάνονται ἓνα χαμόγελο νὰ ροδίσῃ στὰ χεῖλη τους.

— Ζήτω λεβέντες! φωνάζει μιά γορούλα. Μπράβο παιδιά μου.

Ἡ μουσικὴ τοῦ Δήμου σιγὰ σιγὰ σβήνει ὅσο ἀπομακρυνόμαστε ἀπ' τὴν ἐξέδρα.

Τώρα μόνον ὁ μονότονος ἦχος τοῦ τυμπάνου ἀντηχεῖ.

Πάμ, παραράμ, πάμ, παραράμ.

X. ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ

ΝΑΝΟΥΡΙΣΜΑ

Κοιμήσου ἀγγελοῦδι μου καὶ τ' ἄλλα τ' ἀγγελοῦδια, πῶχον φτεράκια καὶ πετοῦν, θαρροῦν νὰ σὲ ξυπνήσουν, πάνω ἀπὸ τὴν κοῦνια σου.

Καὶ θὰ σοὺ πουν τραγοῦδια πλῆλ' στ' αὐτάκι μουσικά, γιὰ νὰ σὲ νανουρίσουν.

Κοιμήσου κι' ἡ μανοῦλα σου γιὰ ἰδέες πὼς σὲ κοιτάει, σὲ κάθε σου χαμόγελο πετάει ἀπὸ χαρὰ.

Καὶ με γλυκεῖα συγκίνησι τὴν κοῦνια σου κουνάει, ὥσπου νὰ σ' ἀγκαλιάσουνε τ' ὄνειρόν τὰ σπέρα.

ΝΤΟΡΑ ΑΡΤΕΛΑΡΗ

7# Μαγειρική ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΥ

ΕΤΟΙΜΑΣΙΑΙ ΕΚΔΡΟΜΗΣ

Εἰς τὰς προετοιμασίας μιάς ἐκδρομῆς πρέπει νὰ προσθέτωμεν καὶ μερικά σκεύη διὰ τὸ μαγεῖν. Δηλαδὴ κατασρόλα ἢ ταψί, τηγάνι κλπ. Εἰς τὰς περιπτώσεις ὅμως ποὺ δὲν ἔχομεν τέτοια, τότε τὸ μαγεῖν μπορεῖ νὰ γίνῃ προχειρῶς, με ὅ,τι ἴδιποτε σκεῦος εὐρεθῇ. Ὡς λ.χ. ὁ κουβάς ποὺ ἀναφέραμε στὸ προηγούμενο, ἢ ἓνας γκαζοτενεκές κλπ. Καὶ ἂν πρόκειται περὶ κρέατος ἢ ψοριοῦ, τότε αὐτὰ ψήνονται ἀπλῶς ἀπάνω σὲ θρακιά, ἢ σουβλίστῳ τὸ κρέας κομμένο μικρὰ κομματάκια, με μικρὸς σουβλές.

ΜΕΡΙΚΑ ΜΙΚΡΟΕΡΓΑΛΕΙΑ

Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω ἀναφερόμενα σκεύη, χρειάζονται καὶ μερικά μικροεργαλεῖα, ὅπως λ.χ. κουτάλα βαθεῖα καὶ τρυπητὴ, ἓνα καλὸ μαχαίρι κουζίνας καὶ ἓνας μπαλτάς ποὺ χρησιμεύει, ὅχι μόνον γιὰ τὸ τεμάχισμα τῶν κρεάτων, ἀλλὰ καὶ γιὰ κοπὴν ἢ σχίσιμο ξύλων κλπ.

Μέσα δὲ στὸν ἐκδρομικὸ μας σάκκο πρέπει νὰ βρίσκονται πάντοτε, κουτάλι καὶ πιρροῦνι, ἓνας σουβλῆ, λίγος σπάγγος, βελὸν καὶ κλωστή καὶ μερικά καρφάκια. Εἶναι ἀπειρεῖς οἱ περιπτώσεις ποὺ μπορεῖ νὰ μᾶς χρειασθοῦν τὰ μικροπραγματάκια αὐτά.

ΜΕΡΙΚΕΣ ΑΚΟΜΗ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ

Νὰ μὴ λείπουν ἐπίσης ἀπὸ τὸν σάκκο μας ἓνα κουτάκι ἀπὸ τενεκὲ ἢ ἔστω ἀπὸ τσιγάρων, με λίγος ἀλατοπίπερο, ἓνα κουτάκι ντομάτα μελετὲ καὶ λίγη σκόνη μουστάρδας. Ἐπίσης καὶ λίγος λάδι καὶ βούτυρο, τὰ ὁποῖα μεταφέρονται εὐκόλως μέσα σὲ παγοῦρια γυμνὰ ἀπὸ ἐξωτερικὴ ἐπένδυσι γιὰ νὰ μὴ λιγιδιάουν. Τὸ βούτυρο γιὰ νὰ τὸ βάλλωμε στὸ παγοῦρι, τὸ λιώνωμε λίγο καὶ κατόπιν πάλι γιὰ νὰ τὸ βγάλωμε, ζεσταίνωμεν λίγο τὸ παγοῦρι. Καὶ διὰ νὰ πλυθοῦν κατόπι τὰ παγοῦρια ἀπὸ τὰ λάδια καὶ τὸ βούτυρο πλένονται

εὐκόλως με βραστὴ ἀλυσίδα ποὺ γίνεται με μιά χούφτα στάχτη καὶ λίγο νερό, ἐν ἑλλείψει σπονηνοῦ ἢ ποτάσσης.

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΕΙΣ ΜΕΡΙΔΑΣ

Διὰ νὰ μαγειρεύωμεν ὀτιδήποτε φαγητὸ διὰ μικρὰς ἢ μεγάλας ομάδας, πρέπει νὰ γνωρίζωμεν πόσα δράμια τροφίμων χρειάζονται δι' ἑκάστην μερίδα φαγητοῦ.

Ἀς ὑποθέσωμεν λοιπὸν ὅτι θὰ μαγειρευθῇ φαγητὸν κρέας ἀρνὶ ψητὸ με πατάτες. Κανονικὴ μερίς κρέατος ὡμοῦ ἀπὸ ἀρνὶ, λογαριάζεται 75 δράμια ὅταν δίδονται μαζί πατάτες ἢ κάποια σαλάτα. Ἀν ὅμως εἶναι σκέτο τὸ κρέας, τότε ἡ μερίς ἡμπορεῖ νὰ εἶναι ἔως 100 δράμια, ἔαν μάλιστα πρόκειται γιὰ νέους ποὺ ἡ δρεῖς τους αὐξάνει στὴν ἐξοχὴ καὶ στὸ παιχνίδι.

Πατάτες λογαριάζονται γιὰ κάθε μερίδα, ὅταν ὑπάρχῃ καὶ κρέας ἔως 100 δράμια, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως νὰ καθαρισθοῦν προσεκτικὰ ὥστε νὰ μὴ πελεκηθοῦν ἢ περισσώτερες με τὰ φλούδια τους.

Ἡ δὲ ποσότης τοῦ βουτύρου ἢ μαγειρικοῦ λίπους εἶναι ἀνάλογη με τὸ πάχος ποὺ ἔχει τὸ ἀρνί. Ἐάν δηλ. τὸ κρέας εἶναι παχύ, τότε δυομιση με τρία δράμια κατ' ἄτομον ἀρκοῦν. Ἀν ὅμως εἶναι ἀπαχὺ, τότε χρειάζον-

ται τρίαμιση ἔως τέσσαρα δράμια κατὰ μερίδα.

Ἀλάτι ὑπολογίζεται γιὰ κάθε ὀκτὸ κρέατος ἔως μιά κουταλιά τῆς σούπας ψιλό. Ὅταν δὲν ὑπάρχῃ δὲ ψιλὸ ἀλάτι, τρίβεται εὐκόλως ἐπάνω σὲ μιά πλάκα με μιά πέτρα πλακωτῇ.

Ἡ προσθήκη ντομάτας στὰ ψητὰ δὲν πρέπει νὰ γίνεται, ἀλλ' ἐπειδὴ πολλοὺς κόσμους τὴν συνηθίζει καὶ τοῦ ἀρέσει, διὰ τοῦτο ἀφίνεται εἰς τὴν θέλησιν ἐκείνων ποὺ θὰ φάγουν. Ὁ ὑπολογισμὸς κατὰ μερίδα εἶναι 40-50 δράμια διὰ φρέσκας καὶ 2 δράμια μόνον μελετὲ ἢ πολτὸν ἀναλυμένον με λίγο νερό.

ΠΩΣ ΕΤΟΙΜΑΖΕΤΑΙ ΤΟ ΨΗΤΟ ΦΟΥΡΝΟΥ

Ἐάν τὸ κρέας χρειάζεται πλύσιμο, τὸ πλένωμε με κρύο νερό καὶ ἀφοῦ τὸ ἀλατίσωμεν γύρω-γύρω τὸ βάζομε στὸ ταψί. Καὶ ἂν προστεθοῦν καὶ πατάτες τὶς καθαρίζομε καὶ τὶς πλύνωμε σὲ κρύο νερό νὰ μὴ μαυρίσωμεν ὅσο ὅσο καθαρισθοῦν ὅλες. Τότε τὶς κόβωμε ὅσο ἓνα μεγάλο καστα-νὸν, τὶς ἀλατίζομε καὶ τὶς βάζομε γύρω στὸ κρέας. Διαλύομε τὴν ντομάτα μελετὲ καὶ τὴν περιχύνωμε ἢ κόβωμε φέτες τῆς φρέσκας καὶ τὴν στρώνωμε ἀπ' ἐπάνω. Τότε περιλούζομε τὸ ὅλον με βούτυρο λωμένον καὶ ψήνεται εἰς τὸν φούρνον ἐπὶ μιάμιση τοῦλάχιστον ὥραν.

N. ΤΣΕΛΕΜΕΝΤΕΣ

ΤΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ ΤΟΥ HECTOR MALOT

Χειρίς οίκογένεια

(Συνέχεια)
έκ του προηγούμενου)
— Πιάσε μας πον-
τίκια νά τὰ φάμε,
μού φώναξε ὁ Καρ-
ρορής.

— Ἀλλὰ γιὰ νὰ πιά-
σω ποντίκια ἔπρεπε
νὰ εἶμαι πολύ πιὸ εὐκίνητος.

— Ὡστόσο ἡ ἐλπίδα μὲ εἶχε ἀναζωογονήσει
καὶ τὸ κενὸ ἐκείνο στὴ στοὰ μὲ γέννησε
μιὰ ἰδέα, πού μὲ βασάνιζε σὰν πειρασμός.
Ξαναβέβαια στὸ σκαλί τοὺς καὶ εἶπα:

— Δάσκαλε ἔχω μιὰ ἰδέα. Ἀφοῦ τὰ ποντί-
κια τρέχουν στὴ στοὰ θὰ πῆ πὼς μποροῦν νὰ
περνοῦν.

Θὰ πᾶω κολυμπώντας ὡς τὶς σκάλες. Ἀπὸ
κεῖ θὰ μπορέσω ἴσως νὰ φωνάξω, ν' ἀκουσθῶ
καὶ νὰ βοηθῶμαι ἔτσι νὰ σωθῶ. Θὰ ἔλθουν
νὰ μᾶς πάρουν γρηγορώτερα παρὰ ἀπ' τὸ κα-
τέβασμα πού σκάσουν.

— Σοὺ τὸ ἀπογορεύω.
— Μὰ δάσκαλε, ἐγὼ κολυμπῶ ὅπως σεῖς
περπατᾷς. Σὲν τὸ χέλι!

— Κι' ὁ κακὸς ἀέρας;

— Ἀφοῦ τὰ ποντίκια περνοῦν ὁ ἀέρας δὲν
θὰ εἶναι πιὸ κακὸς γιὰ μένα παρὰ γι' αὐτά.
— Πήγαινε Ρεμὴ, φώναξε ὁ Παγῆς, θὰ σοὺ
χαρίσω τὸ ρολοὶ μου.

— Γάσπαρε, τί λὲς ἐσύ; ρώτησε ὁ Δάσκα-
λος.

— Τίποτα, ἀν νομίζῃ πὼς μπορεῖ νὰ πᾶ
κολυμπώντας στὶς σκάλες, ἄς πᾶ. Δὲν ἔχω
τὸ δικαίωμα νὰ τὸν ἐμποδίσω.

— Κι' ἂν πνιγῇ;

— Κι' ἂν σωθῇ, ἀντὶ νὰ πεθάνῃ περιμένον-
τας ἐδῶ;

— Ὁ Δάσκαλος σκέφθηκε μιὰ στιγμή καὶ
πιάνοντας τὸ χέρι μου εἶπε:

— Τὸ λείψανό σου, μικρέ; Κάμε δὲ τι
θέλεις. Μοῦ φαίνεται πὼς ἐπιχειρεῖς τὰ ἀδύ-
νατα, μὰ δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ πού τὸ
ἀδύνατο καταρθώνεται. Φίλησέ με!

Τὸν ἐφίλησα καθὼς καὶ τὸ θείο Γάσπαρο,
ἐπειτα γδύθηκα καὶ κατέβηκα στὸ νερό.

— Νὰ μὴ φωνάζετε πάντα τοὺς εἰπα πρὶν
ἀρχίσω νὰ κολυμπῶ. Ἡ φωνὴ σας θὰ μὲ ὀ-
δηγῇ. Πόσο ἦταν τὸ κενὸ διάστημα κάτω
ἀπ' τὸ ταῖδι τῆς στοᾶς; Θὰ μποροῦσα νὰ κι-
νοῦμαι ἐλεύθερα; Αὐτὸ ἦταν τὸ ζήτημα. Ἀ-
φοῦ προχώρησα λίγες ὀρυγνὲς εἶδα πὼς μπο-
ροῦσα νὰ κολυμπῶ αἰγὰ αἰγὰ μὲ προσοχὴ
μὴν κτυπήσω τὸ κεφάλι πάνω στὴ στοὰ. Ἦ-
ταν κατορθωτὸ λοιπὸν ἐκείνο πού ἐπιχειροῦ-
σα. Στὸ τέλος ὅμως τί μὲ περίμενε; Σωτη-
ρία ἡ θάνατος;

Γύρισα πίσω μου καὶ εἶδα τὸ φῶς τῆς λυ-
χνίας νὰ καθρεφτίζεται στὰ μαύρα νερά. Εἶ-
χα ἔτσι ἕνα φῶρ.

— Καλὰ πᾶς; μοῦ φώναξε ὁ Δάσκαλος.

— Ναί...

Καὶ προχώρησα μὲ προσοχὴ. Ὅλη ἡ δυ-
σκολία γιὰ νὰ φθάσω στὶς σκάλες ἦταν νὰ
βρῶ τὸν δρόμο. Γιατὶ ἤξερα σ' ἕνα μέρος πού
δὲν ἦταν πολὺ μακριὰ οἱ στοές διασταυροῦ-
νονταν. Ἄν ἔκανα κανένα λάθος στὸ σκο-
τάδι ἦμουν χαμένος. Γιὰ νὰ ὀδηγηθῶ καλὰ,
δὲν ἔφταναν τὸ ταῖδι καὶ οἱ τοῖχοι τῆς
στοᾶς; εἶχα ὅμως κάτω στὸ πάτωμα ἕνα ὀδη-
γὸ ἀσφαλτέστερο: Τὶς σιδηροδρομικὲς γραμ-
μές. Ἄν τὶς ἀκολουθοῦσα ἦμουν βέβαιος πὼς
θὰ εὑρίσκα τὶς σκάλες. Κάθε τόσο λοιπὸν κα-
τέβαινα τὰ πόδια μου καὶ ἄμα ἀγγίζα τὶς σι-
δηροδρομικὲς γραμμές ἀνέβαινα πάλι σιγὰ
σιγὰ. Μὲ τὶς γραμμές κάτω ἀπ' τὰ πόδια
μου, μὲ τὶς φωνὲς πίσω τῶν συντρόφων μου,
δὲν θὰ χανόμουν.

Οἱ φωνὲς ἐξασθενίζαν ὁλοένα. Ὁ κρότος
τῶν βαγονίων δυνάμωνε. Ἀπ' αὐτὰ καταλά-
βαινα πὼς προχωροῦσα. Θὰ ἐξανέλειπα λοι-
πὸν τὸ φῶς τῆς ἡμέρας καὶ ἀπὸ μένα θὰ σώ-
ζονταν οἱ συντρόφοί μου! Ἡ ἰδέα αὐτὴ μοῦ
δινε δύναμη. Καθὼς κολυμποῦσα στὴ μέση
τῆς στοᾶς, δὲν εἶχα παρὰ νὰ κάνω δεξιὰ γιὰ
νὰ συναντήσω τὶς γραμμές. Καὶ συνήθως πε-
ριωρίζομαι νὰ τὶς ἀγγίζω μὲ τὸ πόδι. Κά-
ποτε ὅμως ἐπειδὴ δὲν τὶς εὑρίσκα μὲ τὸ πό-
δι, βυθίστηκα γιὰ νὰ τὶς πιάσω μὲ τὰ χέρια.

Ἀλλὰ τοῦ κάκου. Πήγαινα ἀπ' τὸν ἕναν
τοῖχο τῆς στοᾶς ὡς τὸν ἄλλον, χωρὶς νὰ βρί-
σκω τίποτα.

Εἶχα χάσει τὸ δρόμο!

Στάθηκα ἀκίνητος γιὰ νὰ ἰδῶ πού βρισκό-
μουν καὶ νὰ σκεφθῶ. Οἱ φωνὲς τῶν συντρό-
φων δὲν ἔφταναν τώρα παρὰ σὰν ἕνας ψί-
θυρος, μόλις ἀκουστός. Πῆρα μιὰ βαθεῖα
ἐισπνοὴ καὶ βυθίστηκα πάλι, μὰ χωρὶς νὰ
ἐπιτύχω περισσότερα ἀπὸ τὴν πρώτη φορὰ.
Γραμμὲς τίποτα. Χωρὶς νὰ τὸ καταλάβω, εἶ-
χα μὴν στὴν ἄλλη στοὰ, ἔπρεπε νὰ γυρίσω
πίσω.

Ἀλλὰ πῶς; Οἱ συντρόφοί μου δὲν ἐφώνα-
ζαν πιά ἢ δὲν τοὺς ἀκούω.

Ἐμείνα μιὰ στιγμή παραλυμένος ἀπὸ μιὰ
ἀγωνία, μὴ ξέροντας κατὰ πού νὰ διευθυνθῶ.

Ἦμουν λοιπὸν χαμένος μέσα στὸ κατά-
μαυρο ἐκείνο σκοτάδι, στὸν βαρὺ ἐκείνο θό-
λο, μέσα στὸ παγωμένο ἐκείνο νερό. Ἀξάφνα
ὅμως ἀκούσα τὶς φωνὲς τῶν συντρόφων μου
καὶ κατάλαβα ἀπὸ πού ἔπρεπε νὰ γυρίσω.

Ἀφοῦ ἔκανα καμιά δεκαριά ὀρυγνὲς πί-
σω, ἐξανέβηκα καὶ βρήκα τὶς γραμμές.

Ἐκεῖ λοιπὸν ἦταν τὸ σταυροδρόμι. Ζήτησα
τὴν πλάκα πού ἦταν στὴ διακλάδωσι, δὲν τὴν
βρήκα ὅμως. Ζήτησα καὶ τ' ἀνοίγματα πού
ἦταν στὴ στοὰ, ἀλλὰ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ δὲν
ἀπάντησα παρὰ τοῖχο. Πού ἦταν οἱ γραμ-
μές; Τὶς ἀκολουθῆσα ὡς τὴν ἀκρὴ. Κόδονταν
ἀπόμακρο.

Τότε κατάλαβα πὼς ὁ σιδηροδρόμος εἶχε
καταστραφῇ ἀπὸ τὴν πλημμύρα. Ἐτοί δὲν
εἶχα πιά ὀδηγὸ. Μὲ αὐτοὺς τοὺς ὄρους τὸ
σχέδιό μου γίνονταν ἀκατόρθωτο. Δὲν εἶχα
πιά παρὰ νὰ γυρίσω στὸ ἀσπλὸ μου. Τὸ
δρόμο τὸν εἶχα κάμει. ἤξερα πὼς ἦταν ἡ
κίνδυνος καὶ κολυμποῦσα γρηγορὰ γιὰ νὰ
φθάσω στὸ ἀνέβασμα. Οἱ φωνὲς τῶν συντρό-
φων μου μὲ ὀδηγοῦσαν. Ὅσο ἐπλησίαζα οἱ
φωνὲς αὐτὲς μοῦ φαίνονταν σταθερότερες.

Θάλεγε πὼς οἱ συντρόφοί μου εἶχαν πάρει
καينوῦργια δύναμη. Ἐφθασα στὴν εἰσοδὸ τοῦ
ἀνέβασματος, καὶ τότε φωνάξα κι' ἐγώ.

— Ἐλα γρηγορὰ μοῦ εἶπε ὁ Δάσκαλος.

— Δὲ βρήκα τὸ δρόμο.

— Δὲν πειράζει. Τὸ κατέβασμα προχωρεῖ.

Ἀκούει τὶς φωνὲς μᾶς, ἀκούει τὶς δικές
τους; σὲ λίγο θὰ μιλοῦμε.

Ἀνέβηκα γρηγορὰ τὸ σκαλί μας καὶ ἀκρο-
άσθηκα. Ἀληθεῖς, τὰ κτυπήματα ἦταν τώρα
πολύ δυνατώτερα, καὶ οἱ φωνὲς τῶν ἐργα-
τῶν ἐφθάναν ἀδύνατες ἀκόμα, μὰ ἐφθάναν σ' αὐ-
τιά μου.

Ἦταν ἀπ' τὴν πρώτη χαρὰ, κατάλαβα
πὼς ἦμουν παγωμένος. Καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶ-
χαν στεγνά ροῦχα νὰ μοῦ δώσουν μ' ἔβωσαν
ὡς τὸ λαμπρὸ σὲ τριμμένο κάρβουνο πού δια-
τηρεῖ πάντα κάποιο θερμότητα. Ὁ Δάσκα-
λος μὲ τὸ θείο Γάσπαρο κάθισαν πολὺ κον-
τὰ μου γιὰ νὰ μὲ ζεσταίνουν.

Ἐφίλησα τὸ Δάσκαλο καθὼς καὶ τὸ θείο
Γάσπαρο.

Ἐφίλησα τὸ Δάσκαλο καθὼς καὶ τὸ θείο
Γάσπαρο.

Ἐφίλησα τὸ Δάσκαλο καθὼς καὶ τὸ θείο
Γάσπαρο.

Ἐφίλησα τὸ Δάσκαλο καθὼς καὶ τὸ θείο
Γάσπαρο.

Ἐφίλησα τὸ Δάσκαλο καθὼς καὶ τὸ θείο
Γάσπαρο.

Ἐφίλησα τὸ Δάσκαλο καθὼς καὶ τὸ θείο
Γάσπαρο.

Ἐφίλησα τὸ Δάσκαλο καθὼς καὶ τὸ θείο
Γάσπαρο.

Ἐφίλησα τὸ Δάσκαλο καθὼς καὶ τὸ θείο
Γάσπαρο.

Ἐφίλησα τὸ Δάσκαλο καθὼς καὶ τὸ θείο
Γάσπαρο.

Ἐφίλησα τὸ Δάσκαλο καθὼς καὶ τὸ θείο
Γάσπαρο.

Ἐφίλησα τὸ Δάσκαλο καθὼς καὶ τὸ θείο
Γάσπαρο.

Ἐφίλησα τὸ Δάσκαλο καθὼς καὶ τὸ θείο
Γάσπαρο.

Ἐφίλησα τὸ Δάσκαλο καθὼς καὶ τὸ θείο
Γάσπαρο.

Ἐφίλησα τὸ Δάσκαλο καθὼς καὶ τὸ θείο
Γάσπαρο.

Ἐφίλησα τὸ Δάσκαλο καθὼς καὶ τὸ θείο
Γάσπαρο.

Τότε τοὺς διηγῆτο τὴν ἐξερεύνησίν μου
καὶ πὼς εἶχα χάσει τὶς γραμμές.

— Τόλμησε νὰ βυθισθῇς;

— Γιατὶ ὅχι; Αὐτοῦτως δὲν βρήκα τίποτα.
Μὰ καθὼς εἶπε κι' ὁ Δάσκαλος αὐτὸ δὲν μὲ
πειράζει τώρα. Γιατὶ ἂν δὲν σωθήκαμε ἀπ' τὴ
πειρὰ, θὰ σωνόμασταν σὲ λίγο ἀπ' τὸ κατέ-
βασμα. Οἱ φωνὲς ἔγιναν ἀρκετὰ καθαρές,
ὥστε νὰ ἐλπίσουμε πὼς σὲ λίγο θ' ἀνοίγουμε
καὶ λόγια. Πραγματικῶς σὲ λίγο ἀκούσαμε
τὰ τρία αὐτὰ λόγια πού προσφέρθηκαν ἀργά:

— Πόσοι εἰστε ἐκεῖ;

— Ὁ θείος Γάσπαρος εἶχε τὴν πιὸ δυνατὴ καὶ
καθαρὴ φωνὴ ἀπ' ὅλους μᾶς. Τὸν βάλαμε ν'
ἀπαντήσῃ.

— Ἐξή!

Ἀκολουθῆσε μιὰ στιγμή σιωπῆς. Χωρὶς
ἄλλο ἀπ' ἐξῶ θὰ περιμέναν μεγαλύτερο ἀρι-
θμό.

— Κάμετε γρηγορὰ, φώναξε ὁ θείος Γά-
σπαρος, δὲν βαστοῦμε πιά.

— Τὰ δυνάμειν, Παγῆς, ὁ Δάσκαλος, Καρ-
ρορής, Ρεμὴς, Γάσπαρος.

Γιὰ κείνους πού ἦταν ἐξῶ αὐτὴ ἦταν ἡ
τραγικώτερη στιγμή. Ὅταν διαδόθηκε πὼς
σὲ λίγο θὰ μπορούσαμε ν' ἀκούωμαστε, ὅλοι
οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ φίλοι τῶν χαμένων ἐργα-
τῶν ἐτρέξαν νὰ μάθουν καὶ μὲ μεγάλο κόπο
οἱ στρατιῶτες τοὺς κρατοῦσαν στὴν εἰσοδὸ
τῆς στοᾶς.

Ὅταν ὁ μηχανικὸς τοὺς εἶπε πὼς εἴμαστε
μόνο ἔξη, μιὰ ὀδυνηρὴ ἀπογοήτευσί τοὺς κυ-
ρίεψε, ἀλλὰ καὶ ἀνέναντι διατήρησε καὶ κάποια
ἐλπίδα, πὼς ἀνάμεσα στοὺς ἔξη μπορούσε νὰ
ἦταν καὶ ὁ δικός του.

Τοὺς εἶπε ὕστερα καὶ τὰ δυνάμειν μᾶς.

Ἀλλοῖοι μὲν. Ἀπὸ ἐκατὸν εἰκοσι μῆτερες ἢ
γυναικες μόνον τέσσερις εἶδαν τὴν ἐλπίδα
τοὺς νὰ πραγματοποιηθῇ. Πόση λύπη, πόσα
δάκρυα!

Μὰ καὶ μεις σκεφθήκαμε τοὺς χαμένους
συντρόφους μᾶς.

— Πόσοι σωθήκανε; Ρώτησε ὁ θείος Γά-
σπαρος.

— Δὲν μᾶς ἀποκρίθηκαν.

— Ρώτησε τί γίνεται ὁ Πέτρος, εἶπε ὁ Πα-
γῆς.

Ἡ ἐρώτησις ἐγίνε, μὰ κι' αὐτὴ ἔμεινε χω-
ρὶς ἀπάντησι.

— Δὲν θάκουσαν.

— Πῆς καλύτερα πὼς δὲν θέλουν ν' ἀπαν-
τήσουν.

— Ρωτήστε, εἶπα τότε ἐγώ, πόσον καιρὸ
εἴμαστε κλεισμένοι ἐδῶ μέσα.

— Δεκατέσσερις ἡμέρες, μᾶς φώναξαν.

— Δεκατέσσερις ἡμέρες; Κανένας ἀπὸ ἐμᾶς
δὲν ἐπίστευε πὼς εἴμαστε περισσότερες ἀπὸ
πέντε ἔξη.

— Δὲν θὰ μείνουμε ὅμως ἀκόμα μῆτε μᾶς.
Κάμετε κουράγιο. Ἀς μὴ μιλοῦμε, γιατί χα-
σομερᾶμε. Λίγες ὥρες ἀκόμα καὶ γλυτώνετε!

Μὰ κάθε τόσο ἡ ὁμιλία ἐξανάρχιζε.

— Πεινάτε;

— Πάρα πολὺ!

— Μπορεῖτε νὰ περιμένετε; Ἄν εἴσατε
ἐξαντλημένοι θὰ σκάσουμε μιὰ στενὴ τρύπα
καὶ θὰ σὰς στείλουμε ζοῦμο. Μ' αὐτὸ ὅμως
θ' ἀργήσῃ ἡ ἐλευθέρωσί σας. Ἄν βαστάτε
θὰ βγῆτε πιὸ γρηγορὰ.

— Βαστοῦμε, κάμετε γρηγορὰ.

Ἡ λειτουργία τῶν βαγονίων δὲν εἶχε πα-
ύει οὔτε στιγμή καὶ γιὰ τοῦτο τὸ νερό χαμῆ-
λωνε κανονικά.

— Πῆς τους πὼς τὸ νερό χαμηλώνει, εἶπε
ὁ Δάσκαλος.

— Τὸ ξέρουμε, μᾶς εἶπαν. Εἶτε ἀπὸ τὸ κα-
τέβασμα, εἶτε ἀπὸ τὴ στοὰ θὰ σὰς ἔλθουμε. .
σὲ λίγο.

Τὰ κτυπήματα τῶν σφυριῶν ἔγιναν πιὸ ἀ-
δύνατα καὶ πὺ προσεκτικά.

Γιατὶ οἱ ἐργάτες περιμέναν ἀπὸ στιγμή σὲ
στιγμὴ ν' ἀνοίξῃ τρύπα καὶ ἐπειδὴ τοὺς εἶ-
χαμὲ ἐξηγήσει τὴν θέσιν μας, φοβῶνταν μήπως
γινόνταν καμιά κατάρρευσις, πού πέφτοντας
ἐξαιφνικὰ στὰ κεφάλια μας μπορούσε νὰ μᾶς
πληγώσῃ, νὰ μᾶς σκοτώσῃ ἢ νὰ μᾶς πετάξῃ
στὸ νερό, ἀνάκατα μὲ τὰ χῶματα.

Ὁ Δάσκαλος μᾶς ἐξηγήσε πὼς ἦταν κι'
ἄλλος φόβος: Ἀπὸ τὸν ἀέρα. Μόλις ἀνοίγε
δηλαδὴ ἡ τρύπα, ὁ ἀέρας μπορούσε νὰ

εἰσορμήσῃ σὰ σφαῖρα κανονιοῦ καὶ ν' ἀναπο-
δογυρίσῃ τὰ πάντα.

Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ προσέχουμε καλὰ, κα-
θὼς ἐπρόσεχαν κι' ἐκεῖνοι πού ἔσκαδαν.

Τὸ τράνταγμα πού προσενοῦσαν στὸν ὄγκο
τοῦ ὀρυκτοῦ τὰ κτυπήματα, ἐκολλοῦσε τώρα
ἀπὸ τὸ ἀπάνω μέρος τοῦ ἀνέβασματος κομ-
μάτια κάρβουνο πού κατρεκυλοῦσαν στὴν
κατηφορίαν, κι' ἐπεφταν στὸ νερό.

Περίεργο πράγμα! Ὅσο πλησίαζε ἡ σι-
γὴ τῆς σωτηρίας μᾶς, τόσο πιὸ ἀδύνατοι
γινόμαστε. Ἐγὼ τοῦλάχιστον δὲν μπορούσα
νὰ σταθῶ στὰ πόδια μου κι' ὅλο ἐαπλωμένος
στὴν καρδουνοσκόνη ἔτρεμα χωρὶς νὰ κρυ-
νῶ.

Τὸ χέρι μου νὰ κουνήσω μοῦ ἦταν ἀδύνατο.

Τέλος ἐξεκόλλησαν καὶ μερικά μεγάλα
κομμάτια κι' ἔπεσαν ἀνάμεσα μᾶς. . . Ἡ τρύ-
πα εἶχε ἀνοίξει στὸ θόλο τοῦ ἀνέβασματος κι'
ἡ λάμψη τῶν λυχνιῶν μᾶς ἐτύφλωσε.

Στὴ στιγμὴ ὅμως ἐξανέσπασε στὸ σκοτάδι.
Ἐνα ρεύμα ἀέρος, ἕνα φοδερὸ ρεύμα, ἕνας
σείσμος, πού πήρε σθάρνα κομμάτια κάρ-
βουνο καὶ συντρίμια καὶ κάθε λογῆς τὶς ἐξοθῆ-
σε.

— Εἶναι ἀέρας, μὴ φοβάστε, θὰ τὶς ξανα-
νάουμε. Περιμένετε.

Περιμένετε! Ἀκόμα νὰ περιμένουμε; . . .

Μὰ τὴν ἴδια στιγμὴ ἕνας μεγάλος δόρυθος
ἀκούστηκε στὸ νερό τῆς στοᾶς καὶ γυρίζον-
τας εἶδα μιὰ ζωερὴ λάμψη πού προχωροῦσε
κατὰ μᾶς.

— Θάρρος, θάρρος, . . . μᾶς ἐφώναζαν.

Κι' ἐνῶ, ἀπὸ τὸ κατέβασμα ἔδιναν τώρα τὸ
χέρι σὲ κείνους πού κέτονταν σ' ἀπάνω σκα-
λί, ἔφθασαν συγχρόνως καὶ σὲ μᾶς ἀπὸ τῆς
στοᾶς.

Ἐπὶ κεφαλῆς ἦταν ὁ μηχανικός.

Αὐτὸς σκαρφάλωσε πρῶτος στὸ ἀνέβασμα
καὶ βρέθηκε στὴν ἀγκαλιά του πρὶν προφτά-
σω νὰ εἰπῶ λέξι.

Ἦταν καιρός. Δὲν θὰ μπορούσα πιά νὰ
βαστάξω οὔτε στιγμή.

Εἶχα κλείσει τὰ μάτια, σὰ λιγοθυμῆμενος.

Καταλάβαινα ὅμως πὼς μ' ἐσήκωναν, μ'
ἐκουβαλοῦσαν καὶ ἄμα βγήκαμε ἀπ' τὴ με-
γάλη στοὰ πὼς μ' ἐτύλιξαν μὲ ζεστὰ ροῦχα.

Σὲ λίγο αἰσθάνθηκα σὰν ἕνα θάμνωμα
πού μὲ ἀνάγκασε ν' ἀνοίξω τὰ μάτια.

Ἦταν τὸ φῶς τῆς ἡμέρας.

Ἦμασταν ἐξῶ.

Ἐνα ἄσπρο πρᾶγμα ρίχτηκε ἀπάνω μου.

Ἦταν ὁ Κάπης πού μάλιστα μὲ εἶδε ρίχτηκε
στὴν ἀγκαλιά τοῦ μηχανικοῦ μ' ἕνα πῆδημα
καὶ μοῦ ἔγλυψε τὸ πρόσωπο. Συγχρόνως αἰ-
σθάνθηκα κάποιον νὰ πιάνῃ τὸ δεξιὸ μου χέρι
καὶ νὰ τὸ φίλῃ. Ἦταν ὁ Μαρτίνας πού μὲ
ἀδύνατη φωνὴ ἔλεγε:

— Ρεμὴ.

Κοίταξα γύρω μου. Εἶδα τότες ἕνα πλῆ-
θος ἀμέτρητο παραταγμένον σὲ δύο σειρές
πὺ ἄφηναν μετὰ τὸν ἕνα μικρὸ πέρασμα
γιὰ μᾶς. Καὶ τὸ πλῆθος αὐτὸ στέκονταν σιω-
πηλὸ γιατί τοὺς εἶχαν παραγγεῖλει νὰ μὴ μᾶς
ταράξῃ μὲ φωνές. Ἡ στάσις τοῦ ὅλου καὶ
τὸ βλέμμα τοῦ μᾶς μιλοῦσαν ἀντὶ γιὰ τὰ
χεῖλη του.

Στὴν πρώτη γραμμὴ τὸ μάτι μου ἀντελή-
φθη κάτι χρυσὰ πού ἐλαμπαν στὸν ἥλιο. Ἦ-
ταν οἱ παπᾶδες τῆς Βάρσης πού εἶχαν ἔλθει
στὴν εἰσοδὸ τοῦ ἀνθρακωρυχείου γιὰ νὰ δεη-
θοῦν γιὰ τὴ σωτηρία μᾶς.

Μόλις φανήκαμε, γονάτισαν στὴ σκόνῃ —
γιατὶ στὸ διάστημα τῶν δεκατεσσάρων ἡμε-
ρῶν ἢ γῆ πού εἶχε βραχὴ ἀπὸ τὸν κατακλυ-
σμὸ ἐπρόφθαζε νὰ στεγνώσῃ.

Εἴκοσι χέρια ἀπλώθηκαν νὰ μὲ πάρουν.

Ἀλλὰ ὁ μηχανικός δὲν μ' ἔβλεπε σὲ κανέναν.
Καὶ περήφανος γιὰ τὸ θρίαμβό του, εὐτυχι-
σμένος καὶ θαυμάσιος μ' ἔφερε μόνος του ὡς
τὰ Γραφεῖα τῆς Ἐταιρείας ὅπου εἶχαν ἐτοι-
μάσει κρεβάτια γιὰ νὰ μᾶς δεθθοῦν. Ὑστε-
ρα ἀπὸ δύο μέρες περιπατοῦσα στὴ Βάρση,
μὲ τὸν Ἀλέξη τὸν Μαρτίνα, καὶ τὸν Κάπη,
κι' ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, σταματοῦσαν στὸ πᾶ-
ρσμά μου γιὰ νὰ μὲ βλέπουν. Πολλοὶ μ' ἐ-
πλησίαζαν καὶ μοῦ ἐφίγαν τὸ χέρι μὲ δα-

Ο ύπεροχος πίνακας του μεγάλου ζωγράφου Δαυίδ που βρίσκεται στο Μουσείο του Λούβρου. Στο μέσον ο Λεωνίδας κάθεται πάνω σ' ένα βράχο κοντά στο βωμό του 'Ηρακλέους κρατώντας τα δπλα του. Δίπλα του ο μάντις Μεγιστίας καταθέτει στο βωμό το λουλουδένιο στεφάνι που φορούσε

την ώρα της θυσίας και ο τυφλός Εύρυτος κραδαίνει το δόρυ του. Οι Σαλπικται δίδουν το σύνθημα της μάχης, ενώ κάποιος οπλίτης χαράζει στο βράχο με το ξίφος του το μεγάλο μήνυμα. «Ω ξείν αγέλειν Λακεδαιμονίους ότι τήδε κείμεθα τοίς κείνων ρήμασι πειθόμενοι».

Ο ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΣΤΙΣ ΘΕΡΜΟΠΥΛΕΣ

«Πολύ μὲν ἄνθρωποι εἶεν, ἄνδρες δ' ὀλίγοι».

Ποτέ ως τότε το άψυχο μαρμάρινο άγαλμα του 'Ηρακλέους, που στόλιζε το βωμό του 'Ηρωος στο έρημικό εκείνο στενό των Θερμοπυλών, δεν είχε αντικρύσει τόσους ανθρώπους κι' έτσι παράξενα ντυμένους, όσο τουτο τον 'Ιούνιο του 480 π. Χ. Δεν φορούσαν οι άνθρωποι αυτοί ούτε πολυτελείς χλαμύδες, ούτε κρατούσαν πολύτιμα δώρα προσφοράς και θυσίας. 'Ακόμα δεν είχαν φτάσει εκεί για να ξεπλύνουν το σώμά τους στις Ιερές Ιαματικές πηγές που προστάτευε ο θρυλικός ήμιθεος.

Στά χέρια τους, αντί κλωνάρια δάφνης, κρατούσαν την άσπιδα και το δόρυ και τα κεφάλια τους ήταν στολισμένα από πολεμικά κράνη. Δεν πήγαν εκεί για πανηγύρια και τελετές. Πήγαν για να προστατεύσουν την τιμή της 'Ελλάδος και την έλευθερία της χώρας τους.

Ο Ξέρξης, ο μεγάλος Βασιληάς των Περσών, κύριος της θαλάσσης και της γης, είχαν άποφασίσει να γίνη κύριος της μικρής εκείνης λωρίδας της γης, που οι κάτοικοι της αντιστέκονταν πάντα στα κατακτητικά του σχέδια.

Ο 'Ασιατικός δεσποτισμός είχε φθάσει στο κατακόρυφό του την εποχή εκείνη. Οι 'Ασσύριοι και οι Χεταίοι, οι Βαβυλώνιοι και οι Σουμέριοι, διατελούσαν πιά κάτω από το ζυγό των Περσών.

Μόνο ή μικρά 'Ελλάς έμενεν έλευθερη.

Τέσσερα ολόκληρα χρόνια ο Ξέρξης προετοίμαζε την έκστρατεία κατά της 'Ελλάδος. 'Ηθελε να είναι βέβαιος για την επιτυχία του. 'Αν κατακτούσε την 'Ελλάδα θα ώλοκληρώνε τα κυριαρχικά του όνειρα.

Όταν νόμιζε πιά πως ήταν έτοιμος κι' άφου άπέτυχε στις προσπάθειές του να συνθηκολογήσει με τη Σπάρτη και να έξασθενήσει έτσι την έλληνικήν αντίστασι, ξεκίνησε με ένα πολυάριθμο στράτευμα κατά της 'Ελλάδος.

Ο κίνδυνος της βαρβαρικής εισβολής ήταν μεγάλος. Μπροστά σ' αυτόν, οι δυο μεγάλες έλληνικές πόλεις, αί 'Αθήναι και ή Σπάρτη, και μαζί μ' αυτές οι μικρότερες, παραμερίζουν τις διαφορές και τα μίση που τις χωρίζουν και συμφωνούν ν' αντιμετώπισουν από κοινού τον ξένο κατακτητή.

Οι 'Ελληνες στις Θερμοπύλες άποφασίζουν να παρεμποδίσουν τον Ξέρξη να προχωρήσει.

Η στενή δίοδος των Θερμοπυλών είχε μήκος την εποχή εκείνη ως ένα χιλιόμετρο. Δυτικά της ύψώνεται το Καλλίδρομον, το δύσβατο αυτό βουνό παρακλάδι της Οίτης. 'Ανατολικά της απλώνεται ο Μαλιακός κόλπος, που χωρίζεται άπ' αυτήν με άβατα τενάγη.

Η άρχηγία των έλληνικών στρατευμάτων άνετέθη στο Λεωνίδα, βασιληά της Σπάρτης.

Ο Λεωνίδας στις Θερμοπύλες συναντούσαν από 300 διαλεχτούς Σπαρτιάτες. Στήνει το στρατηγείο του κοντά στο βωμό του 'Ηρακλέα.

Ο Ξέρξης όχι μονάχα είναι βέβαιος για τη νίκη του, αλλά πιστεύει πως οι 'Ελληνες, μπροστά στην καταπληκτική άριθμητική ύπεροχή του στρατού του, θα ύποχωρήσουν χωρίς να δώσουν μάχη. Προτείνει λοιπόν με γράμμα του στο Λεωνίδα να παραδώσει τα όπλα και ν' άναχωρήσει έλευθερος.

Ο Λεωνίδας όμως του άπαντά: «Μολών λαθέε».

Μ' άποφασιστικότητα άμύνονται οι 'Ελληνες και συντρίβουν τους έπιτιθέμενους.

Έπειτα από την πρώτη άποτυχία, έξω φρενών ο Ξέρξης, διατάσσει τους 'Αθανάτους, το διαλεχτό άνθος του περσικού στρατού, με τον στρατηγό 'Υδάρνην να έκπορθήσουν τα στενά. 'Αναπηδά όμως σε λίγο τρεις φορές μαθαίνοντας την πανώλεθρία και των 'Αθανάτων.

Ποιοι είναι λοιπόν οι άνθρωποι αυτοί, οι τόσο γενναίοι, που μπορούν να συγκρατούν τον περσικό χείμαρρο; άνωριτιέται ο Ξέρξης περίλυπος και

σκέπτεται πως ίσως τον περιμένει καινούργιος Μαραθώνας.

Ο 'Εφιάλτης τέλος δέχεται να οδηγήσει τους Πέρσας από μία μυστική κι' άφρούρητη στενωπό. Τώρα πιά ή καταστροφή των 'Ελλήνων είναι βεβαία. Ο Λεωνίδας, βλέποντας στα νώτα του τους έχθρους, ξέρει τί τον περιμένει. Τότε, χωρίς να χάσει καιρό, διώχνει τους άλλους 'Ελληνες και μένει αυτός με τους 300 Σπαρτιάτες. 'Ως τόσο μένουν μαζί του και 700 Θεσπιείς με έπί κεφαλής τον Δημόφιλον, ο γενναίος μάντις Μεγιστίας και 400 Θηβαίοι.

Η μάχη άρχισε πολύ πρωί. Στις 10 ή ώρα οι 'Ελληνες, περικυκλωμένοι από παντού, όρμουν κατά του κέντρου του έχθρου. Η πάλη είναι άνιση, μά οι 'Ελληνες είναι άποφασισμένοι να πέσουν. Ο τυφλός Εύρυτος, οδηγούμενος από τον δοϋλό του, πέφτει μαχόμενος κι' ο μάντις Μεγιστίας πέφτει κάτω από τα έχθρικά βέλη. Ο ήρωϊσμός των 'Ελλήνων είναι άφάνταστος. Ο άριθμός όμως των έχθρών είναι πολύ μεγάλος και ή άνδρεία θραύεται στα χτυπήματα των βελών. Νεκροί πιά όλοι οι 'Ελληνες, αφίνουν έλεύθερη τη δίοδο στους έχθρους. Ο Λεωνίδας άποκεφαλίζεται και το σώμά του σταυρώνεται.

Οι Πέρσαι πέρασαν τα στενά πληρώνοντας άκριβά διόδια.

Η θυσία του Λεωνίδα στις Θερμοπύλες δεν πήγε χαμένη. Συνεκλόνησε ολόκληρη την 'Ελλάδα και προετοίμασε τις Πλαταιές και τη Σαλαμίνα.

Οι Θερμοπύλες από την εποχή αυτή έγιναν σύμβολο της έλευθερίας των λαών.

Ο Λεωνίδας και οι γενναίοι του δεν θα λησμονηθούν ποτέ.

Οι 'Ελληνες έπεισαν στις Θερμοπύλες, μά δεν νικήθηκαν. Δίδαξαν στους βαρβάρους πως «άνθρωποι μέν πολλοί εἶεν, ἄνδρες δ' ὀλίγοι» και σίς κατοπινές γενεές πως οι λαοί που ξέρουν να δημιουργούν Θερμοπύλες γνωρίζουν να δημιουργούν και Πλαταιές.

I. N. Βιστ.

Από τὰ περίεργα του Ούρανου

ΟΙ ΚΑΙΝΟΦΑΝΕΙΣ ΑΣΤΕΡΕΣ

τοιαύτην έκρηξιν και ή άκτινοβολία του ηύξησε κατά 10.000 φορές, θα ήμπορούσε κάλλιστα να άντικαταστήσει το φώς της Πανσελήνου! 'Αλλά κατά κανόνα αι έκρήξεις γίνονται πολύ μακράν από ήμας, διότι οι περισσότεροι άπλανείς εύρίσκονται εις μακρινάς άποστάσεις.

Άμεσος συνέπεια της έκρήξεως των τοιούτων αστερών, οι οποίοι καλούνται «Νόσας» ή «Καινοφανείς» ή «Νέοι», είναι ότι, ενώ αόζανουν κατά την λάμψιν, συγχρόνως σχηματίζεται γύρω από αυτούς ένα νεφελώδες περίβλημα, το όποιον κινείται άπομακρυνόμενον του κεντρικού αστερος με ταχύτητα 100 χιλιομέτρων κατά δευτερόλεπτον!

Η τοιαύτη όμως λαυρά λάμψη των αστερών δεν διατηρείται παρά όλίγους μήνας ή και έτος. Μετά την φάσιν ταύτην της εξέλιξέως του άρχίζει πάλιν να γίνεται άσθενέστερος κατά την λαμπρότητα και τέλος θάβει εις ένα μέγεθος τοιοϋτον, ώστε να φαίνεται μόνον με τα ισχυρά άστρονομικά όργανα ή και κάποτε να μένει έντελώς άόρατος από τους ανθρώπους. Κατά την περίοδον της μεγίστης αὐτῶν λάμψεως συμβαίνει ώστε να είναι όρατοί με το γυμνό μάτι, όπως ήτο τῷ 1934 ο καινοφανής αστήρ τῷ 'Ηρακλέους και τῷ 1936 ο καινοφανής της Σούρας.

Ένας τοιούτος αστήρ, που ενεφανίσθη τῷ 1572, ήτο όρατός και κατά την ήμέραν.

Συμβαίνει πολλάκις ώστε το έξωτερικόν νεφελώδες περίβλημα αὐτῶν, διαστελλόμενον συνεχώς, ήτοι κινούμενον διαρκώς μακράν του κεντρικού αστερος, με την πάροδον των ετών να άποσπάται

αὐτοῦ και να άποτελῇ ίδιον σύστημα. Εἰς τὸν μεγάλον καινοφανῆ αστερα του Περσέως φαίνεται το περίβλημα που περιβάλλει τὸν κεντρικόν αστερα (βλ. σχήμα).

Ένας άλλος αξιοσημείωτος νεφελώδης είναι ο νεφελώδης του Καρκίνου, ο όποιος, κατά τάς κρατούσας σήμερον ἐν τῇ ἐπιστήμῃ της 'Αστρονομίας θεωρίας, υπέστη πρὸ 900 περίπου ετών έκρηξιν, αποτέλεσμα της οποίας είναι ή μορφή, την οποίαν έχει σήμερον, περιβαλλόμενος ὑπὸ έκτεταμένης νεφέλης, ή οποία εξακολουθεῖ να διαστελλεται. Οι άστρονόμοι, ὑπολογίζοντας ότι ο νεφελώδης οὗτος του Καρκίνου έπρεπε να έχη έκραυγή (ήν ή θεωρία των έκρήξεων είναι αληθής) πρὸ 900 ετών περίπου, ήρουνσαν τα διάφορα χρονικά και άλλως άνεπίστως εύρον ότι τα Κινεζικά βιβλία γράφουν το εξής: Το έτος 1054 εις την θέσιν που εύρίσκεται σήμερον ο νεφελώδης οὗτος άνεφάνη αιφνιδίως ένας «Νέος» αστήρ, ενώ προηγουμένως εκεί δεν παρετρεπότο τίποτε! Ασφαλώς αὐτό δεν είναι σύμπτωσης. Φαίνεται δὲ ότι ή θεωρία των έκρήξεων είναι αληθής.

Πρὸ ετών οι άστρονόμοι, θέλοντες να εξηγήσουν τα φαινόμενα που παρουσιάζουν οι «Καινοφανείς» αστερες, υπέθεσαν ότι ή άνάλαμψις αὐτῶν οφείλεται εις το ότι οὔτοι κινούμενοι εις τα διάστημα συναντοῦν διάφορα νέφη κοσμικής ύλης, εντός των οποίων εισερχόμενοι αναλαμβάνουν και παρουσιάζουν το φαινόμενον που βλέπομεν ήμεις.

Άλλά συστηματικώτερα μελετάται τὰν τοιούτων αστερών ὑποστηρίζουν περισσότερον την θεω-

ρίαν των έκρήξεων. Κατά την θεωρίαν ταύτην οι άπλανείς αστερες, οι όποιοι περικλείουν εις το κέντρον των τεράστια ποσά θερμότητας (ὑπολογίζουν ότι οὔτοι εις το κέντρον έχουν θερμοκρασίαν 50 εκατομμυρίων βαθμών!) με την πάροδον των χρόνων έκρήγνυνται, λόγω ήσωτερικής πίεσεως και άφου σπάζει το έξωτερικόν περίβλημα, το όποιον είναι ψυχρότερον, ή έξωτερική θερμότης διαχύνεται εις την έξωτερικήν επιφάνειαν του αστερος και γίνεται οὗτος όρατός από τους άλλους κόσμους ως «Καινοφανής» αστήρ.

Όστε οι άπλανείς αστερες, κατά κανόνα, δυνάμεθα να είπωμεν, όφειλουν να τίθενται δια του σταθίου αὐτοῦ της εξέλιξέως των. 'Οφείλουν ήλαθὴ να έκραυγὸν ή όπως άλλως λέγομεν να αυτοκαταστραφούν, δια να γεννηθοῦν θερμότεροι.

Δ. ΚΩΣΤΑΚΗΣ

Σ η μ. Αι εικόνες παριστοῦν τὴν έκτασιν της φωτεινῆς νεφέλης περίε τοῦ Καινοφανοῦς τοῦ Περσέως. Αἱ φωτογραφίαι έλήφθησαν με τὸ μέγα τηλεσκόπιον τοῦ 'Αστεροσκοπείου τοῦ Σικάγου εις διάστημα δύο μηνῶν ή μία ἀπὸ τὴν άλλην.

Περί πλευρίτιδος

Επικρατεί ή γνώμη σε πολλόν κόσμο ότι ή πλευρίτις — έννοώ την ύγρά φυματιώδη πλευρίτιδα — γίνεται άργότερα φυματίωσης στον πνεύμονα. Επισής ότι, εάν είναι έληρά, είναι λείη χειρότερη από την ύγρά. Επειδή λοιπόν και το θέμα μου άρέσει, διότι ασχολούμαι από μακρόν με τα νοσήματα αυτά, των παιδιών και επειδή άλλωστε είναι μεγίστου ενδιαφέροντος, ιδίως για το παιδί, που σχεδόν μόνον αυτό προσβάλλεται από την άρρώστεια αυτή, θα προσπαθήσω ώστε να γίνη κτήμα όλων και το ζήτημα τοῦτο, όπως και τόσα άλλα. Πλευρίτιδες έχομε δύο ειδών, πρώτον την όξεϊαν, την πυώδη, που γίνεται από τη γρίππη, ύστερα από μία γριππώδη πνευμονία ή από άλλα τοξικά μικρόβια, όπως στρεπτόκοκκος, σταφυλόκοκκος κτλ., και ή όποια γιατρεύεται με έγχειρση, πλευροτομία, ή με ειδικές ένεσεις. Δεύτερον έχομε την φυματιώδη πλευρίτιδα, δηλ. την ύγρά ή έληρά, με την όποιαν θα ασχοληθούμε σήμερα. Είπαμε και σε άλλο άρθρο μας ότι το μικρόβιο της φυματίωσης μετά την εισποήν πηγαίνει στον πνεύμονα, κάνει εκεί μία μικρά έστία μεγέθους φακίς, που λέγεται στην λατρική Έλκος του ένοφθαλμισμού και το

όποιον άργότερα, όταν γιατρευτή, φαίνεται στις άκτίνες άποπιτανόμενο. Κατόπιν από τὸν πνεύμονα το μικρόβιο και ή τοξίνη του πηγαίνουν στους αδένες και κάνουν την περιφημη άδενόπαθεια, για την όποια μιλήσαμε άλλοτε έκτενώς. Τώρα, αν το παιδί ή καλὰ, τρώγη αρκετά, δεν κουράζεται με άσκοπα διαβάσματα, σπὸρ και ιδίως ποδόσφαιρο, εάν δεν άρρώστησει από καμμία μακρά ή σοβαρά άρρώστεια, όπως τύφος, ίλαρα, πνευμονία, τότε οι αδένες γιατρεύονται τελείως, δηλ. άποπιτανόνται και έτσι το μικρόβιο περιορίζεται και άργότερα με χρόνια καταστρέφεται και έξαφανίζεται από τὸν οργανισμό. Εάν όμως συμβοῦν τὰ αντίθετα και αν ύπάρχη ή κακή προδιάθεσις του οργανισμοῦ, που κληρονομείται δυστυχώς από τους γονείς, τότε το μικρόβιο φεύγει από τους αδένες και δια του αίματος πηγαίνει όπου να φαντασθῇ και εκεί κάνει μία έστία φυματιώδη, όπως φυματίωση του πνεύμονος, των νεφρών, του περιτοναίου (περιτονίτις), των όστων, των μηνίγγων (μηνιγγίτις) ή άποτις άλλων μερών, π.χ. πλευρίτιδα. Επειδή ανώτερη μιλήσαμε για προδιάθεσι, νομίζω ότι είναι απαραίτητον να εξηγηθῇ, πρὸς άποφυγήν μεγαλύτερας άκόμῃ συγχύσεως με το ζήτημα της προδιάθεσεως και κληρονομικότητος της φυματίωσης. Η φυματίωση δεν είναι κληρονομική, αλλά μόνον μεταδίδεται από άνθρωπο σε άνθρωπον δια της εισποής των μικροβίων και οχι δια καταπόσεως, όπως ένόμιζον άλλοτε. Επομένως τὰ παιδιά που γεν-

νιώνται από φυματικές μητέρες, έστω και αν βρίσκονται στο τελευταίο στάδιο, είναι έντελώς ύγια. Μπορεί να παρουσιάζουν μία αδυναμία, άφου βγαίνουν από άρρώστη μάνα, αλλά είναι έντελως γερά από τη φυματίωση και αν φύγουν μακριά από το φυματικό περιβάλλον δεν προσβάλλονται ποτέ από φυματίωση ή θα προσβληθοῦν όπως και όλος ο άλλος κόσμος. Εάν όμως δεν κληρονομοῦν την άρρώστεια, κληρονομοῦν την προδιάθεσι να γίνουν άργότερα φυματικοί, όπως έγιναν ο πατέρας ή ή μητέρα των και μάλιστα όπως βλέπομε συχνά στη πράξι, ακολουθοῦν και την τύχην των γονέων ως πρὸς την εξέλιξιν της νόσου και τοῦτο βέβαια εάν δεν θεραπευθοῦν εγκαίρως, ώστε να μπορέσωμε να περιορίσωμε ή να έξαφανίσωμε την προδιάθεσι. 'Ισως έρωτηθῶ, πῶς, άφου κληρονομείται ή προδιάθεσις, δεν κληρονομείται και ή φυματίωση; 'Απλούστατα, ή προδιάθεσις κληρονομείται από τους γονείς στα τέκνα όπως κληρονομοῦνται οι χαρακτηρισμοί και τα προτερήματα ή τα έλαττώματα των γονέων, ενώ ή φυματίωση είναι μικρόβιο που δύσκολα περνάει από τη μητέρα στο έμβρυον.

Τώρα εάν αναφέρουν έπιστήμονες ότι είδαν παιδιά να γεννιῶνται φυματικά από φυματική μητέρα, αὐτοί είναι σπάνιον, έτυχε δὲ να το ίδουμε και μεῖς όταν σπουδάζαμε στο Παρίσι, αλλά αὐτά τα παιδιά ή γεννιῶνται πεθαμένα ή πεθαίνουν μετὰ τὸν τοκετόν.

Γ. Μπαμποῦρης
Παιδίατρος

Ο εφευρέτης του περισκόπιου

Το περισκόπιο, δι' όσους δεν τ' όξεύρουν, όφευρέθη από τόν 'Ιωάννην Χαϊθέλκε, κάτοικον του Δάντσιγκ, ό όποιος όκολουθών την μόδαν της έποχής του (1637) μετέτρεψε τ' όνομά του επί τ' όλατινικώτερον εις 'Εθέλινους. 'Η όφευρέσις του συνίστατο εις μίαν άτελή βεβαίως συσκευήν, πού ειχεν ως σκοπόν την παρακολούθησιν των κινήσεων του έχθρου από τ' έσωτερικόν ένός χαρακώματος, και πού άνωμάσθη από τόν ίδιον «πολεμοσκόπιον». 'Η σπουδαιότης του εις την πολεμικήν τέχνην θά ήτο κατάδηλος και κατά τόν 17ον αιώνα. Όπως όμως συνέβη και με άλλας όφευρέσεις, ούτω και αυτή έξετιμήθη πολύ μετά τόν θάνατον του όφευρέτου.

Τό «πολεμοσκόπιον» είναι ό πρόγονος του σημερινού καθρέπτου χαρακωμάτων, αλλά και του περισκόπιου των υποβρυχίων, τό όποιον δεν είναι πράγματι παρά ένα πολεμοσκόπιον, τελειοποιημένον με την προσθήκην ένός όλοκληρου συστήματος φακών.

Τό μουρουνέλιον ως έπουλωτικόν

ΕΩΣ τώρα όγνωρίζαμεν ότι τό μουρουνέλιον είναι πρώτης τάξεως τονωτικόν, πρό παντός διά τ' α παιδιά πού έχουν ανάγκην βιταμινών. Τελευταίως όμως, ένας 'Αγγλος χειρουργός, ό δόκτωρ Φ. Ράιχς, άπέδειξε ότι τό μουρουνέλιον είναι και άριστον έπουλωτικόν διά τ' ας πληγάς.

Επίσης τό μουρουνέλιον, λαμβανόμενον ως βάσις διά την κατασκευήν άρισμένης άλοιφής, είναι μοναδικόν διά την θεραπείαν πάσης φύσεως έγκαυμάτων, συνιστάται δε ως άποτελεσματικώτερον από όλα τ' άλλα φάρμακα πού έχρησιμοποιούντο έως τώρα διά τόν αυτόν σκοπόν.

Τά μεγάλα ύψη

Οί αεροπόροι πού άνέρχονται εις μεγάλα ύψη, γνωρίζουν πολύ καλά ότι είναι αδύνατον νά εύρεθουν πτηνά εις ύψος μεγαλύτερον των 4.000 μέτρων. Και όμως ό άνθρω-

πος, με την βοήθειαν αεροπλάνου ή αεροστάτου, ήμπορεί νά αναβή πολύ ύψηλότερα, αλλά μόνον προσωρινώς, διότι τό βασιλείον του εύρίσκεται επί της έπιφανείας της γής.

Εις τόν άέρα μόνον τ' α πτηνά ήμπορούν νά ζήσουν, τ' α όποία ή φύσις έπροίκισε με πτερ' α. 'Αλλά τ' α περρωτά αυτά ζ' α εύρίσκονται μόνον μέχρι ώρισμένου ύψους. Πέραν αυτού ή άτμόσφαιρα είναι τόσοσ αραιά, ώστε δεν ήμπορεί νά συγκρατήση τό βάρος των. 'Απόδειξις είναι ότι εάν πάρωμεν ένα κοινόν πτηνόν και τό ρίψωμεν από ύψος 6.000 μέτρων, θά κατακυλίση μέχρις ότου εύρη πυκνήν άτμόσφαιραν, δυναμένη νά τό συγκρατήση και έντός της όποιας νά ήμπορ' α νά πετ' α.

Τά φυτά και τό κρύο

ΣΗΜΕΡΑ θά σ' ας δώσουμε και μίαν άλλην απόδειξιν του ότι τά φυτά ζ' α, αίσθάνονται, τό όποφ' αρου και πεθαίνουν όπως όλοι οι οργανισμοί πού βρίσκονται στη φύσι. Αυτό είναι εύκολο νά τό καταλάβ' αμε από την άντο-

χή πού έχουν στο ύπερβολικό κρύο και την θερμότητα.

'Υπάρχουν άπειρα φυτά πού ζ' αιν περίφημα στους 50 βαθμούς άνω του μηδενός οι δ' α μύκητες πού μεγαλώνουν στα σκουπίδια άναπτύσσονται και πολλαπλασιάζονται μόνον σε θερμοκρασία 60-70 βαθμών. Οί κατώτεροι οργανισμοί δείχνουν άκόμη μεγαλύτερην άντοχή στη ζέστη, ώστε ζ' αιν άκόμη και όταν θρεθ' αιν σε θερμοκρασία 160 έως 170 βαθμών, τέτοια δηλαδή στην όποιαν θά ήταν αδύνατον νά ζήση όποιαδήποτε ύπαρξις.

Στό κρύο τά φυτά δεν δείχνουν μικρότερην άντοχή. 'Υπάρχουν βέβαια τροπικά φυτά πού πεθαίνουν όταν θρεθ' αιν σε περιβάλλον 4 έως 8 βαθμών κάτω του μηδενός, όπως οι πορτοκαλιές πού δεν άντέχουν στο κρύο όταν είναι κάτω των 4 βαθμών υπό τό μηδέν, αλλά άντιθέτως τ' α κλιματά άντέχουν εις τους 21 βαθμούς κάτω του μηδενός, οι κερασιές και οι δαμασκηινές έως τους 30, δέντρα δ' α πού μεγαλώνουν σε ψηλά βουνά άντέχουν σε περισσότερο κρύο. Τέ-

λος, στη Σιθ' αρία, όπου τό κρύο θ' ανεί στους 65 βαθμούς κάτω του μηδενός, μεγαλώνουν δέντρα και παντός είδους φυτά, πού δεν ύποφέρουν καθόλου από την χαμηλήν αυτή θερμοκρασία.

Τό άρωμα των λουλουδιών

ΟΛΟΣ ό κόσμος φαντάζεται ότι κάθε άνθος και κάθε φυτό έχει δικό του άρωμα ή μυρουδιά. Και όμως πάρα πολλά λουλούδια και φυτά, τ' α πλέον διαφορετικά πού ήμπορεί νά φαντασθ' αιν, έχουν την ίδια όσμή. Τό άρωμα του γαρύφαλου, λόγω χάριν, τό συναντ' αμε σε δέκα τουλάχιστον άλλα λουλούδια και φυτά, και πρό παντός στην όροδ' αγγη, στις άγαλίες και σε μερικά είδη νάρκισσων.

Τό άρωμα του ύακίνθου, πού είναι τόσο λεπτό και εύχάριστο, τό βρίσκουμε σε μερικές ποικιλίες πελαργονίων με βαθύχρωμα λουλούδια. Και τό άρωμα της βανίλιας είναι πολύ διαδεδομένο στη φύσι, έν' α άντιθέτως είναι σπανιότερο τό άρωμα της άνθεμίδος και της πασχαλιάς.

Σπανίως τό άρωμα των λουλουδιών άνταποκρίνεται με την μυρωδιά άλλων μερών του φυτού. Όπως ύπάρχουν φυτά πού δεν έχουν καμμίαν άπολύτως μυρωδιά, έτσι ύπάρχουν και άλλα πού δεν είναι καθόλου εύχάριστα στην όσφρησι, έν' α άντιθέτως τ' α λουλούδια τους μυρίζουν περίφημα. 'Ενα άπ' α αυτά είναι τό σκόρδο, γιατί έν' α τ' α φύλλα του μυρίζουν τό ίδιο σαν τό κεφάλι, τό άνθος έχει μίαν πολύ εύχάριστη μυρωδιά από θυμάρσιο μέλι. Τό ίδιο συμβαίνει και με τ' α φύλλα του φυτού από τό όποιον εξάγεται τό κώνειον.

Ο άπήγανος, ή λεβάντα, τό δενδρόλιβανον, ή φασκομηλιά και άλλα παρόμοια έχουν την ίδια μυρωδιά στα φύλλα και στα λουλούδια. Και σ' α αυτήν την περίπτωση ή επιτυχ' ανεται διπλός σκοπός: κλείνεται τό μελίσις και τ' α άλλα έντομα πού θέλουν νά ρουφήξουν τό νέκταρ των λουλουδιών και κρατιώνται σε άπόστασιν άλλα ζ' α πού θά ήθελαν νά φαν' α τ' α φύλλα, αλλά δεν πλησιάζουν γιατί δεν τ' α εύχ' αριστεί ή μυρωδιά τους.

Από τό ήμερολόγιον ένός Φαλαγγίτου

ΜΙΑ ΜΕΓΑΛΟΨΥΧΙΑ

Δευτέρα, 15 'Ιανουαρίου

Σήμερα τό πρώτ' α μου δόθηκε ή εύκαιρία νά γνωρίσω καλά μερικούς από τους συμμαθητάς μου.

Όταν έμ' αηκα στην τάξι, ό δάσκαλος δεν ειχεν έρθει άκόμη, και είδα τρία-τέσσερα παιδιά πού έδασάνιζαν τόν καύμενο τόν Κρόση, ένα φτωχό παιδί με κόκκινα μαλλιά, πού έχει τό ένα χέρι παράλυτο. 'Η μητέρα του πούλ' ασε χορταρικά.

Τόν χτυποσαν με τους χ' αρακες, του πετούσαν στο πρόσωπο φλούδες από κάστανα και πορτοκάλια, τόν έλεγαν κουλόν και τόν κορόιδευαν γι' α αυτό του τό άτύχημα. Και αυτός, συμμαζεμένος στο βάθος του θρανίου του, ούτε άκουγε κατάχλωμος από την στενοχώρια, κυτώντας πότε τόν ένα και πότε τόν άλλον, με βλέμμα παρακλητικό γι' α τόν άφήσουν ήσυχον. 'Εκείνοι όμως τόν πείραζαν περισσότερο, και ό καύμενος άρχισε νά τρέμει κι' α έγινε κατακόκκινος άπ' α τόν θυμό.

Εξαφ' α, ό Στραχ' ας, τό χειρότερο παιδί της τάξεως, ένας κακός και μοχθ' αρός πού έχει άποδ' αληθ' α πολλές φορές, άρχισε νά μιμνήται την μητέρα του Κρόση, όταν έρχόταν κι' α έπερίμενε τό παιδί της ζ' α άπ' α τό σχολείο, κρατώντας τ' α καλάθια με τ' α χορταρικά της. Τώρα είναι άρρωστη, ή καύμενη, κι' α έχει δύο μέρες νάρθη.

Μερικοί άρχισαν νά γελ' ανε δυνατά μ' α αυτή την κωμωδία. 'Ο Κρόσης έκοκκίνισε άκόμα πιο πολύ, μετά έγινε κατάχλωμος, έχασε την ύπομ' ανη του, άρπαξε ένα καλαμάρι και τού τό πέταξε με όλη του τη δύναμη. 'Αλλά ό Στραχ' ας έπροφυλάχτηκε, και τό καλαμάρι βρ' αηκε κατάστηθα τόν δάσκαλο πού έμπαινε εκείνη τη στιγμή στην τάξι.

Ο δάσκαλος ώχρησ' α άπ' α τόν θυμό, άνέθηκε στην έδρα κι' α έρώτησε άπ' α εκεί με φωνή ταραμ' ανη:

— Ποιός τ' ακανε αυτό;

Κανείς δεν άπάντησε.

Ο δάσκαλος έφώνηξε πάλι, πιο δυνατά τώρα:

— Ποιός ήταν λοιπόν; Θά μιλήσετε;

Τότε ένας από μ' ας, ό Καραν' ας, εκείνος ακριβ' ας πού δεν ειχε λάθει καθόλου μέρος στο πείραγμα του Κρόση, τόν λυπήθηκε τόν δυστυχ' α, σηκώθηκε άπ' α τη θέσι του, και ειπε άποφασιστικά:

— Εγώ!

Ο δάσκαλος τόν εκύτταξε, μετά εκύτταξε τους άλλους μαθητάς πού ειχαν μείνει κατάπληκτοι, και ειπε με ήρεμη φωνή:

— Αυτός πού πέταξε τό καλαμάρι δεν θά τιμωρηθ' α. 'Ας σηκωθ' α.

Τότε ό Κρόσης σηκώθηκε και άρχισε νά λ' αη, κλαίγοντας:

— Με χτυποσαν και με πείραζαν... εγώ έθύμωσα...

— Κάθισε, τού ειπε ό δάσκαλος. Νά σηκωθ' αιν αυτόι πού τόν έπείραζαν.

Μερικοί άπ' α αυτούς σηκώθηκαν φοδισμένοι.

— Εσείς, τους ειπε ό δάσκαλος, έπειράξατε ένα συμμαθητή σας χωρίς νά σ' ας καν' α τίποτε, έκοροιδέσατε έναν δυστυχ' αμένο, έχτυπήσατε έναν αδύνατον και άπροστάτευτον. 'Εκ' αμ' α μιά πράξι άπ' α τις πιο ταπεινές και πιο πρόστυχες άπ' α όσες ήμπορούν νά στιγματίσουν έναν άνθρωπον. Δεν είσαστε άξιοι νά λέγεσθε μαθηταί!

Λέγοντας αυτά εκάτεθηκε άπ' α την έδρα, έπροχώρησε στα θρανία, έπλησίασε τόν Καραν' α, πού καθόταν με τό κεφάλι σκυφτό, τόν έπιασε άπ' α τ' α πηγούνι, τού σήκωσε τό πρόσωπο, τόν κύτταξε στα μάτια και τού ειπε:

— Εσ' α έχεις ευγενικά ψυχή!

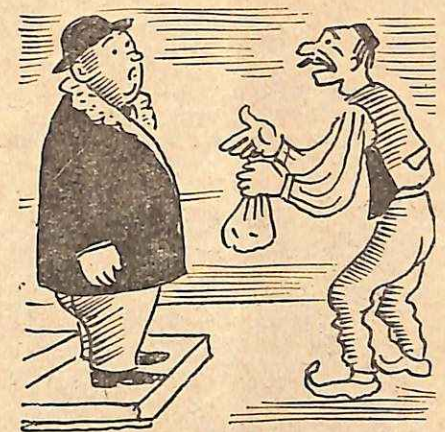
Τότε ό Καραν' ας βρ' αηκε την εύκαιρία νά ψιθυρίσ' α κάτι στο άπ' α τό δάσκαλο. Κι' α αυτός, γυρίζοντας πρ' ας τους ένόχους, τούς ειπε γλυκά:

— Σ' ας συγχωρ' α.

Ο φτωχός κι' ό πλούσιος

Ήταν ένας φτωχός με πολλά παιδιά κι' έδούλευαν όλοι με τη γυναίκα του όλη μέρα' α κάθε βράδυ πού ήτανε

κουρασμένοι θέλανε νά φ' ανε τό ψωμάκι τους ήσυχα κι' α άναπαυμένα' α ύστερα νά πιάσ' α ό πατέρας νά παίξει τό λυράκι του, νά χορεύουνε τ' α παιδιά του, και νά περνούνε μιά ζω' α άγγελική. Δίπλα εκάθονταν ένας πλούσιος, και σαν άκουε κάθε βράδυ τ' α γέλια και τις χαρές του φτωχού, έπαρ' ανευόταν.

«Π' ας εγώ νά μ' αν είμαι τόσο εύχαριστημένος κι' α άναπαυμένος σαν κι' α αυτόν; Όλη μέρα' α αξ' ανη και τό βράδυ γλέντι; Νά τού δώσω χ' αματα νά δ' α τί θά τ' α κάνη». Πάει βρίσκει τό φτωχό και τού λέει:

«Επειδ' α σε ξέρω τίμιο άνθρωπο, θά σου δώσω χ' αλια γρόσια, ν' α άνοιξ' ας μ' α αυτά ότι θέλ' α, κι' α άν καλάντισ' α, μου τ' α δίνεις, είδεμ' α σου τ' α χαρίζ' ας».

Όλη μέρα πιά, σαν τ' α π' αρε ό φτωχός, συλλογιζότανε τί νά τ' α κάνη τό-

σα γρόσια' α τ' αφερε άπ' α έδ' α, τ' αφερε άπ' α εκεί.

«Ν' α άνοιξ' α πραγματευτάδικο, λέει, νά τ' α βάλλω στον τόκο, νά πάρω άμπελογ' αραξα;»

Ερχεται τό βράδυ, πού νά πιάση λυράκι πιά' α μιλι' α τ' α νά καν' ανε τ' α παιδιά του, νά γελ' ασουνε, τ' α μάλ' ανε. Όλη νύχτα δεν εκλείνει μάτι από τη συλλογι' α. Την άλλ' α μέρα μ' αητε στο μεροκάματο νά π' αη, μ' αητε πούθενά. Τόν ρωτ' ασε ή γυναίκα του τί έχει, προσπαθ' ασε νά τόν καν' α νά γελ' αση. Αυτός την έμάλ' ανε και της έλεγε νά τόν άφήση ήσυχο.

Αφουγκράζεται ό πλούσιος' α περνάει μιά βραδιά, περνάει άλλ' α, περνούνε τρεις, μ' αητε λυράκι πιά ν' α άκούσ' αη, μ' αητε γέλια, μ' αητε χορ' α των παιδιών. Μιάν αυγ' ανη βλέπει τό φτωχό κι' α έχ' αται.

— Νά, χριστιανέ, τ' α γρόσια σου, τού λέει, και μ' αη' α αυτά θέλω, μ' αητε τη σκοτούρα τους.

Κι' α από τότε, πάλι, έπ' αγινε χαρούμενος στο σπ' ατι του ό φτωχός, έπαίξε

τό λυράκι, χορεύανε τ' α παιδιά του, σαν και πρ' ατα, και πρ' αη-πρ' αη στη δουλειά του.

* Η ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ *

Η έπιστήμη δεν καθ' αρ' ασε άκόμη νά εξακριβ' ασει ποιο είναι τό άνώτατον όριον της ζω' ας του ανθρώπου. Γιατί, έν' α όριζε λόγω χάριν τ' α εκατό χρόνια, παρουσιάζ' αται άμέσως κάποιος πού την διαφεύδει, άφ' α έχει περάσει πρό πολλού τόν αιώνα. Είναι άπειρα τέτοια παραδείγματα, και γι' α περίεργ' α θά άναφέρουμε μερικά.

Και γι' α ν' α αρχίσουμε από την 'Ελλάδα, στο Κατακ' αρι της Θράκης έχ' ασε τό περασμένο κολοκάρι και ίσως νά έχ' α άκόμη κάποιος Ρήγας Δρόσος πού ειχε γεννηθ' α στην Κρήτη στα 1819, άρα είναι 120 χρονών. 'Επίσης, τόν περασμένο 'Απρίλιον άπέθανε στην Χαλκίδα κάποιος Εύαγγελ' ας, σε ηλικία 110 ετών.

Κάποιος Φικάρ' α, στην Καλαβ' αρία της 'Ιταλίας έχ' ασε 112 χρόνια. Ένας άμερικανός ρακοσυλλέκτης άπέθανε στα 114. Μιά γυναίκα στο Βουκουρεστί στα 115, όλοι τόν περασμένο χρόνο. Και στην Αύλ' ανα, στα 1925 άπέθανε κάποιος πού ειχε παντρευθ' α όταν ήταν 120 χρονών. Αυτά όσα είναι πολύ γνωστά, γιατί τ' α έγραψαν και οι έφημερίδες. 'Υπάρχουν όμως και περιπτώσεις άγνωστές με τις όποιες δεν έχει άκόμη άσχοληθ' α ό τύπος. 'Ας άναφέρουμε μερικά.

Τόν περασμένο 'Ιανουάριον σ' α ένα χωριό της Μ. 'Ασίας κάποιος 'Ισμηλ' α πού γεννήθηκε στα 1803 εγ' αόρ' ασε την έκ' ατονταετηρίδα του γ' αμου του με την 'Αινά, την όποιαν ένυμφεύθηκε τόν 'Ιανουάριον του 1839. Τόν

Σεπτέμβριον του 1938 ή Μάρθα Λαϊ' α εγ' αόρ' ασε στην 'Αμερική την έκ' ατονταετηρίδα της. Στα 1937 μαθεύτηκε ότι στο Νταγκεστ' αν άνακαλύφ' αη κάποιος Γκουρίεφ, ηλικίας 133 ετών. Η 'Αδελ' ας Ντε Τεζ' αρε, στη Νεάπολι της 'Ιταλίας έτρωγε, έβιμε και έρ' ασε χωρίς ματογυάλια σε ηλικία 105 ετών, πιθανόν δ' α νά ζ' α άκόμη και σήμερα.

Κάποιος Σαντί Κορνέι, στο Νταλάς του Τεζ' ας, σε ηλικία 110 ετών εκέρδι' ασε σ' α ένα διαγωνισμό μεταξ' α καπνιστών πίπας! Στα 10 'Απριλίου 1937 ή Εύτοχ' α γ' αρα τού γαριβαλδινού λοχαγού 'Αντωνίου Περ' αφανου, πού πέθανε στη Νεάπολι στα 1867, σε ηλικία 125 χρονών έκ' αμε ένα ταξ' αδι στην Λούκα έντελ' ας μόνη. Τόν 'Ιούλιον του 1937 στο Τένοβον της Γιουγκοσλαβίας άπέθανε σε ηλικία 131 ετών κάποιος Γιάννης Στάνκοβιτς, πού έως τ' α 60 ήταν παλαιστής.

Ο 'Ιωσήφ Πέτ' αμαν, στην Ούγγ' αρια, άρ' αώσησε γι' α πρώτη φορά σε ηλικία 110 ετών και τόν περιπολιτών ή έπίσης αιδανόος συζυγός του. Ο Φρειδερίκος Σουτ' αόσκι άπέθανε στην Γερμανία τό 1936 σε ηλικία 111 ετών. Εις τό 1937 έχ' ασε στην Ρωδ' ασία της 'Αφρικής ένας νέγρος βασιλ' ας, ό Γκέτα, πού ειχε γεννηθ' α στα 1737. Ήταν διπλάσι διακοσ' αν ετών, και όμως έδέχτηκε την πρόσκλησι της άγγλικής Κυβερνήσεως γι' α νά παραστή στην στέψ' α του Γεωργίου ΣΤ'.

ΦΡΙΞΟΣ ΦΙΛΗΣ

Ο ΚΗΠΟΣ ΤΟΥ ΣΠΙΤΙΟΥ ΜΑΣ

Στο σπίτι μας έχουμε ένα μικρό κήπο. Ο κήπος αυτός ήταν πάντα φυτεμένος με λουλούδια, άλλοτε χειμωνιάτικα, ναρκίσσους, χρυσάνθεμα, άνεμώνες κλπ., και άλλοτε ανοιξιάτικα, με γαρύφαλλα, τριαντάφυλλα, κρίνους και άλλα. Ήταν βέβαια κάθε εποχή σαν ένα ωραίο μπουκέτο με τα ωραία χρώματα και τις ευχάριστες μυρωδιές του και όλοι στο σπίτι τον περιποιούμασταν με πολλή φροντίδα.

Τώρα, αν έρθετε στον κήπο μας, δεν θα δείτε πια παρά πολύ λίγα λουλούδια στις άκρες, και όλος είναι γεμάτος από άλλα φυτά. Έδω μαρούλια, εκεί σπανάκια, παραπέρα ραδίκια, ραπάνια, κουκκιά, σινάπια, κρεμμύδια.

Πρέπει να σας πω ότι όσο έθλεπα τα φυτά αυτά να μεγαλώνουν, δίχως λουλούδια, έλεγα στον εαυτό μου: «Δεν ήταν καθόλου καλή δουλειά αυτή, να φυτέψουμε φυτά που δεν μας δίδουν τη χαρά που είχαμε με τα άνθη». Και τα έθλεπα με αδιαφορία. Τώρα όμως πια έμεγαλώσαν, και κάθε μέρα ή μητέρα κρατά ένα πανέρι λαχανικά κομμένα από τον κήπο και ο πατέρας δεν εξοδεύει πια χρήματα γι' αυτά και είναι τόσο νόστιμα καθώς μαγειρεύονται φρέσκα! Όλοι μιλούνε στο τραπέζι για την οικονομία που μας έφερε ο κήπος φυτεμένος με λαχανικά.

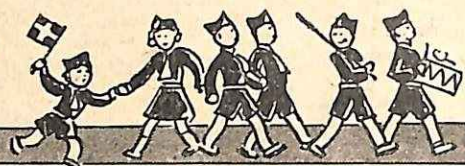
Ύστερα δεν έστερηθήκαμε δόματα και από τη χαρά των λουλουδιών, γιατί έχουμε και απ' αυτά σε όλες τις άκρες.

Εσκέφθηκα τότε πόσο δίκιο είχε ο Άρχηγός που έφώναζε σε όλους: «Νά μη μείνι ούτε σπιθαμή γης ακαλλιέργητη».

Γιατί είχε βέβαια στο νου του πόσο μπορεί να βοηθήσει στις δυσκολίες αυτές εποχές την οικονομία του σπιτιού και το πιο μικρό κομμάτι της γης, όταν καλλιεργείται με χρήσιμες για τη ζωή μας καλλιέργειες.

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

Ο ΚΗΠΟΣ

Το παραμυθάκι μας

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΠΑΠΑΓΑΛΟΥ

Ένας φτωχός άνθρωπος είχε έναν παπαγάλο. Όπως οι περισσότεροι παπαγάλοι, μιλούσε κι' αυτός. Μά δεν έλεγε σπουδαία πράγματα. Τό αφεντικό του τον έμαθε να λέει μονάχα: «Δεν υπάρχει αμφιβολία...». Κι' αυτό κοπανούσε από το πρωί που ξυπνούσε, ως το βράδυ που έμπαινε στο κλουβί

του να κοιμηθί.

— Παπαγάλε, είσαι καλά;...

— Δεν υπάρχει αμφιβολία! άπαν-
τούσε ο παπαγάλος.

— Παπαγάλε, δέ φαίνεσαι στά κα-
λά σου, τού έλεγε άλλο παιδί.

Κι' ο παπαγάλος αποκρινόταν πάλι
με τα ίδια λόγια:

— Δεν υπάρχει αμφιβολία!

Μιά μέρα ο φτωχός άνθρωπος απο-
φάσισε να πουλήση τον παπαγάλο του.

Τόν πήγε λοιπόν στην αγορά κι' άρ-
χισε να διαλαλή:

— Πουλῶ τόν σπουδαίο αυτό παπα-
γάλο!... Για πούλημα ο παπαγά-
λος!...

Ένας κύριος, που ήθελε από καιρό
ν' αγοράση ένα παπαγάλο, πλησιάζει
και ρωτά.

— Πόσο θές να μου τόν δώσης;

— Χίλιες δραχμές, άπάντησε τó α-
φεντικό του παπαγάλου.

— Χί-λι-ες δραχμές!

— Γιατί, κύριος;... Πολλά σου φαί-
νονται; Ο παπαγάλος αυτός αξίζει πε-
ρισσότερα, μά έχω ανάγκη από λε-
πτά... Ρώτα και τόν ίδιο...

— Άλήθεια, τις αξίζει τις χίλιες
δραχμές; ρώτησε ο κύριος τόν παπα-
γάλο.

Κι' αυτός, κατά τη συνήθειά του,
αποκρίθηκε:

— Δεν υπάρχει αμφιβολία!

Σάν άκουσε ο κύριος τήν έξυπνη ά-
πάντησι του παπαγάλου, έβγαλε τó
πορτοφόλι του και μέτρησε άμέσως τις
χίλιες δραχμές και τόν έπῃρε. Μά δεν
πέρασε πολύς καιρός και κατάλαβε
τήν κουταμάρα που είχε κάμει. Γιατί
ο παπαγάλος τά ίδια πάντα λόγια έ-
λεγε και ξανάλεγε όλη τήν ήμέρα.

Όσπου ένα πρωί θυμωμένος ο κύ-
ριος πήγε και στάθηκε μπροστά στο
κλουβί και είπε:

— Κρίμα στο χιλιάρικό μου... Δεν
αξίζεις ούτε δέκα δραχμές... Μόνο
ένas βλάκας θά σ' αγοράζε...

— Δεν υπάρχει αμφιβολία! άπάντη-
σε όπως πάντα ο παπαγάλος.

Κι' αυτή τη φορά δεν είχε άδικο.

Το μαγικό ταξίδι...

Μυθιστορηματάκι παραμυθάκι...

(Συνέχεια)

Κανένας απ' τούς άγριους δεν τολ-
μούσε να πλησιάση κοντά... στο πα-
ράξενο γι' αυτούς θηρίο!

Ο Λεμονής όμως προχώρησε με
θάρρος και σε λίγο χάθηκε πάνω
στο ναυαγισμένο πλοίο...

Μισή ώρα αργότερα ο Λεμονής εξα-
ναπαρουσιάστηκε μπροστά στους κα-
τάπληκτους άγριους φορτωμένους μ'
ένα σακκί από διάφορα παράξενα
πράγματα...

Δέκα φορές ο Λεμονής μῃκε και
βγήκε φορτωμένος από πράγματα
του καραβιού. Τό σχέδιό του ήταν
άπλό:

Σκέφθηκε να πάρη από τó καράβι
ό,τι πράγμα θά του χρειαζόταν για
να τρομάξει τούς άγριους και να
γίνῃ ο άρχηγός τους...

«Α, έλεγε με τó νου του, θά γίνω
άρχηγός στη ζούγκλα, θά βρω χρυ-
σάφι και διαμάντια και τότε θά
δῃτε».

Πῃρε λοιπόν απ' τó καράβι ό,τι νό-
μισε πως τού χρειαζόταν.

Έκείνο όμως που τόν γιόμισε χα-
ρά ήταν τά τρία πιστόλια που βρήκε
και ένα κυνηγετικό τουφέκι μαζί με
πολλές σφαίρες και χαρτοούτσες κα-
θώς και πολλά τρόφιμα. Πῃρε άκόμη
ένα μεγάλο ρολόι, διάφορα εργα-
λεία ξυλουργικής και τó ραδιόφωνο
του βαποριού με τις τέσσερες μπατα-
ρίες του.

Έτσι λοιπόν έφωδιασμένος ο Λε-
μονής βγήκε και προχώρησε πρὸς
τόν άρχηγό τών άγρίων...

Στά χέρια του κρατούσε τó κυνη-
γετικό τουφέκι...

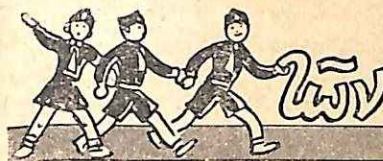
Έδειξε στόν άρχηγό έναν γλάρο
που πετούσε πάνω απ' τά κεφάλια
τους, σημάδεψε και πυροβόλησε...

Με τó μπατί της τουφεκιάς οι ά-
γριοι τόσο τρόμαξαν, ώστε παρ' όλι-
γο να πέσουν κάτω.

Όταν δέ είδαν και τó γλάρο να
πέφτει στά πόδια τους σκοτωμένος,
τότε πιά έτρεξαν γιομάτοι φόβο και
ύποταγή και τού φίλησαν τά πό-
δια...

Αυτό ήταν! Από έδω και μπρὸς
οι άγριοι ῃσαν ύποτακτικοί του...

Μέσα σε λίγες μέρες ο Λεμονής
με τή βοήθεια τών άγρίων υπηκόων
του και με σανίδια και λαμαρίνες

ΤΩΝ ΣΚΑΠΑΝΕΩΝ

Η ΜΟΛΟΧΑ ΚΑΙ ΤΟ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟ

Είπε ή ταπεινή μολόχα

στο τριαντάφυλλο μιά μέρα:
«Δέ μου τó χωράει ο νους,
τί γυρεύεις σύ δώ πέρα

μέσ' σε μās τούς καρπερούς;»
Και τó ρόδο εϋτὺς γυρίζει
και τῃς λέει με καμάρι:
«Άκουσέ με να σου πῶ
γίνηκα, εϋωδιά και χάρι
στη ζωή για να σκορπῶ».

«Και τ' άγκάθια αυτά τί θέλουν;»
«Για να ζω πιό ασφαλίσμένα».
«Πόσο σου χαλουν τήν ὀψι!»
«Έχεις δίκιο, γιατί έσένα
ποιός θε νάρθη να σε κόψη;»

Άπ' τή συλλογή «Μύθοι»
του Δ. Φωτιάδη.

ΈΞΥΠΝΑ ΚΟΥΤΑ

— Μαμά! Ο Κωστάκης έγινε Κινη-
ματογράφος!
— Τι;
— Νά! Ο γιατρός είπε πως έχει μέ-
σα του ταινία!

— Η μαμά. — Ωραία, Τάκη! Έπι-
τέλους τ'όσπασες! Ποτέ δεν κάθεται
ήσυχος! Τό βράδυ, άμα έλθῃ ο πατέ-
ρας σου, θά τού τó πῶ.
Ο Τάκης. — Χι! Καλά λένε πως έ-
σεις οι γυναίκες δεν μπορείτε να κρα-
τήσετε ένα μυστικό!

Άπορία του Φοίβου:
— Περίεργο πράγμα. πως με κλει-
στά μάτια βλέπουμε όνειρο!

Ο Κώστας διηγείται:
— Μιά φορά έπεσε τόσο χιόνι, ώστε
έσκέπασε ένα σπίτι...
Ο Νίκος διακόπτει:
— Και οι άνθρωποι που ῃσαν μέσα,
δεν έσκασαν;
Ο Κώστας ειρωνικά:
— Πῶς να σκάσουν, άφου έκανε τέ-
τοιο κρύο;

Η Σκαπάνισσα Βασιλική Π. Γυφτοπού-
λου. Τῃς Υ. Θ. Α.

του βαποριού έχτισε και τό... πα-
λάτι του!

Οι άγριοι τόν νόμιζαν θεό άφου
μπορούσε να σκοτώνῃ από μακριά
τά πουλιά και τά
θηρία κι' άφου έ-
βαζε να τραγουδά
αυτό τó «μαγικό»
κουτί, τó ραδιό-
φωνο.

Σιγά-σιγά όλο τó
χωριό... έκπολιτί-
στηκε, κι' αυτός ῃ-
ταν ένας πραγμα-
τικός βασιληάς...

Εμαθε με τόν
καιρό να συνειννο-
ηται με τούς άγρί-
ους και τó μεγάλο
του όνειρο τώρα ῃ-
ταν να βρῃ πολύ
χρυσάφι και δια-
μάντια κι' έπειτα να
φτιάξῃ ένα μεγάλο

καράβι, μιά
μεγάλη βάρκα και
να γυρίσῃ πίσω πλούσιος στους γο-
νείς του...

Μιά μέρα πιά κατάφερε να δώσῃ
στον άρχηγό να καταλάβῃ τί γύ-
ρευε...

Ο άρχηγός τότε τόν ὠδήγησε μέ-
σα στη ζούγκλα, ανάμεσα από θη-

ρία, φαρμακερά φίδια, γκρεμούς και
ποτάμια, σε μιά μυστηριώδη σπη-
λιά...

Δύο μεγάλα φίδια φύλαγαν τήν
πόρτα τῃς σπηλιάς. Άλλά με μερι-
κές τρυφεριές ο Λεμονής κατάφερε
να τά σκοτώσῃ...

Τί ῃταν εκείνο που αντίκρυσαν τό-
τε τά μάτια του;

Τί διαμάντια, τί μαργαριτάρια με-
γάλα σαν καρδία, τί ρουμπίνια,
χρυσάφια, θησαυροί που ούτε στο ό-
νειρό του δεν τά είχε ιδῃ ούτε ο
μαχαραγιάς τῃς Καπουρτάλας!!!

Ο Λεμονής τρελλάθηκε. Έπί τέ-
λους να τó όνειρό του, βρήκε τόν
θησαυρό... Γιόμισε λοιπόν τις τσέ-
πες του με ό,τι διάλεξε και έφυγε
με τήν άπόφασι να φτιάξῃ πρώτα
τή μεγάλη του βάρκα κι' έπειτα να
βρῇ να πάρῃ τόν θησαυρό του και
να φύγῃ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 3ον ΜΙΑ ΦΟΒΕΡΗ ΠΥΡΚΑΙΑ...

Ο Λεμονής ῃταν εϋτυχής! Α, όλα
κι' όλα, είχε καταφέρει να βρῇ ἐπὶ
τέλους τόν θησαυρό που θά τόν έκα-
νε τόν πιό πλούσιο άνθρωπο τού κό-
σμου...

Ρίχθηκε λοιπόν με κέφι στη δου-
λειά για να κάνῃ μιά μεγάλη βάρ-

κα σαν μαοϋνα, για να γυρίσῃ με
τά πλούτη του στο σπίτι του...

Σε λίγον καιρό ῃ βάρκα ῃταν σχε-
δόν έτοιμη, αλλά...

Η μοίρα καμμιά φορά ζηλεύει τήν
εϋτυχία, παιδιά μου...
Ένα άπόγευμα τήν ώρα που ο βα-
σιληάς ο Λεμονής ῃταν στο κυνήγι
μέσα στη ζούγκλα, έπιασε στο χω-
ριό του μιά φοβερή πυρκαϊά...

(Τό τέλος εἰς τó προσεχές)

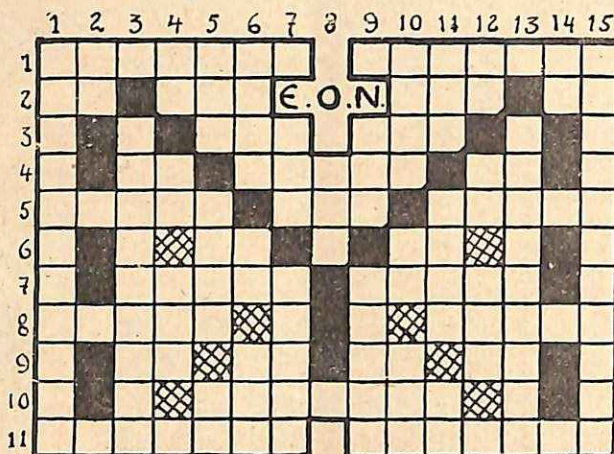
Έπεσαν και τόν προσκύνῃσαν.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΕΤΕ

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ ΜΑΣ

Αίνιγμα

Τρεις την πιάνουν και γεννά
μά' όμως πρώτα πίνει.
Μαύρα τὰ κάνει τὰ παιδιά
και πίσω της τ' αφήνει.

Τί είναι;

Α. Φ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ

Ακροστιχίς

Τὰ αρχικά τῶν κάτωθι
ζητούμενων λέξεων αποτε-
λοῦν ἑλληνα ποιητήν.

1) Ὅρος τῆς Ἑλλάδος, τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται συ-
χνά ἀπὸ τὴν ποιητὴν εἰς τὰ
ἔργα του. 2) Ποταμὸς τῆς
Μ. Ἀσίας καὶ σῆδιον. 3)
Προφήτης. 4) Νῆσος τοῦ
ΝΑ. Αἰγαίου. 5) Κατοικί-
διον πτηνόν. 6) Πόλις τῆς Β.
Ἑλλάδος.

Μ. ΘΩΜΑΣ

Κρυπτογραφικόν

123456789 = Υἱὸς ἥρωος.
563469 = Ἀκρωτήριον.
914556 = Βασιλικόν...
15256 = Μέρος τοῦ ὅ-
λου.

38789 = Στρατιωτικὴ ἡ
μονάς.
5236 = Φροδοτο.
5672 = Ἡ ἐν Ἰσῳ...
2789 = Δὲν ἀκούεται
ἀπὸ τοὺς κου-
φούς...

Κ. Β. ΑΝΤΩΝΑΚΗΣ

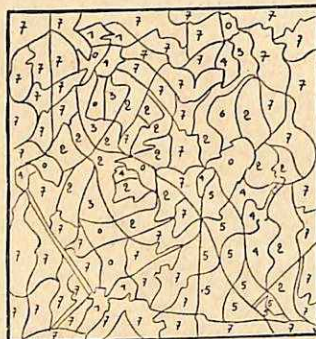
ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 17ου ΦΥΛΛΟΥ

Σταυρολέξον: Ὁριζοντί-
ως 1 Παρίσι—γά, 2 ἐν—σι—
ἴων, 3 Λαμία—νά, 4 Ἑσκιμῶι,
5 Πῶλ—Σάν, 6 Ἰανός, 7 δάσος
—δραμα, 8 Σ—Σ—Ισα—ΙΡ, 9
Σιάμ—ἀχ, 10 ἦν—ρίς, 11 πᾶ-
σαν—σῶος. Καθῆτος 1 Πελοπί-
δας, 2 ἀνά—ἴνα, 3 μέλισσα, 4
ῖρις—δομῆς, 5 ἀκρίς—νά, 6 ἱ-
τα, 7 οἱ—μηνός, 8 Σῶ—δρα-
σις, 9 Ὅσσα—Σῶ, 10 γωνία—
μία, 11 ἀνά—Νέαρχος.

ΤΑ ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

Εἰς τὰς στήλας τῶν αἰνιγμα-
τικῶν ἀσκήσεων θὰ δημοσιεύω-
μεν τακτικὰ αἰνίγματα. Οἱ ἀνα-
γνώσται μας μποροῦν νὰ μᾶς στέλ-
λουν συλλογὰς με ἀσκήσεις αὐτοῦ
τοῦ εἶδους, σὲ ἐλαφρὸν ἀπὸ τὴν
ἄλλῃ συνεργασίᾳ τοῦ χαρτί. Θὰ
γίνεται διὰ αὐτοὺς ἀπλοῦς καὶ
θὰ δημοσιεύονται τὰ πραγματικὰ
λαϊκὰ αἰνίγματα, καὶ οἱ αἰνίγμα-
τα ποὺ ἐγγράφησαν ἀπὸ διάφορους
στὴν καθαρεύουσα καὶ ἐδημοσιεύ-
θησαν κατὰ καιροὺς σὲ περιοδικὰ.

Χρωματίσατε

Χρωματίσατε τὰ μέρη τῆς
εἰκόνας ὡς ἐξῆς:

- Ὅπου βλέπετε:
1 με μαύρο,
2 με πράσινο,
3 με κίτρινο,
4 με κόκκινο ἀνοιχτό,
5 με κόκκινο,
6 με μπλέ,
7 με γκριζό.

Τὰ μέρη ποὺ ἔχουν 0 θὰ
μείνουν λευκά.

Ἀπορίες

- Ποιὰ νῆσος γράφει;
- Πότε βάλλω τὴν πρό-
θεσιν «πρός»;
- Ποιὰ νῆσος κυνηγᾷ;
- Ποιὸ ἀκρωτήριον θερί-
ζει;
- Ποιὰ πόλι βάζομε στὸ
φαγητό;

Λάθη

Ἀνάμεσα στὶς φράσεις
ποὺ θὰ διαβάσετε παρακά-
τω, ὑπάρχουν μερικὲς λέ-
ξεις λανθασμένες. Μπορεῖτε
νὰ τις βρῆτε καὶ νὰ τις δι-
ορθώσετε, ὥστε νὰ γίνουν
οἱ φράσεις σωστές;

1. Ἐπῆρε τὸ κόκκινο γιὰ
νὰ κοκκινήσῃ...
2. Ἐπесе κι' ἔσπασε τὴν
κοίτη του...
3. Ἐπειδὴ ἔτρεχε με-
γάλην ὁσμὴν ἔπесе κι' ἐτρύ-
πησε ἄσχημα...
4. Μητέρα, στὸ φαγητό
μου ἔπесе μιὰ γίδα...

Α. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ

Μαγικά λέξεις

Σταῦρο, Διαμαντή, Γιάν-
νη, Μαρία ἔλατε νὰ φάμε.
— Τί θὰ φάμε;
— Μὰ σὰς εἶπα.

Α. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ

Πήχη εὐθυμία

ΗΤΑΝ ΕΝ ΤΑΞΕΙΙ

— Τάχη, τὸ μῆλο ποὺ σοὺ ἔ-
δωσα, τὸ καθάρισε;
— Τὸ καθάρισα μητέρα.
— Καὶ τίς φλούδες τί τις ἔ-
καμες; Δὲν τίς βλέπω πούθενά.
— Τίς ἔφαγα ὑστερα!

ΣΩΣΤΟΤΑΤΑ

— Τί μέρα πέφτει ἡ γιορτὴ σου,
Μίμη;
— Τοῦ ἁγίου Δημητρίου!

ΜΕΓΑΛΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ

Ὁ Νίκος εἶχε πάει γιὰ πρώτη
φορὰ στὸν κινηματογράφο. Καὶ ὅ-
ταν εἶδε, στὸ πλὴν τὴν προβολὴ
ἐνὸς δάσους ποὺ εἶχε πιάσει φω-
τιά, ἔβαλε τίς φωνές:
— Σβήστε τὴ φωτιά! Ὁ ἄρπά-
ξη φωτιά τὸ πλὴν!

ΠΕΡΙΕΡΓΟ ΠΡΑΓΜΑ

— Τί τρέχει, Πέτρο; Γιατί φω-
νάζει ὁ ἀδελφός σου ὁ Τάκης;
— Καλὴ μητέρα, τὸ Εὐαγγέ-
λιο δὲ λέει νὰ δίνουμε τὸ μισό
ἀπ' ὅτι ἔχουμε στὸν ἀδελφόν μας;
Θέλησα λοιπὸν κι' ἐγὼ νὰ δώσω
τὸ μισό μου μπουρνούλα στὸν
Τάκη κι' ἐχάλασε τὸν κόσμον. Δὲν
τοῦ θέλει!

ΟΥ ΠΑΝΤΟΣ ΠΛΕΙΝ...

Ὁ Μπάρμπα-Μαθιὸς θέλησε
νὰ μιμηθῇ τοὺς φιλάθλους ποὺ
κάνουν μπάνιο καὶ τὸν χειμῶνα.
Μιά μέρα δοκίμασε καί...

ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ

Δυὸ παπᾶδες, ἕνας χριστιανὸς
κι' ἕνας ἑβραῖος, μάλωναν ποῖοι
ἔχουν περισσότερες γιορτές, οἱ
χριστιανοὶ ἢ οἱ ἑβραῖοι. Στὸ τέ-
λος ἀπεφάσισαν, γιὰ νὰ μὴ μα-
λώνουν ἄδικα, νὰ λήξῃ ἕνας ἕνας
μιὰ γιορτὴ καὶ νὰ τραβῇ μιὰ
τρίχα ἀπ' τὰ γένεια τοῦ ἄλλου...
Ἀφοῦ λοιπὸν εἶπε καθένας με-
ρικὲς γιορτές, λέει ὁ χριστιανός:
— Ἐμεῖς ἔχουμε καὶ τὸν ἁγί-
ων Πάντων!
Καὶ τραβᾷ ὅλα τὰ γένεια τοῦ
ἑβραίου!

Δυσκολεῖς ζήτησεις

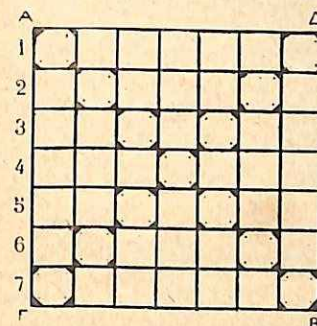
Δικτυωτὸν

Ὁριζοντίως: 1 Ἀρ-
χαῖον, μεταχειρισμένο.
2 Τὸ ρολόγι τῶν χωρικῶν.
3 Θεὸς τῶν ἀρχαίων Ἑλ-
λῶν καὶ ποδοσφαιρικὸς
Σύλλογος τῶν Ἀθηνῶν.
4 Ἱερὸν σύμβολον τοῦ
Χριστιανισμοῦ.
5 Τὸ ἀρχαιότερον γνω-
στὸν ἐκ τῆς Π. Διαθήκης
ὑπερωκεάνειον...
6 Κάτοικος τῆς Ἑλλάδος.
7 Ὁ πιστὸς σύντροφος
τοῦ μελετητοῦ ἀνθρώπου.

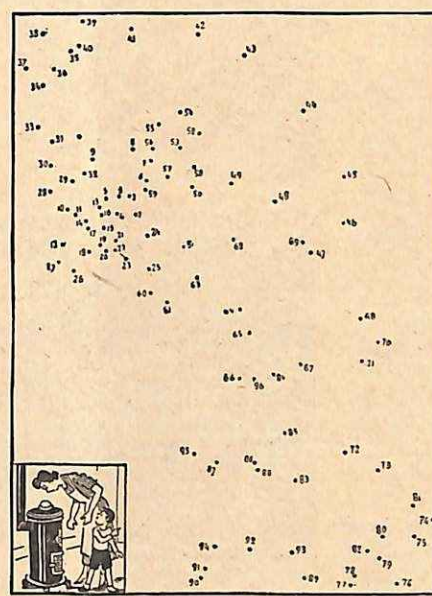
Διαγώνως: Α—Β
Θεὸς τοῦ Ἀδου. Γ—Δ Ἀρ-
χαῖα πόλις τῆς Ἀσίας, πε-
ρίφημος γιὰ τοὺς κρεμα-
στοὺς τῆς κήπου.

Καὶ αἱ ἐννέα ζητούμεναι
λέξεις ἀποτελοῦνται ἀπὸ ἑ-
πτὰ γράμματα (ἕνα σὲ κά-
θε τετραγωνίδιον).

Α. Β. ΧΟΥΣΙΑΔΗΣ

ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΩΝ

Ἡ μητέρα κύ-
ταξε μέσα στὴ
σόμπα καὶ εἶπε ἁ-
νύσυχη:

— Μίμη, ἡ σόμ-
πα μας κοντεῦει
νὰ σβήσει καὶ δὲν
ἔχουμε ἄλλο ἁν-
θρακίτη.

— Μὴ στενοχω-
ριέσαι μητέρα. Αὐ-
τὴ ἀκριβῶς τὴ στι-
γμὴ ἔρχεται ὁ...

Θέλετε νὰ βρῆ-
τε ποῖον εἶδε ὁ μι-
κρός καὶ ἔσπευσε
νὰ καθυσυγᾷ τὴ
μητέρα του; Εἶναι
πολύ εὐκόλο.

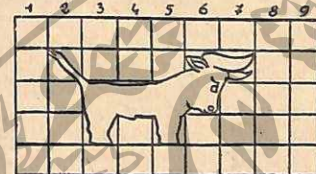
Ἐνῶστε μὲ τὸ
μολύβι σας, προ-
σεκτικὰ, τίς κουκί-
δες τοῦ σχεδίου.
Θὰ ἀρχίσετε ἀπὸ
τὸ 1, θὰ τραβήξε-
τε γραμμὴ στὸ 2,
ἔπειτα στὸ 3, στὸ 4, στὸ 5 καὶ συνέχεια στὶς κουκίδες τῶν
ἄλλων ἀριθμῶν, με τὴ σειρά τους.

Ὅταν τελειώσετε, στὸ 96, θὰ δῆτε τὸ πρόσωπο ποὺ
ζητεῖτε, σὲ μιὰ στάσι ποὺ θὰ σὰς διαφωτίσῃ γιὰ τὸ ἐπάγ-
γελμά του...

Ἐπειδὴ σὲ ὀρισμένα σημεία οἱ κουκίδες εἶναι πολὺ
κοντὰ ἢ μιὰ στὴν ἄλλη, οἱ γραμμὲς πρέπει νὰ τραθηθοῦν
μὲ ψιλὸ μολύβι, γιὰ νὰ μὴ μπερδεθοῦν τὰ χαρακτηρι-
στικά τοῦ προσώπου.

Στὸ τέλος, χρωματίσατε τὴν εἰκόνα μὲ τὰ κραγιόνια
σας, σύμφωνα μὲ τὸ γούστο σας.

Ὁ «Ταῦρος»

Ὁριζοντίως:

1 Παρὰ τὸν ἀσύρματον
τηλέγραφον, χρησιμοποιεῖ-
ται ἀκόμη, ἰδίως εἰς τοὺς
στρατοὺς, γιὰ τὴν μετάδοσι
ειδήσεων. 2 Μέσα, πρὸς τὰ
μέσα—ΥΙ. 3 Μέτρον ἐπιφα-
νείας—ἀντωνυμία β' πρό-
σωπον. 4 Νότα βυζαντινῆς
μουικῆς—οἰνοπνευματώ-
δες ποτὸν. 5 Προστατεύει
τοὺς φιλησῶνους πολίτας
καὶ καταδιώκει τοὺς ταρα-
ξίας.

Καθῆτως:

1 Πόλις τῆς Κεντρικῆς
Εὐρώπης. 2 Τίτλος Ἀθη-
σικοῦ φυλάρχου. 3 Νότα εὐ-
ρωπαϊκῆς μουικῆς. 4 Κλω-
στή (ἀρχ.)—Καλὼς (ἀρχ.).

Ἀναγραμματισμός

Ἀκοὺς ποιῆσι ὑψηλὴ
θαυμάσια μουσικὴ
κι' εὐθὺς ἔπειτα κοιμᾶσαι.
Πῶς συνέβη τέτοιο πρᾶμα
ἐνῶ ἄλλαξ' ἕνα γράμμα;
Ἄν δὲν τῷ θῶρης κουτὸς θᾶ-
[σαι...]

Χ. ΠΑΓΚΑΛΟΥ

Μεταμορφώσεις

Ἡ Δῆλος διὰ τριῶν μετα-
μορφώσεων νὰ γίνῃ Πόρος.
Ὁ Πόρος διὰ τριῶν μετα-
μορφώσεων νὰ γίνῃ Τῆνος.

Π. Ε. ΔΕΜΕΣΤΙΧΑΣ

Δευτεροστιχίς

Τὰ δεύτερα γράμματα
τῶν κάτωθι ζητούμενων λέ-
ξεων ἀποτελοῦν ἀγαπητὸν
καὶ σεβαστὸν μας πρόσω-
πον.

1) Ὁ τοῦ ἀπόστολου Θω-
μας. 2) Ὁ τοῦ τῶν Ἑβραί-
ων. 3) Λιμὴν τῆς Ἀλβανίας.
4) Ἀποτελεῖται ἀπὸ ὄλους
μας. 5) Ἀδφός τῆς Καλῆς
Διαθήκης. 6) Μία τῶν ἡπεί-
ρων.

Ι. Π. ΠΟΛΑΚΗΣ

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 17ου ΦΥΛΛΟΥ

Λάμα: Ὁριζοντίως 1 Ατο-
λος, 2 νᾶ, 3 γᾶ—τό, 4 ἄρ—Α.
Σ.Ο., 5 ἱΓ, 6 οἱ, 7 Ναρσῆς. Κα-
θῆτος 1 Αἰγύτιον, 2 ἄργας, 3 ὄν,
4 τᾶ—ἱς, 5 ὄνος, 6 σᾶ—φίς.

Λεξιγράφος: Κρασί (κρά-
σι).

Αἰνίγμα: Τὸ σταφύλι.
Ἐρωτήσεις: Ὁ Ἀδάμ, ἡ
Ἑβ, τὸ ἦτα.

Ποικ. ἀκροστιχίς: Ἀγ-
γλία (Ἀσπίς), Ἀγκυρά, Λαῖος,
Φινλανδία, καρδία, Εὐρώτας.

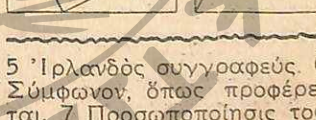
Στοιχειογράφος: ἁ-
μνός—θάμνος.

Κρυπτογραφικόν: Νε-
άπολις, Ἰσπανία, Νεῖλος, Ἰλιάς,
Ἰόσσα, Ἀσία, λεία.

Ἀκροστιχίς: Ἀνδρὸς (Ἀ-
θῆνα, Νέστος, Δίφρος, Ρόδος,
Ἰόσσα, Σέρρα).

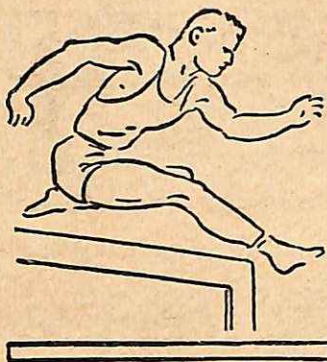
Ναὶ ἡ δχι: 1, 2 δχι, 3, 4
ναί.

Ἡ λύσις τοῦ τετραγώνου εἶναι
ἡ ἐξῆς:

5 Ἰρλανδὸς συγγραφεὺς. 6
Σύμφωνον, ὅπως προφέρε-
ται. 7 Προσωποποίησης τοῦ
Ἀμερικανοῦ. 8 Μικρὸ ποτα-
μάκι... 9 Εὐνοϊκά (ἀρχ.).

Ο ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

ΔΙΑ ΤΟ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟΝ
ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ Ε.Ο.Ν. ΑΤΤΙΚΟ-
ΒΟΙΩΤΙΑΣ

Ἡ Διοίκηση Ἀττικοβοιωτίας συνε-
χίζουσα τὸ ποδοσφαιρικὸν πρωτάθλη-
μα ἐτέλεσεν ἐν Ναυστάθμῳ ἀγῶνα με-
ταξὺ Μικτῶν Ὑποδιοικήσεων Μεσογεί-
ων καὶ Σαλαμίνος, ἀναδειχθείσης νι-
κητρίδας Ὁμάδος τῆς τελευταίας.

Κατ' αὐτὸν παρέστησαν ὁ Διοικη-
τῆς τῆς Διοικήσεως, ὁ Διοικητῆς τῆς
Ὑποδιοικήσεως Σαλαμίνος, ὁ Ἐπιτε-
λῆς Διευθυντῆς τοῦ ΙΙ Γραφείου.

Πρὸ τῆς τελέσεως τοῦ ἀγῶνος ἐγέ-
νετο ἐπιθεώρησης καὶ παρέλασις ἐνώ-
πιον τῶν ἀνωτέρω ὀλοκλήρου τῆς Δυ-
νάμεως Ναυστάθμου μετὰ τῆς Μου-
σικῆς, μεθ' ἣν ἐγένετο ἡ ἐπαρσις τῆς
Σημαίας, ἡ ἀπαγγελία τοῦ ὅρκου, παι-
ανίζουσης τῆς Μουσικῆς τοὺς ὕμνους
τῆς Νεολαίας καὶ τὸν Ἑθνικόν. Ἐθαυ-
μάσθη ἡ ἀφύστος ἐκτέλεσις τῶν κινή-
σεων, ἡ ζωηρότης τῆς ὁλης ἐμφανίσε-
ως καὶ ἡ μετ' ἀπολύτου πειθαρχίας καὶ
τάξεως ἐκτέλεσις τοῦ ὅλου προ-
γράμματος.

ΠΕΤΟΣΦΑΙΡΑ

Συννητήθησαν εἰς φιλικὸν ἀγῶνα
πετοσφαίρας διάφοροι ὀμάδες τῆς Δι-
οικήσεως Ἀνατολῆς Σχολῶν μετὰ
ἀκόλουθα ἀποτελέσματα:

Κατὰ τὴν συνάντησιν τῆς ὀμάδος
τῆς Νομικῆς Σχολῆς μετὰ τῆς ὀμά-
δος τοῦ Χημείου νικήτρια ἀνεδείχθη
ἡ πρώτη διὰ 14-16, 15-11, 15-10.
Ἐπίσης κατὰ τὴν συνάντησιν τῶν

Ἀθλήτριαι Φαλαγγίτισσαι Σεργῶν
παίζουσαι πετοσφαίραν.

ὀμάδων τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς καὶ Νο-
μικῆς νικήτρια ἀνεδείχθη καὶ πάλιν ἡ
τῆς Νομικῆς Σχολῆς μετὰ τὰ ἀποτελέ-
σματα 15-3, 15-9.

ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΑΝΩΜΑΛΟΥ ΔΡΟΜΟΥ

Ἐξακολουθοῦν νὰ καταφθάνουν τὰ
ἀποτελέσματα τῶν ἀγῶνων ἀνωμάλου
δρόμου διαφόρων Περιφερειακῶν Δι-
οικήσεων, εἰς τὰς ὁποίας λόγῳ τῆς ἐ-
πικρατοῦσης κακοκαιρίας ἡ ἐκτέλεσις

τῶν εἶχεν ἀναβληθῇ δι' ὀλίγας ἡμέρας.
Τὰ ληφθέντα μέχρι τῆς στιγμῆς ἀποτε-
λέσματα κατὰ Περιφερειακὰς Διοική-
σεις εἶναι τὰ ἀκόλουθα:

ΠΥΡΓΟΣ. — Ὁ προκηρυχθεὶς ἀγὼν
τοῦ ἀνωμάλου δρόμου 5000 μ. μεταξὺ
τῶν Φαλαγγιτῶν τῆς Περιφερειακῆς
Διοικήσεως Πύργου ἐγένετο μετὰ πά-
σης ἐπιτυχίας.

Ἀφαιρήτρια τοῦ ἀγῶνος εἶχε ὀρίσθῃ
τὸ κτῆμα Μονοκρούσου, τέρμα δὲ τὸ

Φαλαγγίται δρομεῖς τῆς Περ. Δ. Ἠλείας
εἰς τὸν ἀγῶνα ἀνωμάλου δρόμου.

γῆπεδον «Ἡρακλέους». Κατὰ μῆκος
τῆς διαδρομῆς Φαλαγγίται τοποθετη-
θέντες ἐνωρίτερον ὑπεδεδίκανον εἰς τοὺς
δρομεῖς τὴν κατεύθυνσιν.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν κριτῶν μετὰ τοῦ ἐ-
φόρου ἐπέβαινον αὐτοκίνητον καὶ προ-
ηγούντο τὸν δρομέαν. Καθ' ὅλην τὴν
διαδρομὴν οἱ δρομεῖς ἐπευφημοῦντο
ὕπὸ τοῦ συγκεντρωθέντος πλήθους τὸ
ὅποιον τοὺς ἐνίσχυε ποικιλότηπως.

Εἰς τὸν ἀγῶνα ἔλαβον μέρος 13
δρομεῖς διαφόρων Σχηματισμῶν, τού-
τους δὲ ἀνέμενον εἰς τὸ τέρμα οἱ ἐπί-
σημοι καὶ πολλοὶ φιλάθλοι οἱ ὁποῖοι
τοὺς ὑπεδέχθησαν μετὰ χειροκροτημά-
των καὶ ζήτωκραυγῶν.

Τὰ ἀποτελέσματα ἔχουν ὡς ἑξῆς:
1) Μπαντούνας Ἰωάννης, Πύργου.
2) Σπερδόπουλος Γεώργιος, Πύργου.
3) Δάρας Βασ., Ἀμαλιάδος. 4) Μαρ-
κόπουλος Νικόλ., Ἀμαλιάδος. 5) Γεω-
ργόπουλος Γεώργ., Πύργου. 6) Τσό-
πελας Δημ., Πύργου. 7) Κατσάλης
Γεώργ., Πύργου. 8) Γεωργάτος Δημ.,
Ἀμαλιάδος.

Μετὰ τὸ τέλος τῶν ἀγῶνων ἐκλήθη-
σαν ὀνομαστικῶς οἱ δρομεῖς καὶ ἐδέ-
χθησαν τὰ συγχαρητήρια τῆς Ἐπιτρο-
πῆς.

ΕΔΕΣΣΑ. — Κατὰ τὸν ὁμαδικὸν ἀ-
γῶνα ἀνωμάλου δρόμου ἀποστάσεως
4.000 μέτρων, τὸν διεξαχθέντα μεταξὺ
τῶν ὀμάδων τῆς Ὑποδιοικήσεως Ἐ-
δέσσης καὶ τῆς Ὑποδιοικήσεως Γιαννι-
τσῶν, νικήτρια ἀνεδείχθη ἡ πρώτη μετ'
βαθμῶν 20 ἔναντι 8 τῆς δευτέρας.

ΝΑΥΠΛΙΟΝ. — Τὴν προπαρελθοῦ-
σαν Κυριακὴν ἐτελέσθησαν εἰς τὸ Ναύ-
πλιον ποδηλατικὸι ἀγῶνες α' κατηγο-
ρίας ἐπὶ ἀποστάσεως 30 χιλιομέτρων
μετὰ τὰ κάτωθι ἀποτελέσματα:

1) Κουτρομπῆς Ἀπόστολος (Ὑπ)
σεως Ἀργους 61' 2". 2) Παλαιολό-
γος Δ. Ὑπ)σεως Ναυπλίας 62' 2".
3) Τσάκωνας Λουκάς (Ὑπ)σεως Ἀρ-
γους 64'. 4) Ἡλιόπουλος Γ. Ὑπ)σεως

Ναυπλίας 70'. 5) Ἰωαννίδης Ὑπ)σεως
Ἀργους 74'.

Τοὺς ἀγῶνας καθ' ὅλην τὴν διαδρο-
μὴν παρηκολούθησε πλῆθος κόσμου.

— Ἐτελέσθησαν ἐπίσης οἱ λόγω τῆς
κακοκαιρίας ἀναβληθέντες ἐπ' ὀλίγας
ἡμέρας ἀγῶνες ἀνωμάλου δρόμου α'
κατηγορίας ἐπὶ ἀποστάσεως 5.000 μ.
Εἰς τοὺς ἀγῶνας ἔλαβον μέρος Φα-
λαγγίται τῶν Ὑπ)σεων Κορινθίας,
Ἀργους καὶ Ναυπλίας. Τὰ ἀποτελέ-
σματα τοῦ διεξαχθέντος ἀγῶνος ἔχουν
ὡς ἀκόλουθως:

1) Κολιάκος Ἰωάν. Ὑπ)σεως Κο-
ρινθίας, 2) Παντελάκης Ἰωάν. Ὑπ)σεως
Ναυπλίας, 3) Ζαχαρόπουλος Νικόλαος
(Ὑπ)σεως Ἀργους, 4) Δέδες Ὅθων
(Ὑπ)σεως Ναυπλίας, 5) Παπαφίλης
Κων)τίνος Ὑπ)σεως Κορινθίας καὶ 6)
Ἐλένης Ἰωάννης (Ὑπ)σεως Κορινθίας.

ΧΑΛΚΙΣ. — Τὴν προπαρελθοῦσαν
ἐβδομάδα ἐτελέσθησαν οἱ ἀγῶνες ἀ-
νωμάλου δρόμου ἀποστάσεως 4.000
μέτρων τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως
Εὐβοίας μετὰ τὰ κάτωθι ἀποτελέσματα:

1ος) Φροῖζος Κοντογιάννης 14' 40"
τῆς 45ης Φάλαγγος Βάκη, 2ος) Πα-
ρασκευᾶς Μπαλάνος 15' 55" τῆς 353
Φάλαγγος Μισούλη, 3ος) Ἀθαν. Κα-
ραμήτσος 15' 30" τῆς 353 Φάλαγγος
Μισούλη.

Ἐξ ἄλλου, τὰ ἀποτελέσματα ἀνωμά-
λου δρόμου β' κατηγορίας Φαλαγγι-
τῶν (ἀπόστασις 2.500 μ.) ἔχουν ὡς
ἑξῆς:

1ος) Ἀναστ. Παλαιολόγος 10' 15"
τῆς 45ης Φάλαγγος Βάκη, 2ος) Δημ.
Καρογιάννης 10' 30" τῆς 45ης Φά-
λαγγος Βάκη, 3ος) Λάμπρος Θάνου
11' 45" τῆς 353ης Φάλαγγ. Μισούλη.

ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΝ. — Τὸ ἀπόγευμα
τῆς παρελθούσης Κυριακῆς ἐγένοντο
ἐν τῇ Πλατεῖᾳ Ἐνώσεως (Μαίτλανδ)
οἱ προαναγγελθέντες ποδοσφαιρικὸι ἀ-
γῶνες τῶν ἀθλητικῶν ὀμάδων τῆς Ε.
Ο. Ν. Ἀργοστολίου - Ληξουρίου. Νι-
κήτρια τῶν ἀγῶνων ἀνεδείχθη ἡ 209η
Φάλαγγ Ληξουρίου διὰ τερμάτων τριῶν

Ἀπὸ τοὺς ἀγῶνας ποδοσφαίρου
Κεφαλληνίας.

ἔναντι δύο τῆς 208ης Φάλαγγος Ἀρ-
γοστολίου.

Ἐπίσης ἐγένετο καὶ ὁ ἀγὼν ἀνωμά-
λου δρόμου 5 χιλιομέτρων, ἀποτελέ-
σματα τοῦ ὁποίου ἔχουν ὡς κάτωθι:

1) Μαρ Δεστούνης (Φάλαγγος Λη-
ξουρίου) 2) Διον. Ποταμιάνος (Ἀρ-
γοστολίου), 3) Παν. Μαζαράκης (Ἀρ-
γοστολίου) 4) Ν. Δρακάτος (Ἀργο-
στολίου) καὶ 5) Δημ. Μουρελάτος
(Ληξουρίου).

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Οἱ Σχηματισμοὶ Πρωτευούσης

Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ
Ε.Ο.Ν. ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΤΟΥ ΠΡΙΓ-
ΚΗΠΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ

Ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος τῆς
Ἑθνικῆς Ὁργανώσεως Νεολαίας Ἐλ-
λάδος κ. Ἀλέξανδρος Ν. Κανελλό-
πουλος προσέφερε πέντε χιλιάδας
(5.000) δραχμὰς ὑπὲρ τῶν σκοπῶν τῆς
Ἑθνικῆς Ὁργανώσεως Νεολαίας εἰς
μνήμην τῆς Α.Β.Υ. τοῦ Βασιλόπαιδος
Χριστοφόρου.

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΤΟΥ

Διὰ διαταγῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ ὀνομάσθη
συνεργάτης χροσὸ σήματος τῆς Κεντρικῆς
Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. ὁ ἐν Ἀθήναις καθηγητῆς
κ. Ἰωάν. Φραγκιδάκης.

Ἀποδείξεις

Ἐγὼπιον πυκνὸ ἀκροατήριον ἐπισήμων καὶ
σπουδαστῶν, τὴν 23ην παρελθόντος μηνὸς εἰς
τὸ ἀμφιθέατρον τῆς Α.Σ.Ο.Ε.Ε. ἔκαμε τὸ
ἐναρκτήριον τοῦ μαθήματος ὁ Καθηγητῆς κ. Ἀν-
δρέας μετὰ τὸ Νέον Κράτος καὶ ἡ δι-
οικητικὴ δικαιοσύνη. Τὸ μάθημα ἐτίμησαν ὁ
Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως συνοδευόμενος ὑπὸ
τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας κ.
Μανιαδάκη, ὁ Ὑφυπουργὸς παρὰ τῷ Πολιτικῷ
Γραφεῖω κ. Μπουρμπουλης, ὁ Ὑπουργὸς τῶν
Σιδηροδρόμων κ. Νικολαΐδης, ὁ Ὑφυπουργὸς
Ἀγορανομίας κ. Ζαφειρόπουλος, ὁ Πρύ-
τανης τοῦ Πανεπιστημίου, ὁ Πρύτανης καὶ ἡ
συνγκλητὸς τῆς Σχολῆς, καθὼς καὶ ἅπαντες
οἱ Καθηγηταὶ αὐτῆς.

Εἰς τοὺς ἐπισήμους ἀπέδωσαν τιμὰς παρα-
τεταμέναι πρὸ τῶν προπαιδίων τῆς Σχολῆς
καὶ ἐντὸς τῆς αἰθούσης δύο λόγοι τῆς Ὑποδι-
οικήσεως ΑΣΟΕΕ. τῆς ΔΑΣ. Τὴν ἐξέδομην
ῶραν προσήλθεν ὁ Ἀρχηγὸς γενόμενος δεκτὸς
διὰ θερμῶν ἐκδηλώσεων ἐνθουσιασμοῦ ἐκ
μέρους τῶν ἀσφικτικῶν πληρουντῶν τὸ ἀμφι-
θέατρον σπουδαστῶν Φαλαγγιτῶν. Ὁ κ. Κα-
θηγητῆς ἀφὸ ὁμίλειε διὰ μακρῶν, ἀνε-
φάρθῃ εἰς τὴν σημάσαν τῆς μεταβολῆς τῆς
4ης Αὐγούστου, ὑπεγράμμισε τὰς προόδους
ποῦ δι' αὐτῆς ἐπετελέσθησαν εἰς ὅλους τοὺς
κλάδους τῆς Διοικήσεως καὶ δι' εἰς τὴν Ἀνω-
τάτην ἐκπαίδευσιν. καὶ ἐξήρῃ τὴν ἀποστολὴν
τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ τὸ ῥόλον ποῦ ἐπαίξε καὶ
παίζει σὺν τῇ εἰς τὴν ἐξέωσιν τοῦ Ἑθνικοῦ
φρονήματος.

Εἰς τὸν ὑπὸ τῆς Διοικήσεως Ἀνωτάτων
Σχολῶν προκηρυχθέντα διαγωνισμὸν ἀθρόα
ὑπῆρξεν ἡ συμμετοχὴ τῶν σπουδαστῶν Φα-
λαγγιτῶν τῆς.

Πολλὰ ἐκ τῶν ὑποβληθεισῶν ἐργασιῶν ὁ-
πῆρξαν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως τέλειαι. Ἡδὴ ἡ
κριτικὴ ἐπιτροπὴ ἐπεράτωσε τὰς ἐργασίας τῆς
καὶ ἐντὸς τῆς ἐβδομάδος θὰ δημοσιευθῶν τὰ
ἀποτελέσματα.

Κατὰ τὴν τακτικὴν ἐβδομαδιασίαν συγ-
κέντρωσιν τῆς Ὑποδιοικήσεως Ἀνωτέρων Σχο-
λῶν τὴν παρελθοῦσαν Τετάρτην ὁμίλησεν ὁ
Διευθυντῆς τοῦ ΙΙ Γραφείου αὐτῆς μετὰ τὸ
ἔνθα 4η Αὐγούστου καὶ αἱ σχέσεις τῆς Ε.Ο.
Ν. πρὸς αὐτήν.

Ὁ ὁμιλητὴς ἐχαράκτηρισε τὴν μεταβολὴν
τῆς 4ης Αὐγούστου ὡς Δευτέραν Ἑθνικὴν ἐ-
παναστάσιν, ἡ ὁποία ἐπῆλθε κατόπιν ιστορι-
κῶν αἰτίων εἰς στιγμὰς ζωτικῆς ἀνάγκης, τὴν
δὲ Ε.Ο.Ν. ὡς φορεὰ τῶν ἀρχῶν τῆς 4ης Αὐ-
γούστου.

ΠΕΡΙΦ. ΔΙΟΙΚ. ΘΗΛΕΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

Εἰς τὴν Π.Δ.Θ.Π. ἡ ἐργασία προχωρεῖ κα-
νονικά. Καθ' ἐβδομάδα γίνονται τὰ ὀρισμέ-
να συμβούλια, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ὁποί-
ων δίδονται εἰς τὰς Ὑποδιοικήτριας, Τομε-
άρχας, τοὺς Διευθυντὰς Γραφείων καὶ τοὺς
Ἐκπαιδευτὰς, αἱ κατευθύνσεις τὰς ὁποίας
πρέπει νὰ τηροῦν εἰς τὸ ἔργον τῶν.

Ἡ ἐκπαίδευσις στελεχῶν καὶ πυρηνῶν ἐξα-
κολουθεῖ ἐπιτυχῶς καὶ τὰ μέλη μετὰ ἐνθου-
σιασμοῦ παρακολουθοῦν τὰς διάφορας μα-
θήματα, τὰ ὁποία τοὺς εἶναι τῶσόν χρήσιμα
καὶ τοὺς παρουσιάζουν νέους ὁρίζοντας.

Ὡς καὶ ἄλλοτε εἴχαμεν γράφει, τὸ ΙΙΙον

Γραφεῖον προεκήρυξε διαγωνισμὸν διὰ τὴν
συγγραφήν διηγήματος ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορ-
τῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἑτους. Ἡ
συμμετοχὴ τῶν Φαλαγγιτιστῶν καὶ Σκαπανισ-
τῶν ἦτο ἀρκετὰ ἱκανοποιητικὴ. Μεγαλύτερα
τοιαυτὴ παρηρτήθη εἰς τὴν Ὑ.Θ.Ν., ἡ ὁποία
ἀπέστειλεν ὥρτια ἔργα καὶ κατέλαβε διὰ
δευτέραν φοράν τὰς α', β' καὶ γ' θέσεις. Τὰ
ἀπονεμηθέντα βραβεῖα ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Α' Βραβεῖον. Βασιλικὴ Βογιατῆ Ὑ.Θ.Ν.
Β' Ἀγγὴ Παύλου Ὑ.Θ.Ν.
Γ' Εὐθαλία Φωτιάδου Ὑ.Θ.Ν. καὶ Βαρέα-
ρα Βρέττα Ὑ.Θ.Ν.

Εἰς τὰς βραβεύσεις ἀπενεμήθησαν ὡς ἑ-
πῶθα ὠραίατα βιβλία καὶ εὐαρέσκαι τῆς
Διοικήσεως Π.Δ.Θ.Π.

Λόγῳ τοῦ μὴ ἐπικαίρου τοῦ προγράμματος
δὲν εἶναι δυνατόν νὰ δημοσιευθῶν εἰς τὸ
περιοδικὸν μας κατὰ τὸ τρέχον ἔτος. Ἐπι-
φύλασσόμεθα διὰ τὸ ἐπόμενον. Τὸ βρα-
βεῖον διὰ τοῦ α' βραβεῖου διήγημα α' Ἡ μι-
κρὴ Σκαπάνισσα μετεδόθη καὶ διὰ τοῦ ρα-
διοφωνικοῦ σταθμοῦ Ε.Ο.Ν.

Αἱ κριθεῖσαι ὡς καλύτεραι, μετὰ τὴν βρα-
βεύσειαν, ἐργασίαι θὰ ἀποτελέσουν εἰδικὸν
λευκῶμα τοῦ ΙΙΙου Γραφείου τῆς Π.Δ.Θ.Π.

Ἡ Διοίκηση ἐκφράζει τὴν ἱκανοποίησιν
τῆς, διότι αἱ Φαλαγγίτισσαι καὶ Σκαπανίσσαι
κατενόησαν τὸ πνεῦμα τῶν διαγωνισμῶν τῆς,
καὶ μετὰ τὴν προθυμίαν καὶ ἐνθουσιασμὸν
προσέφερον ὅλα τὰ στοιχεία τοῦ συναισθημα-
τικοῦ τῶν κόσμου διὰ τὴν δημιουργίαν κατὰ
ἀλήθειαν ὥραίου.

Κατὰ τὸν Μάιον θὰ βραβευθῇ ἡ Ὑποδι-
οίκισις ἐκείνη, ἥτις παρουσιάσει τὰς περισ-
σότερας συμμετοχὰς καὶ ἐβραβεύθῃ κατ' ἐ-
παναλήψιν.

Εἰς τὴν Ὑ.Θ.Α. ἡ κίνησις εἰς ὅλους τοὺς
ὁποιοὺς ἦτο ζωηρότατη. Ἡ ἐκπαίδευσις τῆς
Τετάρτης διεξήχθη κανονικῶς, ἡ δὲ Ὑποδιοι-
κήτρια μετὰ τῆς Ὑποδιοικήσεως τῆς ἐπεθεώρησε
τὸν 2ον, 4ον καὶ 18ον Ὑποτομέα, ἐκ τῶν ὁ-
ποίων οἱ δύο πρώτοι ἦσαν ἀρίστοι. Ἐπίσης ἡ
Διευθυντὴς τοῦ ΙΙου Γραφείου μετέβη εἰς τὸν
3ον Ὑποτομέα, ὅπου ἡ ἐργασία διηγήτου
κανονικωτάτη καὶ μετὰ τὴν ἐκ μέρους Φα-
λαγγιτιστῶν καὶ Βαθυμόρφων.

Τὰ μαθήματα Ρυθμικῆς εἰς τὰ ἐργαστά-
σια ἐξακολουθοῦν. Τὴν 17-1-40, ὁ 2ος Ὑπο-
τομέας μετέβη εἰς τὸν Ἀγίον Ἀνδρέαν. Αἱ
Φαλαγγίτισσαι τοῦ 16ου Ὑποτομέως παρηκο-
λοῦθησαν τὴν περιφορὰν τῆς εἰκόνης τοῦ Ἀ-
γίου Ἀντωνίου. Τὴν 21ην παρελθόντος ὁ 9ος
Ὑποτομέας ἐφυχαγωγῆθη εἰς τὸν Βοτανικὸν
κῆπον. Αἱ Σκαπανίσσαι τοῦ 5Β Ὑποτομέως
ἔκαμον μικρὸν περιπάτον εἰς τὸ πεδῖον τοῦ
Ἀρεως καὶ αἱ Φαλαγγίτισσαι ἐκπαιδευτικὸν
περίπατον εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, ὅπου ἐπισκέ-
φησαν τὸ Μουσεῖον.

Ὁ 10ος Ὑποτομέας μετέβη εἰς τὸν Ἀγ. Ἰ-
ωάννην Καϊσαριανῆς.

Εἰς τὴν Ὑ.Θ.Ν. εἰς τὸν 2ον Ὑποτομέα τὴν
Τετάρτην ἡ συγκέντρωσις ἔγινε μετὰ ἐνθου-
σιασμοῦ καὶ μετὰ ἀπολυτῆς πειθαρχίας Φαλαγγι-
τιστῶν καὶ Σκαπανιστῶν.

Τὴν Κυριακὴν τὸ πρόγραμμα διήρκεσε μέ-
χρι τῆς 1 μ.μ. καὶ περιελάμβανε χοροὺς,
τραγούδια κλπ.

Εἰς τὸν 4ον Ὑποτομέα τὴν προπαρελθοῦ-
σαν Τρίτην ἐγένινε ἡ συγκέντρωσις τοῦ ἐργο-
στασίου Ἰωάννου, ὅπου αἱ ἐργάται ἐφυχα-
γωγῆθησαν καὶ ἐξέτελεσαν τὸ καθορισθὲν
πρόγραμμα ὑπὸ τῆς Ὑπομεάρχου. Τὴν ἐπο-
μένην ἐγένινε ἡ κανονικὴ ἐκπαίδευσις τῶν Φα-
λαγγιτιστῶν καὶ Σκαπανιστῶν.

Τὴν Πέμπτην συνεκεντρώθησαν τὰ ἐργο-
στάσια Δημητριάδου, Λουὲ καὶ Βιομηχανίας
Μετάλλων, τὴν Παρασκευὴν τὸ ἐργοστάσιον
Ἑλληνικὰ Ὑφαντήρια.

Εἰς τὸν 5ον Ὑποτομέα ὁμίλησε βαθυμόρφος
μετὰ θέμα α' Ἡ φυλάνθρωπις. Αἱ Σκαπανίσσαι
τοῦ Ιδίου Ὑποτομέως κατόπιν ὁμαδικῆς συμ-
φωνίας ἀπεφάσισαν νὰ προσφέρουν ἕνα που-
λόδερον εἰς πτωχὸν ἔργον.

Εἰς τὸν 7ον Ὑποτομέα ἐξαίρετικὴ κίνησις
παρηρτήθη κατὰ τὴν περιποίησιν καὶ φύτευ-
σιν τοῦ κήπου τοῦ Ὑποτομέως ἐκ μέρους τῶν
Φαλαγγιτιστῶν καὶ Σκαπανιστῶν. Ἐπίσης οἱ
πυρηνὲς τοῦ ἀπαιχθολογικοῦ μετὰ ἐπιτυχίαν τὰς
ἄλλας Φαλαγγίτισσας, εἰς τὰς ὁποίας ἐδίδα-
ξαν χοροὺς καὶ παιγνίδια.

Εἰς τὸν 8ον Ὑποτομέα ἐγένινε συγκέντρωσις
τῶν ἐργοστασίων Α.Κ.Ε.Σ. Καρδῶν. Ἐλθέ-
λα καὶ Γάδρος. Κατ' αὐτὴν ὁμίλησεν ἡ Ὑπο-
διοικήτρια Νότου καὶ αἱ ἐργαζόμεναι Φαλαγγι-
τισσαι ἐπέρασαν εὐχάριστα, ἀδελφωμέναι.
Ἄλλαι Φαλαγγίτισσαι ἔκαμον πορείαν εἰς

τὸ Φάληρον καὶ Σκαπάνισσαι εἰς Ν. Σμύρνην.
Παρηκολούθησαν ὁμίλειν εἰς τὴν Λέσχην Κων-
σταντινουπολιτῶν.

Εἰς τὸν 9ον Ὑποτομέα τὴν Κυριακὴν εἰ-
γεν ὁργανωθῇ μικρὰ ἐκδρομὴ μετὰ ποδήλατα
εἰς τὸ Ν. Φάληρον μετὰ ἐπὶ κεφαλῇ τὴν Τε-
τάρτην.

Ἐξήντα Φαλαγγίτισσαι ἐπεσκέψθησαν τὸ
Μουσεῖον τοῦ Βασιλέως Γεωργίου Α'. Αἱ ὁπό-
λοιποι Φαλαγγίτισσαι μετὰ τὴν Ὑπ)άρχην ἔκα-
μον πορείαν εἰς τὸ Μνημεῖον τοῦ Φιλοπάππου.

Εἰς τὸν 10ον Ὑποτομέα τὸ Σάββατον ἡ Φα-
λαγγίτισσα Δ. Μπαρδούλου συνεκέντρωσεν
εἰς τὸν Ὑποτομέα περὶ τὰς 45 Σκαπανίσσαι,
βέλους νὰ τοὺς μᾶθῃ τραγούδια καὶ νὰ
διοργανώσῃ μίαν ἐορτήν. Ἐγένετο συγκέν-
τρωσις ἐργαζομένων, ε

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κίνησις Περιφερειακῶν Διοικήσεων

Π. Δ. Θ. Ἀττικοβοιωτίας

Όλοι οἱ Σχηματισμοὶ Ε.Ο.Ν. Θηλέων Ἀττικοβοιωτίας μετὰ σεμνότητος καὶ μεγαλοπρεπείας ἐώρτασαν τὴν ἐορτὴν τῆς Πρωτοχρονίας, ὡς καὶ τὴν ὀνομαστικὴν ἐορτὴν τοῦ Ἐθνικοῦ μας Κυβερνήτου.

ΛΑΥΡΕΙΟΝ.—Τὴν 1ην Ἰανουαρίου ἡ Ε.Ο.Ν. Θηλέων μετὰ τὸν ἐκκλησιασμόν ἔκαμε τὰ ἐγκαίνια τοῦ Νέου Κέντρου τῆς, ὅπου παρέστησαν ἅπανοι αἱ τοπικαὶ ἀρχαὶ καὶ πλῆθος κόσμου. Μετὰ τὸ πέρασ τοῦ ἁγιασμοῦ ἐκόπη ἡ Βασιλοπῆτα ὑπὸ τοῦ κ. Δημάρχου καὶ ἀπηγγέλησαν ὑπὸ Σκαπανίσσης ὑποδομμένης τὸν Ἅγιον Βασίλειον διάφορα δίστιχα. Ἡ ἐορτὴ ἔληξε μὲ τὸς ὕμνους τῆς 4ης Αὐγούστου, Νεολαίας καὶ ζητωκραυγὰς ὑπὲρ τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως καὶ Ἐθνικοῦ μας Κυβερνήτου. Ἐπίσης καὶ κατὰ τὴν ἐορτὴν τὸν Ἀρχηγὸν παρέστησαν ἐν σώματι τὰ μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. εἰς τὴν δοξολογίαν καὶ κατόπιν εἰς τὴν δεξιῶσιν τοῦ Δημάρχου, ὅπου ὑπέβαλον εὐχὰς ὑπὲρ τοῦ ἐορτάζοντος Κυβερνήτου.

ΜΕΓΑΡΑ.—Μὲ παραδειγματικὴν πειθαρχίαν καὶ ἀπερίγραπτον ἐνθουσιασμόν ἐωρτάσθησαν ἡ 1η τοῦ ἔτους καὶ ἡ ἐπέτειος τῆς ὀνομαστικῆς ἐορτῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, ὑπὸ τῆς Ε.Ο.Ν.Θηλέων. Κατὰ ταύτην παριστάμενων τῶν τοπικῶν ἀρχῶν καὶ ὁλοκλήρου τῆς Κοινωνίας καὶ χοροστατούντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μεγαρίδος ἐτελέσθη ἡ δοξολογία καὶ κατόπιν ἐγένετο δεξιῶσις εἰς τὴν αἰθούσαν τελετῶν τοῦ Γυμνασίου ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς Ε.Ο.Ν., ὅπου καὶ ἐκόπη ἡ Πῆτα ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Μεγαρίδος, ἐν μέσῳ ἐπευφημιῶν ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου καὶ τῆς 4ης Αὐγούστου.

Μετὰ ἀόλυν ἐπίσης ἐνθουσιασμένον εἰς τὸς Σχηματισμοὺς Μαρκοπούλου, Φυλῆς, Νέας Περσῆς, Κουβαρά, ἐγένοντο αἱ ἐορταὶ τῆς Πρωτοχρονίας καὶ Ἁγίου Ἰωάννου, ὀνομαστικῆς ἐορτῆς τοῦ Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου, ὅχι μόνον ἐκ μέρους τῶν μελῶν τῆς Ε.Ο.Ν. ἀλλὰ καὶ ὁλοκλήρου τοῦ πληθυσμοῦ τῶν κομποπόλεων τούτων, εἰς τὰς ὁποίας ἐγένοντο καὶ δοξολογίαι.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

ΠΑΤΡΑΙ.—Εἰς Νέον Ἐρινεὸν Ἀχαΐας ὁ ὁμαδάρχης τῆς Ε.Ο.Ν. Νικ. Ἰωάννου δέσμεως μετὰ κίνδυνον τῆς ζωῆς του ἐκ τῶν ὁδῶν τοῦ ποταμοῦ Φοινίκας τὸν μικρὸν Ἀθαν. Μανωλόπουλον. Ὁ Μανωλόπουλος παρεστῆθη ἀπὸ τὰ ὕδατα τοῦ ρέοντος μὲ καταπληκτικὴν ὁρμήν, λόγῳ τῶν βροχῶν, ποταμοῦ, ἐκβάλλων γοεράς κραυγῆς. Εἰς βοήθειάν του ἔσπευσεν ὁ εὐρισκόμενος πλησίον ἀδελφὸς του Γ. Μανωλόπουλος, ὅστις, ἰδὼν τὸν ἀδελφόν του καλυπτόμενον ὑπὸ τῶν ὁδῶν, ἤρξατο νὰ κραυγάζῃ ἀλλόφρων, ἔτοιμος νὰ πέσῃ ἐντὸς τοῦ ποταμοῦ πρὸς βοήθειαν τοῦ ἀδελφοῦ του, ὅποτε ἀσφαλῶς καὶ οἱ δύο παῖδες δὲν θὰ διέφευγον τὸν τραγικὸν θάνατον.

Ὁ διερχόμενος ἐκεῖθεν τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁμαδάρχης τῆς Ε.Ο.Ν. Νικόλαος Ἰωάννου, ἀκούσας τὰς κραυγὰς τοῦ Γ. Μανωλόπουλου, ἔσπευσε πλησίον καὶ ἀφ’ οὗ ἐμπόδισε τοῦτον ἀπὸ τοῦ νὰ ριφθῇ εἰς τὰ μαινόμενα ὕδατα τοῦ ποταμοῦ, περιετόλιξε τὴν μέσην του μετὰ σθένος, προσέδωκε τὸ ἄλλον ἄκρον τούτου εἰς τὸν κορμὸν δένδρου, εἰσῆλθεν ἐντὸς τῶν ὁδῶν καὶ παλαίαν ἐπὶ ἀρκετὴν ὥραν ἐναντίον τοῦ ὀρμητικοῦ ρεύματος, κατάρθωσε νὰ διασώσῃ τὸν ἐξηντημένον μικρὸν Ἀθ. Μανωλόπουλον.

ΣΠΑΡΤΗ.—Μὲ πρωτοφανῆ ἐνθουσιασμόν καὶ ἐπισημότητα ἐωρτάσθη ἡ ἐορτὴ τῆς Βασιλοπῆτας. Ταύτην ἐτίμησαν οἱ Γενικὸς Ἐπίσκοπος Ε.Ο.Ν. Λακωνίας, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης, ὁ Δήμαρχος, ὁ Εἰσαγγελεὺς καὶ ἅπανοι αἱ Ἀρχαὶ τῆς πόλεως. Κατὰ τὴν ἐορτὴν διηλθὲν ὁ παρεπιδημὸν ἐν τῇ πόλει κ. Δημ. Ἀλιμπράντης, Διευθυντὴς Τύπου τῆς Κεντρ. Διοικήσεως τῆς ἐορτῆς ἐλάμπρυνε χοροδία, ἡτις ἔβαλε διάφορα πατριωτικὰ ἄσματα. Ἐκτὸς τοῦ κ. Ἀλιμπράντη διηλθὼν εἰς τὴν ἐορτὴν ταύτην ὁ κ. Νομάρχης καὶ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης τῆς Σπάρτης.

—Εἰς ἅπαντας τοὺς Σχηματισμοὺς τῆς Δι-

οικήσεως ἡ κίνησις ὑπῆρξε λίαν ἱκανοποιητικὴ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως.

Ὅντα οἱ Φαλαγγῖται τοῦ Σχηματισμοῦ Παπαδιανίκων προέβησαν ἐπὶ δύο συνεχεῖς ἡμέρας εἰς τὴν περιφάρειν τοῦ καλλιεργηθέντος ὑπ’ αὐτὸν ἀγροῦ, τὸν ὁποῖον Φαλαγγίτης περὶχώρησε πρὸς καλλιέργειαν. Μετὰ τὸ πέρασ τῆς ἐργασίας αὐτῆς ἐγένετο διμιλία μὲ θέμα «Σεβασμός, Ἀλληλεγγύη καὶ Φιλοξενία».

Πρὸ τινῶν ἡμερῶν Φαλαγγῖται τοῦ Σχηματισμοῦ ἐργάσθησαν ὁλοκλήρῳ ἡμέραν καθαρίσαντες Κοινοτικὴν ὁδόν, ἥτις λόγῳ τῶν τελευταίων κατακαυσιμαίων βροχῶν εἶχε καταστῇ ἀδιάβατος. Ὅσοι ἐτυχον τὴν συγχαρητήριον ἐκ μέρους τῆς Κοινοτικῆς Ἀρχῆς ἀφ’ ἑνὸς καὶ τῶν κατοικῶν ἀφ’ ἑτέρου.

Τὴν παρεβόρσαν Τετάρτην, ἡμέραν τῆς Ε.Ο.Ν., Φαλαγγῖται Γυθείου προέβησαν εἰς τὴν φύτευσιν 600 δενδρυλλίων πεύκης, κυπαρίσσου, λεύκης καὶ ἐκκαλύπτων. Ἡ βιβλιοθήκη τῆς Ὑποδιοικήσεως Γυθείου καθημερινῶς δέχεται εἰσφορὰς Φαλαγγιτῶν. Ἐκτὸς τῆς μέχρι τοῦδε δωρηθέντων βιβλίων ἔχουν προσφερῆ καὶ ἐξαικόσια (600) δραχμὰ.

—Φαλαγγῖται καὶ Φαλαγγίτισσαι τῶν Μολάων ἐργάσθησαν ἐπὶ δύο ἑβδομάδας καλλιεργῶντες καὶ τὰς ὑπολειπομένας ἑκτάσεις. Ἡ τοι συνοδικὰς ἐκαληρήθησαν 17 στρέμματα.

—Κατὰ τὴν παρεβόρσαν ἑβδομάδα Φαλαγγῖται τοῦ Σχηματισμοῦ Παντοῦρας προέβησαν εἰς τὴν φύτευσιν πολλῶν δενδρυλλίων εἰς τὰς δύο πλατείας τοῦ χωρίου τῶν. Ἐπίσης εἰς γυνικὴν συγκέντρωσιν τοῦ ἴδιου Σχηματισμοῦ ἐγένετο διμιλία μὲ θέμα «Πίστις καὶ Πατρίς».

—Φαλαγγῖται καὶ Φαλαγγίτισσαι, Σκαπανεῖς καὶ Σκαπανίσσαι τοῦ Σχηματισμοῦ Σελιασῶν τὰς παραμονὰς τῶν Χριστουγέννων καὶ Πρωτοχρονίας ἔβαλαν τὰ κάλαντα, ἐκ δὲ τῶν εἰσπραθέντων χρημάτων ἠγόρασαν πενήκοντα τέσσαρας ὁκάδας κρέατος, ὅπερ διένειμαν εἰς τὰς ἀπορτρώσας οἰκογενεὰς τοῦ χωρίου τῶν. Διὰ τὴν πράξιν τῶν ταύτην ἐδέχθησαν τὰ συγχαρητήρια πάντων τῶν κατοίκων καὶ τῆς Διοικήσεως.

ΚΑΛΑΜΑΙ.—Ἡ ὀνομαστικὴ ἐορτὴ τοῦ ἀρχηγοῦ, ἥτις εἶχεν ὁρίσθῃ ὑπὸ τῆς Ε.Σ.Σ.Ε. κατὰ τὴν περσινὴν γενικὴν συνέλευσιν ὡς «Ἐθνικὴ παναγροτικὴ ἐορτὴ ἐωρτάσθη ἐνθουσιῶδως εἰς Γαργαλιάνους ὑπὸ τῶν ἀγροτῶν, μὲ ἐνεργὸν σύμπραξιν τῆς Ε.Ο.Ν.

Εἰς Γαργαλιάνους, ἔνθα ἡ ἔδρα τῆς Ἐνώσεως Συνοδικῶν Τριφυλίας καὶ Πυλίας, ἡ ὀνομαστικὴ ἐορτὴ τοῦ Ἀρχηγοῦ ἔβασεν εὐκαιρία στὸ συνεταγμένον ἀγροτικὸν κόσμον νὰ διαδηλώσῃ τὴν ἀγάπην, τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀφοσίωσιν τὴν σπὴν κατὰστασιν τοῦ ἐδημιούργησε ἡ ἐθνικοαγαθὴ χειρονομία τοῦ.

Ἀπὸ τῆς προηγουμένης ἡμέρας ἡ πόλις ἔπλεε στὸ πέλμαρος τῶν κυανοεὐκίων καὶ στάς παντὸς εἴδους διακοσμήσεις. Ἡλεκτρικὲς γιρλάντες πολυχρόμιαι ἔβιναν φαντασμαγορικὸν τὸν σπὴν ὅλην διακοσμοῖσαν.

Τὴν πρῶταν ἀσπληγικὰ τῆς 95ης φάλαγγος ἐσήμανον τὸ ἐθνικόν, ὅλοι δὲ οἱ κῶδωνες τῶν ἐκκλησιῶν ἐσήμαναν χαρμυζόν.

Τὴν 9.30 πρῶτην ἤρξαντο νὰ προσέρχωνται αἱ διάφοροι ὁργανώσεις, ἀτίτες κατελάμβανον τὰς ὑπὸ τοῦ τελετάρχου ὀρισμένας θέσεις. Τὴν

Ἀπὸ τὸ Χριστουγεννιάτικο δένδρον τῶν Σκαπανισσῶν Μυτιλήνης.

9.45 ἤρξαντο προσερχόμενοι οἱ ἐπίσημοι, οἱ κ.κ. Ἐπιτρόποι τῆς Ε.Σ.Σ.Ε. καὶ αἱ πολιτικά καὶ στρατιωτικά ἀρχαί. Τὴν 10ην ἔφθασεν ὁ Μητροπολίτης Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. Ἀνθίμος καὶ αὐτῶς ἤρξατο ἡ δοξολογία.

Κατὰ τὸ πέρασ ταύτης Φαλαγγίτης ἐν δυνάμει τῆς Ε.Ο.Ν. ἐξάρατες τὴν ἀγροτικὴν πολιτικὴν τοῦ Ἀρχηγοῦ. Μετὰ τὸ τέλος τῆς δοξολογίας οἱ ἐπίσημοι διηρμήθησαν εἰς τὸ κοινοτικὸν κατῳκεῖον, πρὸ τοῦ ὁποῖου διήρχοντο παρελαύνοντα τὰ τάγματα τῆς Ε.Ο.Ν., εὐθυτενῶς, γεμάτα ζωὴ, πίστιν καὶ ἐλπίδα.

Ἐπικολούθησε δεξιῶσις τῶν ἐπισήμων εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Ἐνώσεως.

ΠΥΡΓΟΣ.—Αἱ Σκαπανίσσαι καὶ αἱ Φαλαγγίτισσαι τῆς Φ. Θ. 100 ἔβαλαν τὰς ἐορτάς τὰ κάλαντα, αἱ εἰσπράξαν, οὐ διετέθησαν ὑπὲρ τῶν μαθητικῶν συσσιτίων.

Ὁμάς Σκαπανισσῶν καὶ Σκαπανέων τοῦ Λόχου Ἀνδραβίδας ἔβαλε τὰ κάλαντα τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων συλλέξαντα τὸ ποσὸν τῶν Δρχ. 2.575, τὸ ὁποῖον διέθεσαν ὑπὲρ τῶν μαθητικῶν συσσιτίων. Τὴν ἰδίαν ἡμέραν ὁμάς Σκαπανισσῶν τοῦ Λόχου Καθαρίων ἔβαλε τὰ κάλαντα, αἱ δὲ εἰσπράξεις διετέθησαν δι’ ἀγορὰν ἀθλητικῶν εἰδῶν.

Ἐδῶθῃ παράστασις ὑπὸ τῶν Φαλαγγιτισσῶν τοῦ Λόχου Καθαρίων μὲ τὸ ἔργον «Ἀντιγόνη». Αἱ Φαλαγγίτισσαι καὶ Σκαπανίσσαι τῆς Φ. Θ. 100 κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν Χριστουγέννων συνεκεντρώθησαν καὶ ἐξετέλεσαν διάφορους παιδίας ἐντὸς τῶν αἰθουσῶν, ἐπεὶ δὲ οἱ καιροὶ δὲν ἐπέτρεπε τὴν ἔξοδον.

Αἱ Φαλαγγίτισσαι τῆς Φ. Θ. 101 καθ’ ὅλην τὴν διαρρευσίαν ἑβδομάδα σχολήθησαν εἰς τὴν ἐκμάθησιν χορῶν, ἀσμάτων, δράματος καὶ κωμωδίας.

ΜΥΤΙΛΗΝΙΑ

ΜΥΤΙΛΗΝΗ.—Αἱ ἐορταὶ τῶν Χριστουγέννων καὶ τῆς 1ης τοῦ ἔτους ἐωρτάσθησαν εἰς ἅπαντας τοὺς Σχηματισμοὺς τῆς Περιφέρειας μας μετ’ ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἐπιδημιτικότητος ἐκ μέρους τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων.

Εἰς ὅλους τοὺς Σχηματισμοὺς ἐγένοντο πανηγυρικαὶ συγκεντρώσεις, ἐψάλησαν τὰ κάλαντα, ἐμοιράσθησαν δὲ δῶρα καὶ ἀναμνηστικὰ ἡμερολόγια εἰς τοὺς Φαλαγγίτας καὶ Σκαπανεῖς.

Ἐν Μυτιλήνῃ ἡ ἐορτὴ τῆς Πρωτοχρονίας ἐωρτάσθη ὑπὸ τῆς 185ης Φάλαγγος εἰς τὴν αἰθούσαν «ΦΕΜΙΝΑ». Ἡ ἐορτὴ αὕτη, ἢ παρηκολούθησαν οἱ Γενικὸς Ἐπίσκοπος Νομάρχης Λέσβου κ. Ἀγρο. Κοζύρης, ἡ Περιφερειακὴ Διοικητρία Θηλέων, ὁ Περιφερειακὸς Διοικητὴς Ἀρρένων Λέσβου, αἱ Ὄρηκευτικά καὶ Στρατιωτικά ἀρχαὶ καὶ ἐκλεκτὴ μερὶς τῆς Λεωδικῆς Κοινωνίας προσέλαβεν πανηγυρικὴν μορφήν χάρις εἰς τὴν συμμετοχὴν τοῦ Μουσικοῦ καὶ Καλλιτεχνικοῦ τμήματος Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων Λέσβου, ὅπερ ἐξετέλεσε καταχειροκροτηθὲν ἐκλεκτὸν μουσικὸν πρόγραμμα.

Πανηγυρικώτατα ἐπίσης ἐώρτασε τὴν πρωτοχρονιά τὸ Ι καὶ ΙΙ τάγμα τῆς 187ης Φάλαγγος παρουσίᾳ τοῦ κ. Γενικοῦ Ἐπιτρόπου, τοῦ Περιφερειακοῦ Διοικητοῦ, τῶν Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν καὶ ἐκλεκτῶν μελῶν τῆς Κοινωνίας μας.

Εἰς τοὺς Σκαπανεῖς διενεμήθησαν ἀνὰ μίαν μικρὰ βασιλοπῆτα καὶ ἀναμνηστικὰ δῶρα.

ΣΠΕΤΣΑΙ.—Ἡ ἐορτὴ τῆς Καταδύσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ ἐωρτάσθη εἰς τὰς Σπέτσας μὲ πάσαν λαμπρότητα. Ἡ παρατηρηθεῖσα τάξις, ὑποδειγματικὴ καθ’ ὅλα, χάρις εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ Λιμεναρχείου ληφθέντα μέτρα, ἔδωκε μίαν εἰκόνα τῆς ἐπιβολῆς τοῦ Νέου Κράτους. Τὰ τμήματα τῆς Νεολαίας μας ἀπολύτως πειθαρχημένα ἐνεφανίσθησαν, ὅπως πάντοτε, ἀντάξια τῶν προσδοκίων τοῦ Ἀρχηγοῦ.

Ἀγῆμα Ναυτῶν-Φαλαγγιτῶν Ἐνοπλίων καὶ τμήμα τοῦ Λόχου Ἐφεδρῆς Φαλαγγιτῶν συνάδευε τιμητικῶς τὰς εἰκόνας καὶ τὸν τιμὸν Σταυρὸν, ἐνῶ ἕτερα τμήματα τῶν Σχηματισμῶν μας ἀπέδιδον τιμὰς καὶ ἐτήρουν τὴν τάξιν. Ἡ σημαία τῆς Φάλαγγος συνοδεύετο ὑπὸ 4 λόγων ἐκ τῶν Σχηματισμῶν Ἀρρένων καὶ Θηλέων.

Ὁ Σταυρὸς ἀναυρθεὶς ἐκ τῆς θαλάσσης ὑπὸ

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κίνησις Περιφερειακῶν Διοικήσεων

τῶν ὁμαδάρχου Δ. Παπαδημητρίου καὶ Ἐνωμοῦ Ν. Βελιώτη περιεφέρθη κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν ἔθιμον ἀνὰ τὴν νῆσον.

Τὴν ἐπομένην, ἡμέραν τοῦ ἐορτασμοῦ τῆς ὀνομαστικῆς ἐπέτειος τοῦ Ἀρχηγοῦ, ἡ πόλις παρουσίασε πανηγυρικὴν ὄψιν μὲ τὸν πλοῦστον σημασιολογισμὸν τῆς καὶ τὴν ὁμαδικὴν χαρμόσυνον κωδωνοκρουσίαν ὅλων τῶν ἐκκλησιῶν.

Μετὰ τὴν τελεσθεῖσαν δοξολογίαν, εἰς ἣν παρέστη ὁλοκλήρως ἡ δύναμις τῆς Ε.Ο.Ν. Σπετσῶν, αἱ πολιτικά καὶ στρατιωτικά ἀρχαὶ καὶ ὁλοκλήρως ὁ πληθυσμός, ἐπικολούθησε, παρὰ τὴν ραγδαίαν πίπτουσαν βροχὴν, παρέλασιν τῶν Σχηματισμῶν Ἀρρένων καὶ Θηλέων ὑπὸ τὰ ἐνθουσιώδη χειροκροτήματα τοῦ πληθους.

Τὸ ἐσπέρας παρετέθη γεῖμα, εἰς τὸ ὁποῖον παρεκάθησαν ὁ κ. Νομάρχης, ὁ κ. Δήμαρχος, αἱ Λιμενικαὶ καὶ Στρατιωτικαὶ ἀρχαί, οἱ βαθυφόροι τῆς Ε.Ο.Ν. κ. ἄ. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ γεύματος ἠγέρθησαν διάφοροι προποσεις ὑπὲρ τοῦ ἐορτάζοντος Ἀρχηγοῦ καὶ ἡ ἀλησμόνητος ἐκείνη ἐσπέρα ἐκλείει μὲ τὴν ἀνακρουσὴν τῶν ὕμνων ὑπὸ τὰ ἐνθουσιώδη χειροκροτήματα τῶν παριστάμενων.

—Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον τῆς Κοινότητος Χαλασμένης-Αἰγινῆς ἐμήψισε δαπάνην ὀκτὼ χιλιάδων δραχ. (8000) διὰ τὴν στολὴν τοῦ Φαλαγγίτου.

Οἱ Σχηματισμοὶ Ἀρρένων καὶ Θηλέων ἐξέδραμον εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς Κοινότητος, πρὸς ἀναζήτησιν μερῶν πού λιμνάζουν τὰ ὕδατα, διὰ τὴν ἀποξηρανσίαν τῶν.

ΗΛΕΙΡΟΣ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ.—Ἡ ἀντικαθιστῶσα τὴν Περιφερειακὴν Ε.Ο.Ν. Θηλέων Ἰωαννίνων κ. Καλλιόπη Χρήστου ἀπηύθυνε πρὸς τὸν Κυβερνητικὸν Ἐπίτροπον τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Ἀλέξ. Ν. Κανελλόπουλον εὐχαριστήριον ἐπιστολὴν διὰ τὴν ἀποστολὴν εἰς Ἰωάννινα ἀντιπροσώπων τοῦ Κέντρου διὰ τὴν διανομὴν δῶρων εἰς τοὺς Ἀκρίτας τῆς Ἠλείρου. Ἡ δ. Χρήστου καταλήγουσα λέγει:

«Σὰς παρακαλοῦμεν θερμὰ νὰ γνωρίσετε στοὺς ἐπισκεπτάς μας, μ’ ὅποιον τρόπο νομίζετε τὸν ἐνθουσιασμό μας ἀπ’ τὴν συνεργασίαν των καὶ κἂν τοὺς νὰ πιστέψουν πῶς ἡ ἀνάμνησις τῆς ἀδελφικῆς συντροφικῆς τὸν θὰ μείνῃ χαραγμένη βαθιὰ στὴν ψυχὴ μας».

ΗΓΟΥΜΕΝΙΣΑ.—Μετὰ πάσης ἐπισημότητος καὶ ἐπιδημιτικότητος ἐωρτάσθη ἡ ἐορτὴ τῆς πρώτης τοῦ ἔτους ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς Ὑποδιοικήσεως Δελθινικῶν ὑπὸ τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ ἀπάντων τῶν κατοίκων τῆς κομποπόλεως μας. Μετὰ τὴν δοξολογίαν, εἰς ἣν ἀπέδωσαν τιμὰς πάντα τὰ τμήματα Ἀρρένων καὶ Θηλέων ἐν στολῇ, ἐπικολούθησαν εἰς τὸ σπῆτι τοῦ Φαλαγγίτου τὸ κύψιμο τῆς βασιλοπῆτας, ἐντὸς τῆς ὁποίας εἶχον τεθῇ δύο δεκάδραχμα κέρματα κατὰ τὰ εἰσῶδα.

Κατ’ εὐτυχίαν σύμπτωσιν τὸ τεμάχιον τὸ προσορθεῖν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπαρχοῦ Παγωνίου διὰ τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως περιεῖχε τὸ ἐν ἐκ τῶν δύο κέρματων, τοῦ ἐτέρου κέρματος τυγχόντας καὶ πάλιν κατ’ εὐτυχίαν σύμπτωσιν εἰς τὸν ἐκπρόσωπον τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ Ἀξιωματικὸν τοῦ συμμετεσθῆτος εἰς τὴν ἐορτὴν τμήματος Λόχου προκαλούμενος. Μετὰ τὸ κύψιμο τῆς βασιλοπῆτας ἐπικολούθησαν Ἐθνικοὶ καὶ τοπικοὶ χοροὶ μὲ ἀδιότιμον κέφι. Κατὰ τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας ἀντιπροσώπευαί τῆς Ε.Ο.Ν. διὰ τοῦ κ. Ἐπαρχοῦ καὶ Ὑποδιοικητοῦ τῆς Ε.Ο.Ν., τοῦ Σωματείου τῶν Κυριῶν καὶ Δεσποινίδων, τῆς Κοινότητος καὶ τῶν Ὑπαλλήλων τῶν ἐνταῦθα Δημοσίων Ἀρχῶν, μετέβησαν εἰς τὸ φυλάκιον Κακαβιάς, ὅπου διένειμαν δῶρα εἰς τοὺς Ἀκρίτας.

Ὁ Ὑποδιοικητὴς τῆς Ε.Ο.Ν. Παγωνίου ἀπέστειλε τηλεγράφημα πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν ἐπὶ τῇ πρώτῃ τοῦ ἔτους.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΚΟΖΑΝΗ.—Ἡ ἐπέτειος τῆς ὀνομαστικῆς ἐορτῆς τοῦ Ἐθνικοῦ μας Κυβερνήτου κ. Ἰωάννου Μεταξᾶ ἐωρτάσθη ἐν πάσῃ μεγαλοπρεπείᾳ

εἰς τὴν κοινότητα Σιδηρ. Σταθμοῦ Μουριῶν. Ἀπὸ πρωῒας οἱ κῶδωνες τῶν ἐκκλησιῶν ἀνῆγγυλαν τὸ χαρμόσυνον τῆς ἡμέρας. Συμπαρὸς ὁ ἀγροτικὸς κόσμος τῆς περιφέρειας μας κατευθύνθη εἰς τὴν ἐκκλησίαν διὰ νὰ παρακολουθήσῃ τὴν θείαν λειτουργίαν καὶ τὴν γενομένην δοξολογίαν.

Εἰς τὴν δοξολογίαν παρέστησαν ἡ κοινοτικὴ

Φαλαγγῖται τῆς 164ης Φάλαγγος Φλωρίνης ἀσχολούμενοι μὲ τὴν καλλιέργειαν.

ἀρχή, οἱ Φαλαγγῖται τοῦ 2ου λόχου Ε.Ο.Ν., οἱ Σκαπανεῖς καὶ Σκαπανίσσαι τῶν δημοτικῶν σχολείων Ἀνω Σουρμένων καὶ Μικροβρύσης μετ’ ἐπὶ κεφαλῇ τοὺς δημῶνους τῶν καὶ λοχίτας τῆς Ε.Ο.Ν. Καπασακλῆν καὶ Κ. Τσακίρην.

Μετὰ τὸ πέρασ τῆς δοξολογίας, τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας ἐξεφώνησεν ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας ὁ συναγωγιστὴς Ὑποδιοικητὴς τῆς Περιφ. Διοικήσεως Κιλίκης κ. Ἰωάννης Γωαῶδης, ἐξάρας τὴν προσωπικότητα τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ τοῦ ἐπιτελεσθέν Ἐθνικόν ἔργον του.

Ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν οἱ ἐπίσημοι κατευθύνθησαν εἰς τὸ Κοινοτικὸν Κατῳκεῖον, ὅπου τοὺς προσεφώνησαν πρὸς εἰς δὲ τοὺς Φαλαγγίτας καὶ Σκαπανεῖς γλυκὰ.

Καθ’ ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς δεξιῶσεως οἱ ἐπίσημοι ἐπῆλθον ὑπὲρ τῆς ὑγείας καὶ μακρομερουσίας τοῦ Κυβερνήτου ἐπ’ ἀγαθῇ τῆς φιλάτης Πατρίδος.

Ἀναγνῶντες οἱ κάτοικοι μὲ ἐορταστικὸν συναγερίων καὶ μετὰ φανερὴν αἰσθητικὰν χαρὰν καὶ ἀφοσιώσεως ἐσυνέχισαν τὸ γλέντι τῶν μετῴρων ἐσπέρας, ψάλλοντες διάφορα πατριω

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Π. Φ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΝ. Σου απαντήσαμε. — ΑΛΕΚΟΝ ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΝ. Εδω για το άρατο γράμμα σου. Ίσως «Το άρρωστο κοράκι». — ΑΘΑΝ. ΚΟΥΡΗΝ. Όχι ψευδάνυμα. Στείλε κάτι άλλο καλύτερο. — Ν. ΓΚΟΡ ΤΣΟΛΟΓΟΝ. Δυστυχώς πολύ μακρόν. Το περιγραφικό μέρος αρκετά καλό. — ΕΜΜ. ΓΛΕΖΟΝ. Έδιαβάσαμε το μακροσκελές γράμμα σου. Θερμά συγχαρητήρια. Το προς τόν κ. Νικολαΐδην έδωθ. Περιμέναμε άλλο πρωτότυπο. — ΙΩΑΝΝΗΝ ΧΑΛΚΟΝ. Ύπεδλήθη στην Έπιτροπή. — Γ. ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΝ. Δυσανάλογο για τη σελίδα «Το βήμα των νέων». — ΤΩΝΗΝ ΜΠΟΥΚΟΝ. Ίδου το 3ο 4ο τιχο:

“Ας στείλουν και σε μένα τώρα ένα καλό σαν σάς παιδί να μου χαρίση λίγα δώρα, να μου γλυκάνη την ψυχή.

Πρόσεξε έκείνο το «σαν σάς». Πώς σου κτυπά στ' αυτό: “Ασφαλώς πολύ άσχημα. Και το «ΟΙ δόκιμοι» θέλει ακόμη να το επεξεργασθής. — Δ. ΜΗΝΤΟΠΟΥΛΟΝ. Μας θυμίζει ένα παλαιό ποίημα. Θέλεις να μας βγάλεις από την αμφιβολία; Γράψε μας σχετίσας. — ΑΛΕΚΟΝ ΠΑΓΩΝΗΝ. Το ποίημα «Στη γιορτή σου» έληφθη άργυ. — ΕΥΑΓΓΕΛΟΝ ΔΑ ΣΚΑΛΑΚΗΝ. Έκτός που είναι πολύ γλυστό, είναι και άκατάλληλο για τη «Νεολαία». “Από το τραγούδι σου:

Σάν Έλληνόπουλο κι' έγώ μαζί με σένα θέλω να πολεμήσω, να θωπώ, τον κόσμο τί τον θέλω;

“Ο τελευταίος στίχος φανερώνει άπαισιόδοξη διάθεση, ανάμορστη σε Φαλαγγίτη. — ΝΙΚ. ΑΝΑΣΤΑΣ ΟΠΟΥΛΟΝ. Ύπεδλήθη στην Έπιτροπή. — ΒΑΣ. ΚΟΥΛΗΝ. Το δημοσιεύουμε έδω:

ΜΕΤΑΝΟΙΩΜΕΝΟΙ

Καταραμένη ή ώρα που ξεκίνησα να βρω καλύτερη ζωή σε ξένη χώρα. Χωριό μου αγαπημένο σε πεθύμησα. Τό λάθος πούκαμα, τό νοιώθω τώρα.

ΤΑ ΜΑΡΜΑΡΑ

(Συνέχεια από τη σελίδα 554)

γμένο το μαύρο άκόμα, για τό ξαφνικό έκείνο και παράωρο ποδοβολητό του λαού. Ξύπναγε ή πετροπέρδικα στά τουφωτά κοντοπρίναρα που κοιμώταν, έλουε τόν ώμορφο λαϊμό και τά καμαράκια στήθια της στά κρυστάλλονερα μέσα κι' ανέβαινε στην κορφή του γκρεμού κι' άρχιζε τόν δλόγλυκο κελαϊδισμό της. Ή πέριδια έξυπναγε τό βοσκόπουλο στή μάντρα του και τό βοσκόπουλο τό καλό με τη γλυκειά του φλογέρα έξυπναγεν όλη την πλάσι.

***

Οι χωριανοί ροδόλαγαν τόν κατήφορο φορτωμένοι με τά θεόρατα μάρμαρα. Κατέβαιναν, κι' έπρεχαν κίδλας ποιδς να πρωτοπεράση τόν άλλονε, ποιά να παραδιαθή την άλλη. Κι' έσκαγαν έκεί γέλια και χαρούμενες φωνές. Μπροστά τά βιολιά πάντα κι' οι δημογέροντες κι' οι παπάδες, φορτωμένοι κι' αυτοί, και πίσω τό πλήθος. Και πάρα πίσω άκόμα, τά έακουστότερα του χωριού παλληκάρια, όπου σνν τρία και σνν τέσσερα μαζί κατέβαζαν στούς στοιχειωμένους ώμους τους άπανου δλόβολα γάλαρα, άκέριους βαριοκοιμένους βράχους. Έδω θυμώνταν κανένιν τούς παλιούς άντρειωμένους τών τραγουδιών, τούς σαραντάπηχους τών παραμυθιών.

† Κ. Κρυστάλλης

Καταραμένοι αύτοί που με πλανέψανε. Ποτά μου δεν τούς λημονώ. Με λόγια, που θαμπάνουν με μαγέψανε και τώρα κλαίω και πονώ.

“Αφσα φίλους, σπιτί, φαμελιά κι' έφυγα για την πολιτεία τη μεγάλη. Σε ξένα χέρια γύρεψα δουλειά και τώρα θέλω να ξαναγυρίσω πάλι.

ΙΩΑΝΝΗΝ ΣΤΥΛΙΑΝΟΠΟΥΛΟΝ. Έχεις ποιητική ασίρική διάθεση, μά οι στίχοι σου δεν είναι καλοί:

“Ηλιε, ήλιε άλαζονα, δεν όρας βρέ τό χειμώνα; Δέ σοό λείι ή καρδιά σου να ζεστάνης τά παιδιά σου;

Διόρθωσε τά «Η βρυσούλα» και τό «Ο ήλιος μας περιφρονεί» και ξαναστείλε τα. Τό «Η άποταμειούσις» θέλει γράψιμο άπ' άρχής. Οι στίχοι πολύ κακοί. Τό νήμα χαλαρό.

Λάμπει δέ τόσο πολύ, όχι για κανέν κλειδί, αλλά για τό πουνγι! να γιομίση σάν άακι.

ΑΡΙΣΤ. ΚΟΥΡΤΗΝ. «Τό Χριστογεννητικό» καθυστερημένο. — Π. Μ. Και άλλη φορά τό έγράψαμε: όχι άρχικά, άλλ' όλόκληρο τό όνομα και τη διεύθυνση. — ΛΟΥΛΗΝ ΑΡΓΥΡΙΟΥ. Σε εχθριστούμε για τις εύχές σου. Τό «Δελφός» λυρικώτατο, με άραίο νήμα, αλλά δυστυχώς πολύ βαρύ για τούς άναγνώστες της σελίδας τό «Βήμα των νέων». Περιμέναμε να μας στείλεις κάτι άλλο άλυσότερα γραμμένο. “Ακόμη, άπ' προτίμας, στείλε τό ίδιο άπολυοιάντις το πολύ. Κάνεις κατάχρησι κυρίων όνομάτων, δηλ. όνομάτων ήρώων, μυθικών προσώπων, τοπωνυμίων, που τόν συμβόλισμό τους δεν είναι δυνατόν να συλλάβη ό άναγνώστης σου χωρίς να άνατρέξη στη μυθολογία, στην ιστορία και ακόμη στή γεωγραφία. Πρόσεξε με πόση απλότητα και σαφήνεια είναι γραμμένο τό κάθε τι που δημοσιεύεται στή «Νεολαία». — ΝΙΚΟΛΑΟΝ ΤΣΟΥΜΙΤΑΝ. “Ο στίχος όχι πολύ καλός. Ίδου:

“Εού που έξερριζώσες π' άλλή λω νυα σε τά μισή.

Σου άρέσει τό «π' άλλή λω ν»: “Επειτα τη μιά φορά χρησιμοποίησις ένικό αριθμό: έσύ που μεγαλούργησες — σ' έσε γλυκέ πατέρα» και την άλλη πληθυντικό αριθμό: για να σάς δίδει όγεία — πώς θα τη μεγαλώσητε τη δό-

λεια μας πατρίδας. Διόρθώσε το. — ΔΕ ΣΠΟΙ-ΜΑ Κ. ΙΑΤΡΟΠΟΥΛΟΥ. Τό ποίημα «Έλληνα» καί «Κάλας» καθυστερήσε. — ΑΝΩΝΥΜΟΝ. Δύο κακά: άνυπόγραφο και γραμμένο στις δύο όψεις του χαρτιού. — ΑΝΤ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΝ. Ύπεδλήθη στην Έπιτροπή. — Π. Ι. ΣΑΒΒΑΤΙΑΝΟΝ. Τό ποίημα, που μας έστειλεις, δεν είναι δικό σου. Τό έστειλας στόν κ. Γωνιασίαρχην σου μαζί με σχετικό έγγραφο. Σε άποκλείουμε άπο συνεργάτη μας για ένα έξάμηνο. — ΘΕΟΔ. Ι. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΝ. Σά άς εύχαριστούμε για την έπιστολή σας της 24/12/39. — ΠΑΥΛΟΝ ΛΥΡΑΚΗΝ. Τό «Άγροτόπαιδα» καλό ως έκθεσις. “Από τά ποιήματά σου δημοσιεύουμε έδω τό «Ο Σκαπανέας»:

Είμ' έγώ ό Σκαπανέας. Κόιταξέ με καλά. “Από μένα ή Πατρίδα περιμένει καλά.

Μά και σά μεγαλώσω Φαλαγγίτη καλός και μετά στρατιώτης της Έλλάδος φρουρός.

ΔΗΜ. ΓΑΛΙΡΟΠΟΥΛΟΝ. Τό ποίημά σου «Η νέα έξόρμησις» θέλει δουλέμα. Πρόσεξε τό στίχο:

τρέχουν τά Έλληνικά παιδιά

Ξαναστείλε τό διορθωμένο. Σημείωσε Σ 234 για να τό παραδίδω. — ΕΙΡΗΝΗΝ ΜΑΡΤΙΟΥΚΟΥ. Τό συννετοσάμε και άλλοτε: “Οχι ποιήματα και γράμμα στο ίδιο χαρτί. Δυστυχώς δεν έδιαβάσθης. — ΚΥΡΙΑΚΟΝ ΜΕΛΙΣΣΟΥΡΓΟΝ. Δημοσίευσε έδω μέρος της έκθέσεώς σου. “Εμείς δέ έπιστρέφοντες κοιμιστά τών χαιρετισμών τών άκρίτων μας διαδεσφάωνομε τόν Άρχηγόν μας ότι εύγυρίασε με μεγαλύτερον ένδοξισσμόν, με βαθύτεραν χαράν και υπερηφάνειαν. διότι έγεννηθήμεν Έλληνες και ως πραγματικοί Έλληνες θα έξακολουθήσωμε τόν δρόμον, τόν όποιον ό Άρχηγός μας έχάραξε διά τό καλόν μας και διά τό καλόν της άγαπητής μας πατρίδας. — ΗΛ. ΜΕΛΙΣΣΑΡΗΝ. Σωστή ή άπάντησις. — ΝΙΚ. ΜΠΑΚΟΛΑΝ. Τά περιμέναμε. — ΣΤΕΛΛΑΝ ΑΘ. ΙΩΑΝΝΟΥ. Τό «Στη γιορτή Σου» ώραιότατα γραμμένο. Θα διαδοσθή στην Έπιτροπή, άλλ' όχι για να δημοσιευθή, επειδή έπαυσε να είναι επίκαιρο. Τό «Για την πατρίδα» καλό ως έκθεσις. — ΜΑΝΟΝ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΙΔΗΝ. Πολύ μακρό. Στείλατε άλλο. — ΘΑΝΟΝ ΔΕΣΠΟΤΟΠΟΥΛΟΝ. Ύπεδλήθη. Γράφε καθαρότερα. — ΣΩΤ. ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΝ. Τό «Προς τόν Άρχηγό» όχι καλό. Ίδου τό 2ο τετράστιχο:

“Ω! υπερήφανη Έλλάδα, πατρίς μου ιστορική, για σε δλόγλυκη πατρίς μου δώρο τό αίμα θά χυθί.

Κλαίμε άπό τη χαρά μας στην άγκαλιά σου τη [στοργική, που σε ξανάντισε ό Άρχηγός μας, που είχες [μπαράθη.

ΠΟΛΥΧΡΟΝΗΝ ΚΥΝΗΓΟΝ. Τό πεζογράφημα «Τά παλαιά καράδια» είναι γραμμένο πρόχειρα. Πρόσεξε την άνομοιομορφία στη γλώσσα. Τό ποίημα «Χαμένο όνειρο - χαμένη ζωή» καλλογγραμμένο — έκτός μερικόν στίχων — άλλ' άκατάλληλο για τη «Νεολαία». Κλείνει πολλή άπαισιόδοξη, τροφή βλαβερή για τούς νέους του Μεταγυουστιανού Κράτους. Στείλε μας άν έχης, κάτι άλλο. — ΝΙΚ. ΒΡΑΔΗΝ. “Από τό «Ψυχολιμήματα»: «... “Ητο δειλινό!... “Ο Βασιλεύς της ήμέρας ήρξαιεν ήδη να δδηγή τό πύρινον άρμα του προς τά δλόγρυσα παλάτια έπιστρέφων έκ της άνα την όψηλιον μακράς περιόδειας του, στέλλων τά περιπαθέστρα τών βλεμμάτων προς την Άμφιτρίτην και λαμποκοπών άπο δόξαν και χαράν, ή όποία έξεπροσώπειτο διά τών τελευταίων χρυσασκλίνων του, οι όποιοι έποφύριζον τάς κορυφάς τών γειτονικών όρέων... κλπ... κλπ... » Γιατί χρησιμοποίησις αύτή τη γλώσσα; Και για τά ποιήματα σοό κάνουμε την ίδια παρατήρησι. Στείλε μας τίποτε άλλο γραμμένο σε γλώσσα απλή. Σε συγχαίρομε για τό περιεχόμενο της έπιστολής σου. — ΑΡ. ΑΖ)ΔΗΝ. Πολύ καλό. Βεβαίως μας με ξεχωριστό γράμμα τη γνησιότητα του, για να τό υποβάλωμε στην Έπιτροπή. Οι τελευταίοι στίχοι του είναι κάπως γνωστοί μας:

Μά ή μαμά του δέ βαστά του φωνάζει, του μιλά: — Κάτσε διάβασε, Θωμάκη! Κι' ό Θωμάς της άπαντά: — “Ε! και σό, καλέ μαμό να μη παίξω και λιγάκι;

Πρόκειται περί συμπτώσεως; Θα εξετάσωμε κι' έμεις. Σημείωσε Σ 219. — ΙΩΑΝΝΗΝ ΓΑΪΤΑΝΑΚΗΝ. Τά έλάβαμε. Θα σοό άπαντήσωμε σε προσεχές τεύχος. — ΣΤΥΛ. ΜΑΡΚΑΚΗΝ. Περιμέναμε ίδιόχειρο γράμμα σου. Τό άγράψα-

(Συνέχεια της αλληλογραφίας)

με και άλλοτε: Οι Σκαπανείς να μας γράφουν μόνοι των, ότι σκέπτονται και όπως μπορούν. Τά συγχαρητήρια μας για τη δρσσι σου. — ΕΛΕΝΗΝ ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ. Στή «Νεολαία» δεν δημοσιεύονται ποιήματα επί πληρωμή. — Ι. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ. “Ακατάλληλο για τη «Νεολαία». “Ελάβαμε συνεργασία άπο τούς κ. κ. Νικ. Τσομπίτη, Α. Δράνιαν, Άθανάσιον Άναστασόπουλον, Μιχ. Δεσποτιδην, Έπαμ. Παπαδόπουλον, Μοθ. Παπαγιάννην, Ίωάννην Άνδριτάκην, Γ. Αβραάμ, Βασίλ. Δουμάζον, Ίθυκον (περιμένομε τό πραγματικό όνομά του), Ε. Γαϊτάνον, Βασ. Ευσταθίου, Ήλιαν Κουκούλιαν, Π. Παπαδόπουλον, την δ. Άναστασίαν Παπατέρου, άπο τόν υπογραφόμενον Η. Χ. (περιμένομε δλόκληρο τό όνοματεπώνυμό του), άπο τούς μαθητάς της Ε' και ΣΤ' τάξεως του Δημοτικού Σχολείου Σεργίων, τούς κ. κ. Γ. Σαρήν, Γ. Παπακυριακόπουλον, Φοίδον Δελφιν, Α. Παπαθωράν, Κυρ. Δουράζιαν, Α. Ηλιακόπουλον, Γ. Μάμαλην, την δ. Ίσμήνην Καραμόπουλον, τούς κ. κ. Σταύρον Βασιλιώτην, Γ. Παπακυριακόπουλον, Κυριάκον Βοσνιώτην, Νικ. Βρεττάκον, Ίωάννην Γιαννούλην, Άναστ. Μιχαλάκη, την δ. Μαρίην Γκούτερ, τούς κ. κ. Μ. Θεοδώρακην, Δημ. Άγγελήν, Γ. Α. Καπάκον, την δ. Σοφίαν Κάταρη, τόν κ. Άγγ. Άθανασόπουλον, την δ. Μαρίαν Λαμπάτου, τούς κ. κ. Παν. Εφθυμιόπουλον, Κ. Παπαλόπουλον, Κ. Νικολαΐδην, Π. Νικολάουλον, τάς δίδας Βέραν Λεγομηνίδου, Σταυρούλαν Λεονταρίτου, Χρυσ. Ροϊνιώτου, τούς κ. κ. Παναγιώτην Λιγυριδην, Σπ. Καρπούρη και άλλους που οι άφάκελλοι τους δεν άνοιχθηκαν και εις τούς όποιους θ' άπαντήσωμε εις τά προσεγή τεύχη, κατά σειράν προτεραιότητας. — ΥΠΟΔ. ΣΙΝ ΤΥΡΝΑΒΟΥ. Δόγω έλλείψεως χώρου ό έκφωνηθείς λόγος δεν δύναται να δημοσιευθή. — Π. ΘΕΟΔΩΡΑΚΟΠΟΥΛΟΝ. Καλάδρευτα. “Οι μόνο δικαίωμα, άλλα και ύποχρέωσιον έχετε να στείλετε. Δυστυχώς όμως τά έν τη έπιστολή σας άναφερόμενα δεν έληφθησαν. — ΓΕΩΡΓ. Χ' ΚΥΡΙΑΚΟΝ. Άμμοχώστον (Κύπρου). Διά τό κανονισμόν της Σχολής Ευελπίδων άποταθή εις τό Ύπουργείον Στρατιωτικών. —

ΝΙΚΟΝ ΜΑΝΤΖΑΡΗΝ. Τά χειρόγραφα σας είναι στην διάθεσί σας. Περάσετε πάλιν εις πρωϊνάς ώρας άπο τά γραφεία της Έποπτείας της Συντάξεως.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΠΝΕΥΜΑΤ. ΑΣΚΗΣΕΩΝ

Ν. Κ. ΚΡΕΜΥΔΑΝ. Πάτρας. Έγκρίνονται. — Κ. ΣΑΚΕΛΛΙΟΥ. Καλό τό σινιγίμα. — Κ. Α. ΔΟΥΡΑΜΑΝΗΝ. Άλεξανδρούπολη. Καλά, άλλα όχι κατάλληλα για δημοσίευσιν, λόγω τού περιεχομένου των. — Α. ΚΟΡΩΝΙΔΗΝ. Θεσσαλονίκη. Να γράφετε άπο τη μιά όψη του χαρτιού. — ΧΡ. ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ. Θεσσαλονίκη. Έγκρίνονται οι άσκήσεις, έκτός τών σχηματικών που θέλουν σινική μέλανη. Τά άλλα έδόθησαν εις τούς άρμοδίους συντάκτας. Εύχαριστούμε για τά καλά σας λόγια. — Σ. ΤΣΕΚΟΥΡΑΝ. Καλό τό σταυρόλεξό σας, άλλα έχει πολλά σχετικώς μαύρα και δύσκολες λέξεις για τούς άναγνώστες μας (άη - κόρδο). — Μ. ΚΑΛΟΜΟΙΡΗ, Βαθύ. Σας εύχαριστούμε για τά θερμά σας λόγια. Τό σταυρόλεξό δεν μπορούμε να τό κρίνωμε, γιατί έλάβαμε μόνο την σήμασι των λέξεων, χωρίς σχήμα και λύσι. Φαίνεται ότι λημονήσατε να μας τό στείλετε. Τό περιμένομε, με ύπόμνησι των άνωτέρω. — Φ. Ν. ΔΟΝΤΑΝ. Έγκρίνονται μερικά. Προσέξε στόν μηχανισμό των κρυπτογραφικών, γιατί δεν τόν έχετε αντίληψη. — Α. ΑΝΔΡΕΑΔΗΝ. Ορεστιάδα. Έγκρίνονται. — Γ. Κ. ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΝ. Βάλταν. Καλό τό κρυπτογραφικό. — Κ. ΜΙΤΣΙΑΔΗΝ. Δυστυχώς, κανένα δεν είναι άπολύτως καλό. Όλα έχουν τρατά σημεία. — Ν. ΜΠΑΚΟΛΑΝ. Κακοσχεδιασμένο και τό κυριώτερο, χωρίς σινική μέλανη. — Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΟΝ. Θα δημοσιευθή μία άπο τάς συνάσεις σας. — Γ. ΣΤΟΥΡΓΙΩΤΗΝ. Άπορρίπτονται. — Π. ΜΑΚΡΗΝ. Άργος. Άπορρίπτονται. — Π. Ν. ΜΑΚΡΟΥΝΗΝ. Άνδριτσαινον. Δεν έχετε καταλάβει τόν μηχανισμό του κρυπτογραφικού. — Ε. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΝ. Έγκρίνεται τό κρυπτογραφικό. — Α. ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΝ. Μέτριο τό σταυρόλεξό σας. — Γ. Α. ΚΑΠΑΚΟΝ, Σπάρτην. Κατέλευσε αίσις και τό

πέμπτον τετράδιον των πνευματικών σας καθορθωμάτων. Άρκοϋν όμως! “Οχι άλλα. — Α. Δ. ΦΑΤΟΥΡΟΝ. Λευκάδα. “Επρεπε να σχεδιασθή κανονικά και με σινική μέλανη. — Η. Δ. ΦΟΥΤΑΛΗΝ. Λαμία. Έγκρίνονται. — Η. Φ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΝ. Νεοάνη. Άπορρίπτεται τό σταυρόλεξό σας, έπειδή άποτελείται άπο 4 μικρότερα και δεν έπικονοιοϋν. — Χ. Φ. ΣΤΑΜΠΟΥΛΙΔΗΝ. Εύκολες στη λύσι τούς οι μαγικές σας εικόνες. Με σινική μέλανη άλλη φορά. Και τά άλλα άνεπιτυχή ή άκατάλληλα. — ΕΛ Σ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΥ — ΜΑΡ. Ν. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ. Ένταϋθα. Συγχαρητήρια για τις σωστές λύσεις των άσκήσεων. Έγκρίνονται οι παροιμίες. — Γ. Π. ΕΥΑΓΓΕΛΑΤΟΝ, Μεσολόγγι. Άποεύγετε τις σχηματικές άσκήσεις (τρίγωνα, άστερίσκους κλπ.). — Μ. ΠΑΛΑΜΗΔΑΝ. Έγκρίνονται. — Α. ΑΝΔΡΕΑΔΗΝ; Ν. Ορεστιάδα. Έγκρίνονται, άλλα για τί ίσχυρίζεσθε ότι τά σχήματά σας είναι σχεδιασμένα με σινική, άφού πρόκειται περί κοινής μπλέ μέλανης; — Β. Ε. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΝ. Ένταϋθα. Άπορρίπτεται (πολλά μαύρα τετραγώνια). Οι λύσεις σωστές. — Μ. ΤΣΑΚΙΡΑΚΗ. Νιγρίτα. Στείλτε κάτι καλύτερο. — Ε. Δ. ΠΑΠΑΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΝ. Άπορρίπτονται. — Γ. ΠΕΤΡΟΥΣΚΑΝ. Δυστυχώς μετρίες οι άσκήσεις σας. — ΑΠ. ΑΛΕΚΟΥΜΠΙΔΗΝ, Θεσσαλονίκη. Έγκρίνεται. — ΟΡ. Γ. ΧΑΤΖΑΚΗΝ. Κρήτη. Άπορρίπτονται. — Θ. Χ. ΑΗΔΟΝΟΠΟΥΛΟΝ, Θεσσαλονίκη. Μέτριο τό σταυρόλεξό σας. — Φ. Π. ΠΕΤΡΙΔΗΝ. Δυστυχώς και τά δύο ύπερτον (Νήαρ, τραθηκτική, Στάρ, κνίτο, άπαρτίσμός, άπαράκλητα, ΣΑΤΥΡΟΠΟΙΑ κλπ.).

ΜΙΑ ΔΗΛΩΣΙΣ

Σχετικώς με τό διήγημα «Ο Γκουτζούκης», τό όποιον έδημοσιευθή εις τό όπ' άρ. 17 τεύχος της «Νεολαίας», σημειώνομεν, δια την τάξιν, ότι ή ύπόθεσις αύτού ανήκει εις τόν κ. Εύστρ. Ζήσην, ή δέ διασκευή του εις διήγημα, ως έδημοσιευθή εις τό περιοδικόν, όφείλεται εις τόν κ. Πολύδ. Παπαχριστοδούλου.

Τύποις: «ΤΥΡΣΟΥ» Α.Ε.

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΕΧΕΤΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ:

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΥ πρὸς 3 ¼ % μέχρι δραχμῶν 125.000.—

ΟΨΕΩΣ πρὸς 3 % ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ πρὸς 3 ½ % — 4 ½ %

“Ο τόκος του Ταμιευτηρίου υπολογίζεται από της επομένης της καταθέσεως. “Απασαι αϊ καταθέσεις είναι έξ ολοκλήρου ήγγυημένοι ύπό του Κράτους και άπηλλαγμένοι τελών χαρτοσήμου.

Μία από τας άρετάς της Νεολαίας πρέπει να είναι και ή άποταμίευσις.

ΦΑΛΑΓΓΙΤΑΙ και ΦΑΛΑΓΓΙΤΙΣΣΑΙ! Άποταμιεύετε και καταθέτετε τας οικονομίας σας εις τό:

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Ούτω προετοιμάζετε μίαν καλλιτέραν αύριον διά τόν έαυτόν σας, και συμβάλλετε συγγράνως εις την ανάπτυξιν της Γεωργίας της Χώρας.

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ: ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 31
35 ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ 72 ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ ΚΑΘ' ΟΛΗΝ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1841

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ & ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ ΔΡΑΧ. 1.205.000.000
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ (τῇ 30 Ἰουνίου 1939) ..... » 10.665.000.000

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Γ. ΚΟΡΙΖΗΣ

Η ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Δέχεται καταθέσεις πάσης φύσεως εις δραχμάς. Άγοράζει και πωλεί μετοχάς και όμολογίας εις τό έν Άθήναις Χρηματιστήριον διά λογαριασμόν τρίτων. Παρέχει δάνεια επί ένεχόρῳ δημοσίαν χρεωγράφων, μετοχών και όμολογιών έταιρειών. Δέχεται πρὸς φύλαξιν χρηματόγρῳφα παντός είδους. Έκμισθοί χρηματοκιβώτια πρὸς φύλαξιν τίτλων και τιμαφῶν άντικειμένων.

T